

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A földművelésügyi miniszter 50/2017. (X. 10.) FM rendelete a zöldség-gyümölcs termelői szervezetekről

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (4) bekezdés a) pontjában, valamint a mezőgazdasági termékpiacok szervezésének egyes kérdéseiről, a termelői és a szakmaközi szervezetekről szóló 2015. évi XCVII. törvény 28. § (1) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 65. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 4. § 7. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró Miniszterelnökséget vezető miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. Értelmező rendelkezések

1. § E rendelet alkalmazásában:

- a) *be nem takarítás*: a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet) 33. cikk (4) bekezdés b) pontjában meghatározott intézkedés;
- b) *ingyenes szétosztás*: az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikk (4) bekezdés a) és b) pontjában meghatározottak szerinti piacról történő árukivonás;
- c) *leányvállalat*: az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a gyümölcs-, zöldség-, feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazat tekintetében történő kiegészítéséről, az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az említett ágazatokban alkalmazandó szankciók tekintetében történő kiegészítéséről, valamint az 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet módosításáról szóló, 2017. március 13-i 891/2017/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: 891/2017/EU bizottsági rendelet) 2. cikk c) pontjában meghatározott vállalat, ideértve az olyan vállalatot is, amelyben egy vagy több termelői szervezet, termelői szervezetek társulása, zöldség-gyümölcs termelői csoport, vagy termelő rendelkezik összesen ötven százalékot meg nem haladó részesedéssel, és amely hozzájárul a zöldség-gyümölcs termelői csoport célkitűzéseinek megvalósulásához;
- d) *működési alap*: az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 32. cikke szerinti alap;
- e) *Nemzeti Stratégia*: az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 36. cikk (2) bekezdése szerint elkészített, a gyümölcs- és zöldségpiachoz kapcsolódó, fenntartható operatív programokra vonatkozó stratégia, amelyet az agrárpolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) az általa vezetett minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) honlapján tesz közzé;
- f) *nem termelő tag*: a termelői szervezetnek az a természetes vagy jogi személy tagja, aki vagy amely nem felel meg az 1. § g) pontjában foglaltak feltételeknek, vagy az az 1. § g) pontja szerinti termelő tag, aki vagy amely a termelői szervezetben nem rendelkezik a 891/2017/EU bizottsági rendelet által meghatározott, forgalmazott termék értékébe beszámítható valamely terméke vonatkozásában tagsági jogviszonnyal;
- g) *termelő tag*: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely a 891/2017/EU bizottsági rendelet 2. cikk a) pontjában meghatározott terméket állít elő, valamint az ugyanazon a – földhasználati nyilvántartásba vagy az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagy a terület adott hányadának használatára jogosító írásbeli megállapodásban vagy hatósági bizonyítványban feltüntetett – területen a 891/2017/EU bizottsági rendelet 2. cikk a) pontjában meghatározott terméket előállító valamennyi természetes vagy jogi személy összessége;
- h) *termelői szervezet*: az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 152. cikke szerinti, a gyümölcs és zöldségágazatban – a 154. és 160. cikkben meghatározott feltételekkel – elismert szervezet.

2. A termelői szervezetként történő elismerés iránti kérelem benyújtásának feltételei

- 2. §**
- (1) A zöldség-gyümölcs termékek piaca közös szervezésének támogatási intézkedéseiben való részvételhez termelői szervezetként vagy termelői szervezetek társulásaként történő elismerés szükséges.
 - (2) Termelői szervezetként történő elismerés iránti kérelmet (a továbbiakban: elismerési kérelem) nyújthat be az a szövetkezet vagy gazdasági társaság,
 - a) amely legalább tizenöt termelő taggal – gazdasági társaság esetén legalább tizenöt, kizárólag a termelő tagok által jegyzett társasági részesedéssel – rendelkezik, és
 - b) amelynek saját vagy termelő tagjainak bizonylatokkal igazolt, az elismerés hatálya alá tartozó, forgalmazható termékeinek értéke az elismerési kérelem benyújtását megelőző egy évben meghaladta a kettőszázötvenmillió forintot.
 - (3) A (2) bekezdés a) pontjában meghatározott termelők minimális létszáma tekintetében figyelembe vehető a jogi személyiséggel rendelkező termelő tag vállalkozásában tag termelő is, amennyiben ezen termelő teljesíti a vállalkozásnak a termelő tagságából eredő kötelezettségeit, függetlenül attól, hogy közvetlenül a termelő tagsági jogviszonnyal rendelkezik-e a termelői szervezetben.
 - (4) A (2) bekezdés b) pontja szerinti termék bármely, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá tartozó friss zöldség, gyümölcs, valamint ezek csoportja lehet.
 - (5) A forgalmazható termék értékére vonatkozó, (2) bekezdés b) pontja szerinti minimumfeltétel teljesülésének vizsgálata során az elháríthatatlan külső ok (vis maior) miatt elszenvedett, a szövetkezet és a gazdasági társaság tagja részére
 - a) az elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazandó egyes szabályokról és a vis maiorral összefüggő egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló miniszteri rendelet (a továbbiakban: vis maior rendelet), illetve
 - b) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból, valamint az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból finanszírozott intézkedések megvalósulásának időtartama alatt, elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazandó egyes szabályokról szóló miniszteri rendelet (a továbbiakban: EMVA vis maior rendelet) szerint elismert vis maior miatt bekövetkezett árbevétel-kiesést be kell számítani a forgalmazott termék értékébe.
 - (6) Az elismerési kérelem jóváhagyásának feltétele, hogy a kérelmező
 - a) a tagjai részére folyamatosan biztosítja a piac igényei alapján összeállított és ellenőrzött termesztési technológiát, valamint az ezek végrehajtásához szükséges információs és szaktanácsadási rendszert;
 - b) rendelkezik integrált termesztés- és növényvédelemi technológia alkalmazását elősegítő ellenőrzött minőségtanúsítási rendszerrel, forgalmazási minőségszabványoknak való megfelelést szolgáló minőségi kézikönyvvel, és ezek alkalmazása érdekében a tagjai számára a szaktanácsadási szolgáltatásokhoz való hozzáférést, valamint az integrált technológia tagok által történő alkalmazásához szükséges inputanyagokhoz való szervezett hozzáférést biztosítja;
 - c) a gazdasági ügyek, valamint a kereskedelem irányítására teljes napi munkaidőben olyan szakembert alkalmaz, aki feladatkörének megfelelően
 - ca) gazdasági vagy kereskedelmi felsőfokú végzettséggel vagy
 - cb) legalább ötéves munkaszerződéssel és munkaköri leírással vagy vállalkozói, megbízási szerződéssel igazolt szakmai tapasztalattal rendelkezik; és
 - d) – amennyiben gazdasági társaságként működik – a létesítő okiratában rendelkezik az 5. § (1) bekezdésében foglaltakról.

3. A termelői szervezetek társulása

- 3. §**
- (1) A termelői szervezet – az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 156. cikke alapján történő elismerés céljából – más termelői szervezettel történő társulás révén új szervezetet hozhat létre, ha az összesített forgalmazható termékük értéke meghaladja az évi egymilliárd forintot.
 - (2) A termelői szervezetek társulásának – a 891/2017/EU bizottsági rendelet 20. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – a termelői szervezeteken kívül tagja lehet összesen ötven százalékot meg nem haladó részesedéssel
 - a) zöldség-gyümölcs termelői csoport,
 - b) zöldség-gyümölcs termelői szervezet leányvállalata,
 - c) zöldség-gyümölcs termelő.

- (3) A (2) bekezdés szerinti tagok részvétele esetén a termelői szervezetek társulásának biztosítania kell, hogy
 - a) a termelői szervezetek társulása a termelői szervezetek kezdeményezésére jöjjön létre,
 - b) minden termelői szervezet tag közvetlenül képviselve legyen a szervezet irányításában, valamint
 - c) a (2) bekezdés szerinti tagok összesített szavazati aránya ne haladja meg a leadható szavazatok harminc százalékát.
- (4) A (2) bekezdés szerinti tag – közvetlenül vagy a termelői szervezet irányításában részt vevő képviselőjük útján leadott – szavazatát az operatív programot érintő döntések meghozatalánál nem lehet figyelembe venni.

4. Az elismerésre vonatkozó eljárási szabályok

- 4. §**
- (1) A termelői szervezetekre vonatkozó elismerési kérelmet a minisztériumhoz kell benyújtani egy eredeti példányban papír alapon, valamint elektronikus adathordozón. Az elismerés iránti kérelemnek – legalább a (3) bekezdésben foglalt dokumentumok csatolásával – tartalmaznia kell azokat a dokumentumokat, amelyek bizonyítják, hogy a termelői szervezet teljesíti a 2. §-ban és az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 154. és 160. cikkében meghatározott feltételeket.
 - (2) A termelői szervezetek társulására vonatkozó elismerési kérelmet a minisztériumhoz kell benyújtani egy eredeti példányban papír alapon, valamint elektronikus adathordozón. Az elismerési kérelemben be kell mutatni, hogy a társulás a tagok – az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 152. cikk (1) bekezdésének c) pontjában és a 891/2017/EU bizottsági rendelet 7. cikkében felsorolt – mely tevékenységeit mely termékek vonatkozásában kívánja elvégezni, és ezt milyen hatékonysággal képes megvalósítani.
 - (3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti elismerési kérelemhez a következő okiratokat kell csatolni:
 - a) a létesítő okirat cégbírósághoz benyújtott, változásokkal egységes szerkezetbe foglalt elektronikusan benyújtott változatával megegyező példányát,
 - b) a kérelmező cégszerűen aláírt nyilatkozatát arról, hogy a papír alapon és elektronikus úton benyújtott kérelem egymással teljes mértékben megegyező,
 - c) az 1. melléklet 1. és 2. táblázata szerinti – kitöltött – adatlapot,
 - d) a kérelmező cégszerűen aláírt nyilatkozatát arról, hogy aláveti magát az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti nemzeti és uniós ellenőrzéseknek, különös tekintettel a közpénzek megfelelő felhasználására,
 - e) a termelői szervezet, illetve ezek tagjai rendelkezésére álló, az áru begyűjtéséhez, válogatásához, tárolásához, értékesítéséhez szükséges létesítmények, irodahelyiség vagy a termelői szervezet működéséhez szükséges bármilyen, az elismerési feltételek szempontjából figyelembe vehető ingatlan vagy ingóság tulajdonjogának vagy használati jogának igazolására szolgáló dokumentumot,
 - f) a termelői szervezetek társulásának az elismerési kérelemben meghatározott tevékenység végzéséhez szükséges létesítmények vagy a működéséhez szükséges bármilyen ingatlan vagy ingóság tulajdonjogának vagy használati jogának igazolására szolgáló dokumentumot,
 - g) a kérelmező nyilatkozatát arról, hogy képes elősegíteni az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti környezetbarát eljárások alkalmazását, biztosítani a tagok által megtermelt áru begyűjtését, tárolását, csomagolását és értékesítését, továbbá tevékenységük megfelelő kereskedelmi és költségvetési ügyvitelét,
 - h) a 2. § (4) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülését igazoló dokumentumokat.
 - (4) A (3) bekezdés c) pontjában meghatározott adatlapot elektronikus úton – szerkeszthető formában – is meg kell küldeni a minisztérium honlapján közzétett táblázatok kitöltésével. A nem termelő tag vonatkozásában a 2. melléklet 3. táblázatát, a termelői szervezetek társulása esetében az 1. melléklet 4. táblázatát kell benyújtani a minisztériumhoz. A táblázatokat úgy kell kitölteni, hogy a termelés tekintetében a termelői szervezetre vagy annak tagjaira vonatkozó, a benyújtást megelőző tizenkét hónapos időszak adatait tükrözze, amely időszak leghamarabb a benyújtás évét megelőző év január elsején kezdődhet.
 - (5) Az elismerési kérelem elbírálása érdekében a miniszter a (3) bekezdésben felsoroltakon kívül az elismeréshez szükséges tények bizonyítása érdekében egyéb iratokat (szabályzat, Szervezeti és Működési Szabályzat, ügyrend, szerződés) is bekérhet, valamint helyszíni ellenőrzés lefolytatását is jogosult elrendelni.
 - (6) Ha a benyújtott elismerési kérelem nem felel meg az e rendeletben, valamint az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben és a 891/2017/EU bizottsági rendeletben foglalt feltételeknek, a miniszter a kérelmezőt hiánypótlásra szólítja fel. Ha a benyújtott hiánypótlás alapján továbbra sem állapítható meg az elismerési feltételeknek való megfelelés, akkor a miniszter azonos tárgyban ismételt hiánypótlási felhívást bocsát ki.

A hiánypótlási felhívás teljesítésére nyitva álló időszak az ügyfél kérelmére egy alkalommal, legfeljebb az eredetileg megszabott időszak felével meghosszabbítható.

- (7) A miniszter a termelői szervezet és a termelői szervezetek társulásának elismerésére vonatkozó döntését közli a kérelmezővel, a Magyar Államkincstárral (a továbbiakban: Kincstár), valamint az elismert termelői szervezetek és termelői szervezetek társulásainak tájékoztató listáját negyedévenként közzéteszi a minisztérium honlapján. A miniszter az elismerési kérelem elfogadásáról szóló döntésével egyidejűleg az elfogadott elismerési kérelmek egy példányát elektronikus adathordozón megküldi a Kincstár részére.
- (8) A termelői szervezet és a termelői szervezetek társulása köteles a (3) bekezdésben felsorolt okiratokban, valamint a taglétszámban, a tagok 1. melléklet 1., 3. és 4. táblázata szerinti adataiban bekövetkezett változásokról a változás bekövetkezésétől számított tizenöt napon belül írásban és elektronikus úton a minisztert értesíteni. Az 1. melléklet 1. és 3. táblázata szerinti adatok változása esetén a változással érintett adatokat kizárólag elektronikus úton, a minisztérium honlapján közzétett hivatkozás szerinti felületen történő feltöltés útján kell megküldeni a minisztériumnak.

5. A termelői szervezetek működésére vonatkozó szabályok

- 5. §**
- (1) A gazdasági társaságként működő termelői szervezetnek a létesítő okiratában rendelkeznie kell arról, hogy adott termelő tag szavazati aránya csak abban az esetben haladhatja meg a leadható szavazatok harminc százalékát, ha az nem haladja meg a forgalmazott termék értékéhez való hozzájárulása arányát. A forgalmazott termék értékéhez való hozzájárulás arányának számítása során az elmúlt három év átlaga figyelembe vehető, amennyiben az adott termelő tag vonatkozásában a szükséges adatok rendelkezésre állnak. A szavazati felső határ vizsgálata tekintetében figyelembe kell venni a termelő tag, valamint azon termelő tag vállalkozások szavazati arányát, amelyben a termelő tag tulajdonrészrel rendelkezik. A szavazati arány számításánál a termelő tag vállalkozásnak a termelői szervezetben képviselt szavazati arányának és a tulajdonos termelő tagnak a vállalkozásban képviselt tulajdoni hányadának szorzatát össze kell adni a termelő tag zöldség-gyümölcs termelői szervezetben képviselt szavazati arányával.
 - (2) A döntéshozó szerv ülésén egy termelő tag csak abban az esetben képviselhet más termelő tagot, ha erre írásban, a leadandó szavazatra vonatkozó rendelkezés megjelölésével felhatalmazzák.
 - (3) A termelői szervezet tagjának a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: 2007. évi XVII. törvény) szerint a mezőgazdasági és vidékfejlesztési szervnél nyilvántartott besorolás alapján megállapított ügyfél-azonosítóval kell rendelkeznie.
 - (4) A termelői szervezet tagjának a tagsági jogviszonyából eredően hozzá kell járulnia, hogy a létesítő okiratban foglalt, a tagra vonatkozó kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése érdekében a termelői szervezet a tag tagsági jogviszonnyal érintett tevékenységét érintő dokumentumaiba, bizonylataiba betekintszen.
 - (5) A termelői szervezetnek a tagjai azonosító adatait, a 2007. évi XVII. törvény szerint nyilvántartott ügyfél-azonosítóját, termelői státuszát, tagsággal érintett termékeit, ezek helyrajzi számmal azonosított termőterületét és termésmennyiségét, valamint a tagság időtartamát tartalmazó, naprakész, tagonként elkülönített nyilvántartást kell vezetni, úgy, hogy ezen adatok a tagsági viszony létesítését követően haladéktalanul, de legkésőbb a tag által a tagsággal érintett termék beszállításának megkezdését megelőzően a nyilvántartásba bevezetésre kerüljenek.
 - (6) Ha a termelői szervezet tagja a termelői szervezetből történő kilépési szándékának bejelentését követő hat hónapon belül nem lép ki a termelői szervezetből, és kilépési szándékának bejelentését sem vonja vissza, vagy a tag az e rendeletben, a 891/2017/EU bizottsági rendeletben, valamint a létesítő okiratban foglalt kötelezettségeit a termelői szervezet ismételt felszólítását követő hatvan napon belül sem teljesíti, akkor ezen időpontoktól a tag a termelői szervezet elismerése szempontjából nem minősül a termelői szervezet tagjának, és a termelői szervezet elismerésének hatálya az érintett gazdasági társaság vagy szövetkezet e tagot nem tartalmazó, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 154. cikk (1) bekezdése szerinti részére fog csak kiterjedni.
 - (7) A (6) bekezdés szerinti tény a gazdasági társaságként vagy szövetkezetként működő vagy gazdasági társaság vagy szövetkezet meghatározott részeként működő termelői szervezet vezető tisztségviselője írásban megállapítja, és e tény – annak bekövetkezése időpontjának megjelölésével – közli a termelői szervezet érintett tagjával, és egyidejűleg erről értesíti a minisztert.
 - (8) A (6) bekezdés szerinti, érintett tagnak az e rendelet, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 891/2017/EU bizottsági rendelet szerinti döntések meghozatala során leadott szavazatát nem lehet figyelembe venni, valamint a (6) bekezdés szerinti tény bekövetkezését követően a tag a működési alap felhasználásával létrehozott vagyonból részesedésre nem tarthat igényt.

- 6. §**
- (1) A termelő tag – a termelői szervezet jóváhagyásával – termékei legfeljebb huszonöt százalékát a 891/2017/EU bizottsági rendelet 12. cikk (1) bekezdés a)–c) pontja szerint értékesítheti, feltéve, ha az értékesítésről bizonylattal rendelkezik, és arról – a termelői szervezet által a létesítő okiratban vagy az annak felhatalmazása alapján kiadott szabályzatban meghatározott módon – tájékoztatja a termelői szervezetet.
 - (2) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 12. cikk (1) bekezdés b) és c) pontja alkalmazási feltételeiről, a vonatkozó döntési jogosultságokról és a döntés módjáról a termelői szervezetnek a létesítő okiratban vagy az annak felhatalmazása alapján kiadott szabályzatban kell rendelkezni.
 - (3) A termelői szervezet tagjai által a termelői szervezeten kívül forgalomba hozott termékek aránya a 891/2017/EU bizottsági rendelet 12. cikk (1) bekezdés b) és c) pontjának megfelelően a saját termelői szervezetük által kijelölt másik termelői szervezeten keresztül értékesített, valamint az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről és a 2092/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2007. június 28-i 834/2007/EK tanácsi rendelet hatálya alá tartozó termékek esetében elérheti a negyven százalékot.
- 7. §**
- (1) A termelői szervezetben a nem termelő tagok összesített aránya nem haladhatja meg a tagok tíz százalékát és szavazati arányuk nem lehet több a leadható szavazatok harminc százalékánál.
 - (2) Ha a termelő tag általi zöldség-, illetve gyümölcsstermelés átmeneti szüneteltetése eseteinek megállapítására és annak bejelentésére vonatkozó szabályokat a termelői szervezet a létesítő okiratában megállapítja, akkor az ezen feltételeknek megfelelő termelő tag a létesítő okiratban meghatározottak szerint továbbra is termelő tagja maradhat a termelői szervezetnek. A vetéscsergő miatt adott évben zöldséget, illetve gyümölcsöt nem termelő tagot a termelését átmenetileg szüneteltető tagnak kell tekinteni, és nem számítható be a nem termelő tagok közé az (1) bekezdés szerinti arányok megállapításánál.
 - (3) Nem termelő tag nem lehet alapító tag, vezető tisztségviselő, valamint nem vehet részt az elismerési feltételeket és a működési alapot érintő döntések meghozatalában.
- 8. §**
- (1) A termelői szervezet és a termelői szervezetek társulása a 891/2017/EU bizottsági rendelet 13. cikkében meghatározott feltételek szerint az ott meghatározott, termeléstől eltérő bármely tevékenységének teljesítésével harmadik felet bízhat meg az elismerési feltételek teljesítése érdekében (kiszervezés).
 - (2) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 13. cikk (2) bekezdés második albekezdésének sérelme nélkül, ha a termelői szervezet olyan vállalkozásnak értékesíti tagjai azon termékeit vagy azok egy részét, amely termékek tekintetében a termelői szervezetet elismerték, amely vállalkozásban valamely tag vagy a termelői szervezet, vagy azok együttesen ötven százalékot meghaladóan tulajdonosok, akkor a 891/2017/EU bizottsági rendelet 11. cikk (1) bekezdése szerinti elismerési feltételnek való megfelelést kizárólag kiszervezés útján valósíthatja meg.
 - (3) A kiszervezésre vonatkozó szerződést a termelői szervezet vagy a termelői szervezetek társulása döntéshozó szervének jóvá kell hagynia. A döntéshozó szerv által történő jóváhagyás során a kiszervezett tevékenység elvégzésére szerződésben kötelezettséget vállaló fél, valamint a kiszervezett tevékenység elvégzésére szerződésben kötelezettséget vállaló gazdálkodó szervezetben tag a termelői szervezetben meglévő tagsági jogviszonyából eredően nem szavazhat.
 - (4) A termelői szervezet vagy a termelői szervezet társulása köteles a 891/2017/EU bizottsági rendelet 13. cikkében meghatározottak szerint megkötött, kiszervezésre vonatkozó szerződés másolati példányát annak megkötésétől számított tizenöt napon belül megküldeni a miniszter és a Kincstár részére.

6. A működési alap

- 9. §**
- (1) A működési alap finanszírozásának módját és a működési alaphoz történő pénzügyi hozzájárulás mértékét kizárólag a termelői szervezet döntéshozó szerve állapíthatja meg.
 - (2) A működési alap felhasználásának módjáról a termelői szervezet létesítő okiratában meghatározott, a tagok képviselőjében eljáró testület dönt. A döntésben nem vehet részt az a tag, akinek a gazdaságában a működési alap felhasználásával beruházás történik, vagy aki természetes személyként vagy egy jogi személy tulajdonosaként, képviselőjeként az operatív programban foglalt intézkedés vagy tevékenység végrehajtására a termelői szervezettel szerződést köt.
 - (3) A termelői szervezet által létrehozott működési alap a termelői szervezet által vezetett könyvvitel részét képezi, amelyet az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben foglaltaknak megfelelően – a termelői szervezet közvetlen gazdasági érdekeire figyelemmel, a gazdasági tevékenységét szolgáló alaptevékenység részeként – kell felhasználni.

- (4) A működési alaphoz tartozó gazdasági eseményeket úgy kell könyvelni, hogy egyértelműen megállapítható legyen, hogy azok a működési alap és az operatív program mely intézkedéséhez kapcsolódnak. A működési alapot egy külső könyvvizsgálónak évente meg kell vizsgálnia, és hitelesítenie kell annak kiadásait és bevételeit.

- 10. §** (1) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 23. cikkében hivatkozott referencia időszakban forgalmazott termék tényleges értékét kell alapul venni a nem transznacionális termelői szervezetek és a termelői szervezetek nem transznacionális társulásai esetében az uniós pénzügyi támogatásnak az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikk (2) bekezdésében említett felső korlátjának kiszámítása során.
- (2) A termelői szervezeteknek a működési alapokhoz nyújtott uniós pénzügyi támogatás, tagjaik hozzájárulása és magának a termelői szervezetnek a hozzájárulása következő évre vonatkozó becsült összegét
- az operatív program elfogadására vonatkozó kérelem benyújtásával egyidejűleg,
 - a 16. § (1) bekezdése szerinti, a miniszter által jóváhagyott operatív programnak és a működési alaphoz a következő évre vonatkozó módosítási kérelem benyújtásával egyidejűleg vagy
 - az operatív program elfogadására vagy módosítására irányuló kérelem hiányában legkésőbb november 15. napjáig
- a 2. melléklet 6. táblázatának kitöltésével kell benyújtani a minisztériumhoz.
- (3) A bejelentésnek tartalmaznia kell a referencia időszak bejelentést megelőző időszakának vonatkozásában a főkönyvi kivonat alapján a könyvvizsgáló által hitelesített tényadatokat, valamint adott esetben a hátralévő időszakokra vonatkozó, a becslésnél figyelembe vett szempontok bemutatását.
- (4) Ha a következő évi működési alap a bejelentés alapjául szolgáló becsült összeg figyelembevételével az operatív programban jóváhagyott mértékhez képest változik, akkor a bejelentést a 16. § (1) bekezdése szerinti, az operatív program következő évre vonatkozó módosítási kérelmével együtt kell benyújtani.

7. Az operatív program

- 11. §** (1) Az operatív programot egy eredeti példányban, papír alapon, valamint elektronikus adathordozón, legkésőbb annak végrehajtását megelőző év szeptember 15. napjáig kell benyújtani a minisztériumhoz.
- (2) A termelői szervezetek társulása az elismerési kérelmével egyidejűleg vagy az elismerést követően operatív programot nyújthat be a minisztériumhoz. Ezzel egy időben a termelői szervezetek társulását alkotó termelői szervezeteknek is be kell nyújtaniuk az operatív programjukat vagy operatív programjuknak a termelői szervezetek társulása teljes operatív programjának megfelelő módosítási kérelmét.
- (3) Az operatív programot és ezek módosítását a Nemzeti Stratégia figyelembevételével a 3. mellékletben szereplő feltételeknek megfelelően, az 5. mellékletben meghatározott formanyomtatványon – a 891/2017/EU bizottsági rendeletben, valamint az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a gyümölcs- és zöldség-, valamint a feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazatra történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2017. március 13-i 892/2017/EU bizottsági végrehajtási rendeletben (a továbbiakban: 892/2017/EU bizottsági rendelet) előírt figyelembevételével – kell benyújtani a minisztériumhoz. Az operatív program részeként részletesen be kell mutatni a tevékenységek költségkalkulációját, a szokásos piaci árak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat, valamint a végrehajtását igazoló dokumentáció tervezett formáját és tartalmát bemutató mintát.
- (4) A szokásos piaci árak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat – ha azok az operatív program részeként nem kerültek benyújtásra – legkésőbb a végrehajtás évét megelőző évben a végrehajtás évére vonatkozó módosítási kérelem részeként kell benyújtani.
- (5) A hárommillió forintnál nagyobb elszámolható összköltségű intézkedések azon beruházási szerződési esetében, amelyek elszámolható összköltsége nem haladja meg a háromszázezer forintot, a szokásos piaci árak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat – különösen az árajánlatokat – a kedvezményezettnek nem kell benyújtania a minisztériumhoz, de azokat a Kincstár ellenőrzés keretében jogosult ellenőrizni.
- (6) Az operatív programoknak tartalmazniuk kell kettő vagy több, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 33. cikk (5) bekezdésének megfelelő környezetvédelmi intézkedést, vagy az operatív programok kiadásainak legalább 10%-át környezetvédelmi intézkedésekre kell fordítani. A környezetvédelmi intézkedéseknek meg kell felelniük a 4. mellékletben foglalt előírásoknak.
- (7) Azon környezetvédelmi intézkedések esetében, amelyek mezőgazdasági területhez kötődnek, az operatív programban meg kell adni az intézkedéssel érintett területek helyrajzi számát, blokkazonosítóját, valamint az érintett földhasználó 2007. évi XVII. törvény szerinti ügyfél-azonosító számát.

- 12. §**
- (1) Az operatív program keretében azon költségek számolhatóak el, amelyek
 - a) a kedvezményezettnél ténylegesen felmerültek, teljesítettek, valós munkára alapozottak, és teljesülésük elszámoló bizonylattal, jogalapjuk szerződéssel, visszaigazolt írásbeli megrendelével, hatósági határozattal vagy ezekkel azonos bizonyító erejű dokumentummal igazolható,
 - b) az intézkedés céljainak végrehajtásához szükségesek, és az intézkedés elfogadott költségvetésében, valamint annak hatályos módosításában betervezésre kerültek.
 - (2) Az operatív programban költségek csak olyan mértékben hagyhatók jóvá, amilyen mértékben az intézkedéshez kapcsolódnak, illetve amilyen mértékben annak célját szolgálják.
 - (3) A szolgáltatások esetén a költségek megalapozottságát összehasonlítható egységárak számításával kell bemutatni. A költségtételeknek a tevékenység költségvetésének megfelelően részletezetteknek és ilyen módon ellenőrizhetőeknek kell lenniük ahhoz, hogy meghatározható legyen az egységárak szerinti besorolásuk.
 - (4) A költségszámítás alapjául szolgáló egységárak nem haladhatják meg a
 - a) szokásos piaci árat,
 - b) a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződésben rögzített árat, valamint
 - c) beruházások esetén a több lehetséges szállítótól történő ajánlatkérés keretében beérkezett ajánlatok alapján kialakult árat.
 - (5) Beruházás esetén az ajánlatoknak legalább három, egymástól és a termelői szervezettől független ajánlattevőtől kell származniuk. A termelői szervezet köteles vizsgálni az ajánlattevőknek a szerződés teljesítésére való alkalmasságát és igazolni azok függetlenségét.
 - (6) Nem független az az ajánlattevő,
 - a) amelyben a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy annak tulajdonosa, tagja, a nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodási, irányítási, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol,
 - b) amelynek tulajdonosa, tagja, a nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, a kedvezményezett szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodási, irányítási, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy
 - c) ha a támogatást igénylő, illetve a kedvezményezett a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: 1996. évi LXXXI. törvény) 4. § 23. pontja szerinti kapcsolt vállalkozásnak minősül.
- 13. §**
- (1) Nem számolhatóak el a közvetítőkkal, tanácsadókkal vagy vevőkkel kötött szerződéssel kapcsolatban felmerült költségek, ha a szerződés a kifizetést a szerződésben rögzített tevékenység összköltségének százalékos arányában határozza meg, kivéve, ha a részteljesítés lehetőségét a szerződés tartalmazza.
 - (2) Részteljesítés esetén a ténylegesen felmerült és kiegyenlített részköltségeket a végső kedvezményezett az általános elszámolási szabályoknak megfelelően köteles alátámasztani a munka vagy a szolgáltatás teljesítésére és valós piaci értékére történő hivatkozással, részletes teljesítésigazolással.
 - (3) Ha a szerződésben a részteljesítés százalékos alapon meghatározott értéke magasabb, mint a valós piaci ár, a különbözet nem számolható el.
- 14. §**
- (1) Képzési és szaktanácsadási tevékenységek esetén csak a képzésen, szaktanácsadáson eltöltött idő vehető számításba. A költségeket résztvevőnként és alkalmanként vagy időszakonként a tevékenység jellemzőinek megfelelően óránként, naponként vagy hetenként az adott időszakban, adott tevékenység tekintetében szokásos piaci költségek figyelembevételével kell tervezni és elszámolni.
 - (2) Bérként, bérjellegű juttatásként kizárólag az intézkedés céljainak megvalósításával összefüggésben, a munkaviszony alapján az operatív program mellékleteként benyújtott munkaszerződés és munkaköri leírás szerint közvetlenül vagy közvetve nyújtott pénzbeli vagy természetbeni juttatások számolhatóak el, alkalmazottanként legfeljebb összesen heti hatvan óra időtartamra. A személyi jellegű egyéb kifizetések és bérjárulékok olyan mértékben számolhatóak el, amilyen mértékben a támogatott tevékenységhez kapcsolódnak.
 - (3) A bérköltség csak a ténylegesen kifizetett munkabér alapján a támogatott tevékenység keretében való foglalkoztatás arányában számolható el munkaidő-kimutatás alapján.
 - (4) Nem elszámolható a túlóráért járó bér, bérköltség, a jutalom és más olyan kifizetés, amely mögött a teljesítés nem igazolható.

- 15. §** (1) Beruházások esetén újak minősül azon kereskedelmi forgalomban vagy gyártótól beszerezhető, első üzembehelyezésű gépek, technológiai berendezések, eszközök, anyagok beszerzése és beépítése, amelyeknél a kedvezményezett a vétel (a számlakiállítás dátuma) időpontjában kezdődő termékfelelősségi, garanciális és szavatossági jogainak érvényesíthetőségéhez szükséges, a gyártó és a forgalmazó által kibocsátott, hiteles dokumentumokkal rendelkezik.
- (2) Használt eszköz beszerzése abban az esetben lehetséges, ha új eszköz beszerzése vagy lízing igénybevétele nem indokolt.
- (3) A támogatás igénybevételének feltétele, hogy az eladó igazolja az eszköz eredetét, valamint hogy az adott eszközt az adásvételt megelőző hét évben nem uniós vagy nemzeti támogatásból szerezték be vagy állították elő.
- (4) A használt eszköz értéke nem érheti el a hasonló rendeltetésű, azzal azonos vagy közel azonos műszaki paraméterekkel rendelkező új eszköz piaci értékét. Ennek igazolása történhet a 12. § (5) bekezdése szerinti árajánlat mellékleteként benyújtott, független értékbecslő igénybevételével megállapított értékbecslés alapján vagy az 1996. évi LXXXI. törvényben foglalt értékcsökkenési leírás mértékek alkalmazásával.
- (5) A használt eszköznek meg kell felelnie a hatályos szabványoknak, normáknak, technológiai és egyéb műszaki feltételeknek.
- (6) A használt ingatlan értéke, valamint az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok megváltásának költsége kizárólag független árszakértői vagy értékbecslői szakvélemény által megállapított összeg erejéig számolható el.
- 16. §** (1) A termelői szervezet vagy a termelői szervezetek társulása – a módosítások bemutatását, indokolását és a módosítások operatív programban megfogalmazott célkitűzések megvalósulására gyakorolt hatását bemutató kérelem egy eredeti példányának papír alapon, valamint elektronikus adathordozón történő benyújtásával – legkésőbb az adott év október 20-áig kérelmezheti a miniszter által jóváhagyott operatív programnak és a működési alapnak az év közben történő, valamint a következő évre vonatkozó módosítását. A módosítási kérelemhez csatolni kell az operatívprogram-módosítással érintett – az 5. mellékletben meghatározott formanyomtatvány szerinti egységes szerkezetbe foglalt, oldalanként dátummegjelöléssel ellátott – fejezeteit, táblázatait, valamint a módosításhoz kapcsolódó dokumentumokat.
- (2) A működési alap az év közben történő módosítás vagy részleges végrehajtás eredményeképpen legfeljebb az eredetileg jóváhagyott éves összeg negyven százalékával csökkenhet, azonban a működési alap mértéke és az egyes intézkedések keretösszege a módosítás eredményeképpen nem lehet kisebb, mint a módosítást megelőzően benyújtott részleges kifizetési kérelemben intézkedésenként elszámolt kiadások összege.
- (3) A miniszter jóváhagyása nélkül lehet módosítani az operatív programban foglalt tevékenységek technikai paramétereit, kapacitását és költségeit, valamint az intézkedések költségvetését az intézkedésre eredetileg az operatív program teljes időtartamára jóváhagyott költségvetés legfeljebb tíz százalékáig úgy, hogy ezáltal a működési alap mértéke nem nőhet.
- (4) A válságmegelőzési és -kezelési intézkedésre jóváhagyott keretösszeg csökkenése esetén a (3) bekezdés szerinti módosítás során a válságmegelőzési és -kezelési intézkedésre jóváhagyott keretösszeg tíz százaléknál nagyobb mértékben is változhat. A működési alapban fennmaradó összeg az operatív programban jóváhagyott tevékenységekre használható fel a jóváhagyáskor figyelembe vett egységköltségekre figyelemmel.
- (5) A (3) bekezdés szerinti operatívprogram-módosítást legkésőbb az adott év december 31-éig be kell jelenteni a minisztériumnak. A bejelentéshez csatolni kell az operatívprogram-módosítással érintett – az 5. mellékletben meghatározott formanyomtatvány szerinti egységes szerkezetbe foglalt, oldalanként dátummegjelöléssel ellátott – fejezeteit, táblázatait, valamint a módosításhoz kapcsolódó szerződéseket.
- (6) Ha az operatív program végrehajtása során végzett, a 892/2017/EU bizottsági rendelet 21. cikke szerinti értékelés azt mutatja, hogy az igazolhatósági és ellenőrizhetőségi követelmények nem teljesülnek, az érintett tevékenységeket a miniszter felhívása alapján módosítani kell vagy be kell szüntetni.
- (7) Egyesülés esetén az operatív program év közben úgy módosítható, hogy a működési alap nagysága elérje az egyesüléssel létrejött szervezet referencia időszaka alapján lehetséges legnagyobb mértéket. Egyesülés esetén az operatív programok módosítás útján történő egyesítése iránti kérelemhez csatolni kell azon dokumentumokat, amelyek a módosítás okát, jellegét és következményeinek bemutatását tartalmazzák.
- (8) Ha a benyújtott operatív program vagy a módosításának elfogadása iránti kérelem nem felel meg az e rendeletben, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben, a 891/2017/EU bizottsági rendeletben, illetve a 892/2017/EU bizottsági rendeletben foglalt feltételeknek, a miniszter a kérelmezőt hiánypótlásra szólítja fel. Ha a benyújtott hiánypótlás alapján továbbra sem állapítható meg az operatív program elfogadása feltételeinek való megfelelés, akkor a miniszter azonos tárgyban ismételt hiánypótlási felhívást bocsát ki. A hiánypótlási felhívás

teljesítésére nyitva álló időszak az ügyfél kérelmére egy alkalommal legfeljebb az eredetileg megszabott időszak felével meghosszabbítható.

- (9) Ha az operatív program nem tartalmazza a szokásos piaci árnak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat, akkor a kérelem elutasításra kerül.
- (10) A miniszter az operatív program és ezek módosításai, valamint a 29. § (3) bekezdése szerinti értesítés elfogadására vonatkozó döntését közli a kérelem benyújtójával és a Kincstárral. A miniszter az operatív program és módosításainak elfogadásáról szóló döntésével egyidejűleg az elfogadott program és módosításai egy példányát, valamint a (3) bekezdés szerinti operatívprogram-módosítást elektronikus adathordozón megküldi a Kincstár részére.

8. Válságmegelőzés és -kezelés

17. § A termelői szervezetek és azok társulásai operatív programjaik keretében az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 33. cikk (3) bekezdésében felsorolt válságmegelőzési és -kezelési eszközök közül

- a) a promóció és kommunikáció,
 - b) a piacról való árukivonás,
 - c) a be nem takarítás,
 - d) a kölcsönös kockázatkezelési alapok létrehozásával kapcsolatos adminisztratív költségek támogatása és
 - e) a betakarítási biztosítás
- intézkedést alkalmazhatják.

9. Promóció és kommunikáció a válságmegelőzés és -kezelés érdekében

18. § (1) A 892/2017/EU bizottsági rendelet 14. cikke alkalmazásában a folyamatban lévő promóciós és kommunikációs intézkedések kiegészítéseként alkalmazható promóciós és kommunikációs intézkedések a következők:

- a) kiadványok szerkesztése, készíttetése, terjesztése,
 - b) reklámtevékenység,
 - c) együttműködés a kiskereskedelemmel a fogyasztás ösztönzése céljából,
 - d) egyéb, a termelői szervezet által bemutatott és a miniszter által az operatív program részeként jóváhagyott promóciós és kommunikációs eszköz, amely a válságmegelőzés és -kezelés célját szolgálja.
- (2) Egy intézkedés az (1) bekezdés vonatkozásában akkor tekinthető kiegészítésként történő alkalmazásnak, ha annak tervezett időtartama az intézkedés jóváhagyásakor nem haladja meg a 891/2017/EU bizottsági rendelet 2. cikk f) pont iii. alpontjában meghatározott promóciós és kommunikációs intézkedés éven belüli alkalmazásának az intézkedés jóváhagyásakor számított időtartamának egyharmadát.
- (3) Az operatív programnak tartalmaznia kell egy akciótervet, amely magában foglalja, hogy a válsághelyzet megelőzése és kezelése érdekében a termelői szervezet az (1) bekezdésben felsorolt promóciós és kommunikációs intézkedések közül melyeket kívánja alkalmazni.
- (4) Az operatív programban meg kell határozni az egyes intézkedések alkalmazásának célját és részletes leírását, a felmerülő költség típusokat, az egységkosztégeket, a közvetíteni kívánt főbb üzenettípusokat, továbbá az ezek alkalmazásától várható eredményeket.
- (5) A válságmegelőzés és -kezelés érdekében végzett promóciónak és kommunikációnak a keresletnövekedést és a fogyasztásbővülést kell elősegítenie.
- (6) Az (1) bekezdésben meghatározott intézkedésekhez kapcsolódóan az intézkedések megvalósítása érdekében kötött szerződések keretében felmerülő, a (4) bekezdésben foglaltaknak megfelelően bemutatott operatív programban elfogadott költség típusok az elfogadott, szokásos piaci mértéket meg nem haladó egységkosztégek mértékéig támogathatóak.
- (7) Ha a válságmegelőzés és -kezelés érdekében alkalmazott – a Kincstár részére legkésőbb egy munkanappal az alkalmazást megelőzően bejelentett – fogyasztásösztönző marketing és promóciós intézkedés keretében egy – másik ugyanilyen időszakhoz közvetlenül nem kapcsolódó – legalább három, de legfeljebb kilencnapos időszakban a termelői szervezet által friss fogyasztásra értékesített termék vagy terméktípus mennyisége legalább huszonöt százalékkal meghaladja az intézkedést közvetlenül megelőzően, azzal megegyező időtartam alatt friss fogyasztásra értékesített termékmennyiséget, akkor az intézkedés keretében a legalább három, de legfeljebb kilencnapos időszakban értékesített termék vagy terméktípus értékesítési átlagára és a megelőző, megegyező időtartam alatt értékesített termékmennyiség értékesítési átlagára közötti árkülönbség és az intézkedés által

érintett időszakban értékesített mennyiség szorzata az intézkedés végrehajtása tekintetében jogosult költségként elszámolható kiadásnak minősül, amennyiben az adott időszakban nyújtott, a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek vonatkozásában a beszállítókkal szemben alkalmazott tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmáról szóló 2009. évi XCV. törvény 3. § (5) bekezdésében meghatározott üzletszabályzatban nyilvánosságra hozott, nem százalékos mértékben meghatározott szolgáltatásokat a termelői szervezet igazoltan igénybe vette. A szolgáltatások termelői szervezet által történő igénybevételét az operatív programban elfogadott igazoló dokumentumoknak a 892/2017/EU bizottsági rendelet 9. cikke szerinti támogatási kérelmekkel együtt történő benyújtásával kell igazolni.

10. Piacról történő árukivonás a válságmegelőzés és -kezelés érdekében

- 19. §**
- (1) A piacról kivont árut az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikk (4) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott rendeltetésnek megfelelően, valamint állatokkal történő feletetés céljából lehet felhasználni.
 - (2) A 891/2017/EU bizottsági rendelet IV. mellékletében fel nem sorolt termékek esetében a támogatás legnagyobb mértékét a miniszter az operatív program jóváhagyása során egyedileg állapítja meg a 891/2017/EU bizottsági rendelet 45. cikkére figyelemmel.
 - (3) A 892/2017/EU bizottsági rendelet 16. cikke szerinti szállítási költségek támogatásának kiszámítása szempontjából a menetlevélen szereplő kilométeróra állása alapján számított távolságot kell figyelembe venni.
 - (4) A termelői szervezetnek a piacról történő árukivonási szándékáról szóló, a 891/2017/EU bizottsági rendelet 44. cikkében meghatározott értesítést a kivonás időpontját legalább hét nappal megelőzően kell a Kincstár által rendszeresített és a honlapján közleményben közzétett nyomtatvány hiánytalan kitöltésével benyújtania a Kincstárhoz. Az értesítésnek tartalmaznia kell a kivonással érintett termékek jegyzékét, becsült mennyiségét és tervezett rendeltetését, valamint a kivonási műveletnek a 892/2017/EU bizottsági rendelet 29. cikkében meghatározott elsőfokú ellenőrzésére kijelölt helyszín és időszak megjelölését. Az értesítésben az értesítés benyújtójának nyilatkoznia kell arról, hogy a kivonással érintett termékek megfelelnek az alkalmazandó forgalmazási előírásoknak.
 - (5) A Kincstár a (4) bekezdés szerinti értesítésben meghatározott időszakon belül végrehajtja a 892/2017/EU bizottsági rendelet 29. cikk (1) bekezdésében említett ellenőrzést, amelyet követően – ha nem állapítható meg szabálytalanság – engedélyezi az ellenőrzés során megállapított kivonási műveletet, vagy a 892/2017/EU bizottsági rendelet 29. cikk (3) bekezdésében említett esetekben nem végzi el a 892/2017/EU bizottsági rendelet 29. cikk (1) bekezdésében említett ellenőrzést, és erről írásos telekommunikációs csatornán keresztül vagy elektronikus üzenet formájában értesíti a termelői szervezetet, valamint engedélyezi a bejelentett kivonási műveletet.
 - (6) A Kincstár a 892/2017/EU bizottsági rendelet 29. cikkében meghatározott elsőfokú ellenőrzéseket a kivonásra bejelentett, ingyenes szétosztásra szánt termékmennyiségek legalább harminc százalékának vonatkozásában végzi.
- 20. §**
- (1) A piacról történő árukivonás intézkedés alkalmazása esetén támogatás csak akkor igényelhető, ha a piacról kivont árunak a 21. §-ban meghatározott fogadó szervezet részére történő átadása a termelői szervezet és a fogadó szervezet között kötött, az áru átadásának technikai feltételeiről szóló megállapodás alapján történik.
 - (2) Az (1) bekezdés szerinti megállapodásnak tartalmaznia kell
 - a) a szállítható termékek körét,
 - b) a teljesítés helyszínét,
 - c) a szétosztott termékben részesülők maximális számát,
 - d) a szállítható termék minimális és maximális mennyiségét (kilogrammban, illetve darabszámban) a szállítások és a szétosztások ütemezése szerinti bontásban, valamint
 - e) a 891/2017/EU bizottsági rendelet 47. cikkében meghatározott feltételeknek való megfelelésre vonatkozó nyilatkozatokat.
 - (3) Az (1) bekezdés szerinti árukivonás alkalmazása esetén a 892/2017/EU bizottsági rendelet 9. cikke szerinti támogatási kérelemhez mellékelni kell a gyümölcs és zöldség ellenőrzéséről szóló miniszteri rendeletben meghatározott, a kivonásra szánt termékek forgalmazási előírásoknak való megfeleléséről szóló igazolást.

- 21. §** (1) A piacról kivont termékek fogadó szervezete lehet
- a) az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikk (4) bekezdés a) pontja tekintetében a Karitatív Tanács megalakításáról és működésének részletes szabályairól szóló kormányrendelet alapján megalapított Karitatív Tanács tagja;
 - b) az az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikk (4) bekezdés b) pontja tekintetében
 - ba) a büntetés-végrehajtási intézetek kijelöléséről szóló miniszteri rendeletben felsorolt büntetés-végrehajtási intézet,
 - bb) a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján nyilvántartásba vett oktatási intézmény,
 - bc) az egészségügyi szolgáltatás gyakorlásának általános feltételeiről, valamint a működési engedélyezési eljárásról szóló kormányrendelet alapján működési engedéllyel rendelkező egészségügyi intézmény,
 - bd) a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló kormányrendelet szerint nyilvántartásba vett szolgáltató.
- (2) A 19. § (1) bekezdése szerinti – a 891/2017/EU bizottsági rendelet 47. cikk (2) bekezdésében szabályozottaknak megfelelően – ingyenes szétosztástól eltérő egyéb rendeltetésként meghatározott állatokkal történő feletetés esetén fogadó szervezet lehet
- a) a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló miniszteri rendelet szerint az Országos Adatbázisban nyilvántartásba vett tartási hely,
 - b) az állatok védelméről és kíméletéről szóló törvény alapján nyilvántartásba vett és működési engedéllyel rendelkező állatkert és cirkuszi menaszéria,
 - c) a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvény szerint nyilvántartásba vett vadászatra jogosult.

11. Be nem takarítási intézkedés alkalmazása a válságmegelőzés és -kezelés érdekében

- 22. §** (1) A termelői szervezet az operatív programja keretében be nem takarítási intézkedést a 891/2017/EU bizottsági rendelet 48. cikkében foglalt feltételekkel szerepeltethet.
- (2) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 49. cikk a) pontja alapján az intézkedés keretében támogatható termékek listáját a 6. melléklet tartalmazza.
- (3) A termelői szervezetnek a be nem takarítási intézkedés alkalmazására vonatkozó szándékáról a 891/2017/EU bizottsági rendelet 49. cikk a) pontjában hivatkozott előzetes értesítést kell benyújtania a Kincstár által rendszeresített és a honlapján közleményben közzétett formanyomtatványon. Az előzetes értesítésnek tartalmaznia kell az intézkedés által érintett termék és terület nagyság meghatározására és az intézkedés végrehajtása helyszínének és időpontjának azonosítására alkalmas adatokat. A hiánytalanul kitöltött értesítést legkésőbb hét nappal az adott termék betakarítási periódusát megelőzően kell megküldeni a Kincstárnak.
- (4) Az igényelhető legmagasabb támogatási összegeket a 7. melléklet tartalmazza. A 7. mellékletben nem szereplő termékek esetében az igényelhető legmagasabb támogatási összegeket a miniszter az operatív programban – a 891/2017/EU bizottsági rendelet 48. cikk (3) bekezdés második albekezdése alkalmazása esetén az intézkedés végrehajtását követő hat hét termésmennyiségének vonatkozásában – 1 hektárra vetítve határozza meg.
- (5) Az operatív programban szerepeltethető be nem takarítási intézkedések a következők:
- a) denaturálás,
 - b) talajba történő bedolgozás (a bejelentett területen lévő termék lekaszálása, beszántása, betárcsázása, leégetése, valamint egyéb más intézkedés a be nem takarítás elvégzésére),
 - c) egyéb, a termelői szervezet által megfelelően indokolt és a miniszter által az operatív program részeként jóváhagyott intézkedés, amely a válságmegelőzést és -kezelést szolgálja.
- (6) A be nem takarítási intézkedés alapján csak abban az esetben vehető igénybe támogatás, ha a bejelentett terület vonatkozásában a Kincstár a helyszíni ellenőrzés során is megállapítja az intézkedés alkalmazásával összefüggő szabályok maradéktalan betartását.

12. Az egyes gyümölcs- és zöldségfélék termelőinek nyújtandó ideiglenes rendkívüli támogatási intézkedések eltérő szabályai

- 23. §** (1) Az egyes gyümölcsfélék termelőinek nyújtandó ideiglenes rendkívüli támogatási intézkedések megállapításáról szóló, 2017. április 20-i 1165/2017/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: 1165/2017/EU

- bizottsági rendelet) által meghatározott ideiglenes, rendkívüli támogatási intézkedéseket az 1165/2017/EU bizottsági rendelet alapján, az e §-ban foglalt eltérésekkel kell végrehajtani.
- (2) Az ingyenes szétosztástól eltérő célú kivonás esetén a kivont árut – a 19. § (1) bekezdésében meghatározottakon kívül – térítésmentes kiosztás és biogáz-előállítás céljára is fel lehet használni.
- (3) Térítésmentes kiosztás esetén fogadó szervezet lehet
- helyi önkormányzat,
 - a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló törvény rendelkezései szerint nyilvántartásba vett civil szervezet.
- (4) Biogáz előállítása esetén fogadó szervezet lehet a fenntartható bioüzemanyag-termelés követelményeiről és igazolásáról szóló kormányrendelet alapján nyilvántartásba vett biomassza-feldolgozó.
- (5) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 44. cikkében meghatározott értesítést a termelői szervezetek és a termelői szervezetben nem tag termelők folyamatosan nyújthatják be a 19. § (4) bekezdése szerinti tartalommal és formában, a Kincstár honlapján a benyújtás időpontjában hatályos közleményben közzétett nyomtatványon, az ott megjelölt elektronikus postacímre.
- (6) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 48. cikk (5) bekezdése szerinti értesítést a termelői szervezetek és a termelői szervezetben nem tag termelők – mind a zöld szüret, mind pedig a be nem takarítás vonatkozásában – folyamatosan nyújthatják be a 22. § (3) bekezdése szerinti tartalommal és formában, a Kincstár honlapján a benyújtás időpontjában hatályos közleményben közzétett nyomtatványon, az ott megjelölt elektronikus postacímre.
- (7) Az 1165/2017/EU bizottsági rendelet végrehajtása során a 22. § (5) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott be nem takarítási intézkedések alkalmazhatóak. Az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 6. cikk (3) bekezdésének alkalmazásában figyelembe veendő terméshozamokat a 7. melléklet tartalmazza.
- (8) A zöldszüret és a be nem takarítás esetén – összhangban az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 7. cikk 1. pontjával – az Európai Unió és a termelői szervezet hozzájárulását is tartalmazó kompenzáció mértékét, valamint az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 7. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában figyelembeveendő terméshozamokat a 7. melléklet tartalmazza.
- (9) A Kincstár a 892/2017/EU bizottsági rendelet 29., 30. és 31. cikke szerinti első- és másodfokú ellenőrzéseket az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 9. cikkében meghatározott arányban, a 11. cikk szerinti bejelentési időszakonként végzi.
- (10) Az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 11. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti értesítéseket a Kincstár küldi meg az Európai Bizottságnak.
- (11) A Kincstár az (5) és (6) bekezdés szerinti értesítésekben foglalt mennyiségeket az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 2. cikkében meghatározott mennyiségek kimerüléséig az értesítések beérkezési sorrendjében hagyja jóvá a 7. mellékletben meghatározott terméshozamok figyelembevételével. Az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 2. cikk (1) bekezdésében meghatározott mennyiséget az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 1. cikk (2) bekezdésében meghatározott valamennyi termék vonatkozásában az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 1. cikk (3) bekezdésében meghatározott időszakban végrehajtott valamennyi intézkedés elvégzésére fel lehet használni. Az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 2. cikkében megállapított mennyiségek kimerüléséről a Kincstár közleményben haladéktalanul tájékoztatást tesz közzé a honlapján.
- (12) Az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 1. cikk (3) bekezdésében meghatározott időszakban végrehajtott intézkedések tekintetében, az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 1. cikk (2) bekezdésében felsorolt termékek vonatkozásában kérelmezőnként egy, az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 10. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti kifizetési kérelem bírálható el. A kifizetési kérelmet a Kincstár által a honlapján közleményben közzétett nyomtatványon a Kincstárhoz kell benyújtani. A kifizetési kérelemhez csatolni kell az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 10. cikk (3) bekezdésében meghatározott dokumentumokat a Kincstár közleménye szerinti formátumban, a 20. § (3) bekezdése szerinti igazolást, valamint a 20. § (1) és (2) bekezdése szerinti megállapodást.

13. Kölcsönös kockázatkezelési alapok létrehozásával kapcsolatos adminisztratív költségek támogatása

- 24. §** (1) A kölcsönös kockázatkezelési alapból a termelő tag részére kifizetés abban az esetben teljesíthető, ha az adott termelő esetében a jövedelem visszaesésének mértéke meghaladja a megelőző három évnek vagy a megelőző ötéves időszaknak a legmagasabb és a legalacsonyabb érték kizárásával képzett hároméves átlaga alapján kiszámított, átlagos éves jövedelem harminc százalékát. E bekezdés alkalmazásában a jövedelem a termelő tag

által a zöldség-gyümölcs piacon szerzett bevételek összege, amelybe beleértendő minden, a zöldség-gyümölcs termékek tekintetében közpénzből származó támogatás, és amelyből le kell vonni az inputköltségeket. A kölcsönös kockázatkezelési alap által a termelő tag javára teljesített kifizetések a jövedelemveszteség kevesebb mint hetven százalékának erejéig nyújthatnak ellentételezést abban az évben, amelyben a termelő tag az ilyen támogatásra jogosultságot szerez.

- (2) Támogatás igénybevétele esetén az érintett kölcsönös kockázatkezelési alapnak
 - a) meg kell felelnie a vonatkozó uniós és nemzeti szabályozásnak,
 - b) az alapba történő befizetések és az onnan történő kifizetések tekintetében átláthatónak kell lennie,
 - c) a felmerülő tartozásokért történő felelősségvállalás szerint kell működnie.
- (3) A kölcsönös kockázatkezelési alapot létrehozó termelői szervezet vagy a termelői szervezetek társulása döntéshozó szerve meghatározza a kölcsönös kockázatkezelési alap létrehozásának és irányításának szabályait, különösen a termelőknek válság esetén nyújtott kompenzációs kifizetések, valamint a szabályok betartásának felügyelete és monitoringja vonatkozásában. A kölcsönös kockázatkezelési alapot létrehozó termelői szervezetnek vagy a termelői szervezetek társulásának gondoskodnia kell arról, hogy a finanszírozásra vonatkozó szabályok kitérjenek a mezőgazdasági termelő gondatlanságból elkövetett cselekménye esetén alkalmazandó szankcióra is.

14. Betakarítási biztosítás

25. § A 891/2017/EU bizottsági rendelet 51. cikkére figyelemmel azon mezőgazdasági biztosítások díja foglalható be az operatív programba,

- a) amelyet a miniszter a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló törvény alapján előzetesen jóváhagyott,
- b) amely megfelel a mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás igénybevételi feltételeiről szóló miniszteri rendelet által megállapított, a díjtámogatásban részesíthető mezőgazdasági biztosítási szerződés általános feltételeinek, és
- c) amelyet a termelő tagok mint biztosítottak javára a termelői szervezet mint szerződő fél köt meg.

15. Adatszolgáltatás, jelentés

26. § (1) A 892/2017/EU bizottsági rendelet 21. cikkére figyelemmel a zöldség-gyümölcs termelői szervezet a következő adatokat köteles szolgáltatni:

- a) tagjai ügyfél-azonosító számát, tagsági viszonyának kezdetét és végét,
 - b) a tagjai tulajdonában vagy használatában lévő, a tagsági jogviszony által érintett termőterület elhelyezkedésére vonatkozó adatok (megye, település megnevezése; helyrajzi szám; teljes terület és ezen belül a zöldség- és gyümölcsstermelésre használt, fedett vagy szabadföldi terület nagysága hektárban, két tizedesjegyre pontossággal kifejezve),
 - c) tagjai által megtermelt, valamint beszállított tényleges termésmennyiség növényfaj szerinti bontásban,
 - d) a megtermelt áru friss áruként belföldre és exportra történő értékesítésére, tagi értékesítésére, más termelői szervezeten keresztül történő értékesítésére, feldolgozására, feldolgozóiparnak történő értékesítésére vonatkozó adatok a betárolt áru mennyisége, az árukivonás mennyisége és minősége szerinti bontásban, valamint
 - e) a megvásárolt, illetve a termelői szervezet által saját maga termelt, az elismerés hatálya alá tartozó áru mennyiségére és forgalmazott értékére vonatkozó adatok a beszállító tagsági jogviszonya, valamint a beszállító által termelt vagy általa vásárolt termék szerinti bontásban.
- (2) A termelői szervezet az (1) bekezdés szerinti adatokat a tárgyévét követő év április 30-áig – az 1. melléklet 1. és 3. táblázatának, valamint a 2. melléklet 1–5. táblázatának megfelelő adattartalommal – elektronikus formában, a minisztérium honlapján közzétett hivatkozás szerinti elektronikus felületen történő feltöltés útján köteles a minisztérium részére megküldeni. Az összesen forgalmazott termék mennyiségére és értékére vonatkozó – tagi és nem tagi bontásban feltüntetett – előzetes adatokat minden év január 31-ig kell feltölteni a minisztérium honlapján közzétett hivatkozás szerinti elektronikus felületre.
- (3) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 78. cikkének alkalmazásában a termelői szervezet tagjánál bekövetkezett, és a tag bejelentése alapján a vis maior rendelet, illetve az EMVA vis maior rendelet szerint elismert vis maiorról szóló döntést a termelői szervezetnek a 4. § (1) és (2) bekezdése, és a 11. § (1) bekezdése szerinti operatív programmal vagy a (2) bekezdés szerinti adatszolgáltatással egyidejűleg kell benyújtania a minisztériumhoz. Ennek biztosítása

érdekében a tag a vis maior elismeréséről szóló döntésről haladéktalanul tájékoztatja a zöldség-gyümölcs termelői szervezetet.

- (4) A termelői szervezet és a termelői szervezetek társulása az operatív program tárgyevi végrehajtásáról a tárgyévét követő február 15-éig a 892/2017/EU bizottsági rendelet 21. cikk (2) bekezdésében foglalt információk – a minisztérium által honlapján közzétett formanyomtatványok kitöltése útján történő – megadásával és szöveges értékeléssel éves jelentést nyújt be a minisztériumnak, valamint a működési alap éves támogatására vonatkozó kérelemhez csatolva a Kincstárnak. Ha az érintett év vonatkozásában az operatív program módosítására került sor a 16. § (1) vagy (3) bekezdésének megfelelően, akkor a jelentéshez csatolni kell az operatívprogram-módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövegét.
- (5) A termelői szervezetek társulása legkésőbb minden év március 31-éig jelentést küld a minisztérium részére a tagjai által forgalmazott termék értékéről és a 4. § (2) bekezdése szerinti, az elismerés hatálya alá tartozó tevékenységeknek a társulás által történt végrehajtásáról.
- (6) Ha a benyújtott adatszolgáltatás vagy jelentés nem felel meg az e rendeletben, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben, a 891/2017/EU bizottsági rendeletben, valamint a 892/2017/EU bizottsági rendeletben foglalt feltételeknek, akkor a miniszter a kérelmezőt hiánypótlásra szólítja fel. Ha a benyújtott hiánypótlás alapján az adatszolgáltatás vagy jelentés továbbra sem felel meg az e paragrafusban meghatározott feltételeknek, akkor a miniszter azonos tárgyban ismételt hiánypótlási felhívást bocsát ki. A hiánypótlási felhívás teljesítésére nyitva álló időszak az ügyfél kérelmére egy alkalommal – legfeljebb az eredetileg megszabott időszak felével – meghosszabbítható.
- (7) A miniszter a (4) bekezdés szerinti jelentés elfogadásáról tájékoztatja a Kincstárt.

16. Támogatás

- 27. §**
- (1) A termékértékesítéshez tartozó gazdasági eseményeket úgy kell könyvelni, hogy egyértelműen elkülöníthető legyen az elismerés alá tartozó termékek esetében a termelő tagok és a nem termelő tagok által termelt termékek mennyisége, azok értékesítéséből származó árbevétel, valamint az egyéb árbevétel. A forgalmazott termék értékébe történő beszámítás szempontjából a számla teljesítésének időpontja a mérvadó.
 - (2) A termelői szervezet a forgalomba hozott termék értékébe a melléktermékek értékét beszámíthatja.
 - (3) A termelői szervezet a működési alap támogatásának részleges kifizetését minden év október 30-áig kizárólag abban az esetben igényelheti, amennyiben nincs folyamatban a 16. § (1) bekezdése szerinti, a miniszter által jóváhagyott operatív programnak és a működési alapnak az év közbeni módosítására vonatkozó kérelem bírálata. A Kincstár a benyújtott részleges kifizetés iránti kérelmet a benyújtás napját megelőzően hozzá beérkezett, az operatív program jóváhagyásáról szóló miniszteri döntés alapján bírálja el.
 - (4) Az elfogadott operatív programmal és működési alappal rendelkező termelői szervezet részére – a zöldség-gyümölcs termelői szervezetek kiegészítő nemzeti támogatásáról szóló miniszteri rendeletben meghatározott – nemzeti támogatás nyújtható az operatív program finanszírozására, amely nem haladhatja meg a tagok, valamint a termelői szervezet által befizetett pénzügyi hozzájárulás nyolcvan százalékát.
 - (5) A működési alap támogatásáról az operatív programban foglalt intézkedések végrehajtását követően, a 892/2017/EU bizottsági rendelet 9. cikke alapján benyújtott támogatási kérelem alapján a Kincstár dönt. A Kincstár a kérelemre vonatkozóan hozott döntését a minisztériumnak is megküldi.
 - (6) Ha a termelői szervezet a 11. § (5) bekezdése szerinti beruházás esetén nem tudja bemutatni a szokásos piaci árnak való megfelelést igazoló dokumentumokat, akkor a Kincstár az érintett beruházásról szóló számlákat az operatív programmal összefüggésben felmerült kiadások tekintetében nem veszi figyelembe.
 - (7) A 11. § (7) bekezdése szerinti intézkedés tekintetében igényelt támogatás esetén a 892/2017/EU bizottsági rendelet 9. cikke szerinti támogatási kérelemben fel kell tüntetni, hogy az egyes megvalósított intézkedések mely termelő tag mely területét érintették.

17. Ellenőrzés, jogkövetkezmények

- 28. §**
- (1) A 892/2017/EU bizottsági rendelet 24. és 25. cikkében hivatkozott helyszíni szemle, helyszíni ellenőrzés és adminisztratív ellenőrzés elvégzéséről a miniszter gondoskodik. Más, a 892/2017/EU bizottsági rendeletben meghatározott ellenőrzés elvégzésére a Kincstár jogosult. A 892/2017/EU bizottsági rendelet 27. cikkében meghatározott, valamint a 26. cikk keretében végzett ellenőrzés során az elismerési feltételeket érintő megállapításokat is tartalmazó dokumentum egy másolati példányát meg nem felelőség vagy szabálytalanság gyanúja esetén a Kincstár megküldi a miniszter részére.

- (2) Ha a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet) 85. cikkének megfelelően az uniós vámjog végrehajtásáról szóló törvény szerint elvégzett utólagos ellenőrzés alapján készült, a Kincstár részére megküldött vizsgálati jegyzőkönyv az elismerési feltételek sérelmének gyanújával kapcsolatos megállapításokat tartalmaz, akkor a Kincstár a jegyzőkönyvet megküldi a miniszter részére.
- (3) Az elismerési feltételek sérelmével, a 891/2017/EU bizottsági rendelet 60. cikkében meghatározott csalással, az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 60. cikkével, valamint a 892/2017/EU bizottsági rendelet 21. cikke szerinti tájékoztatás elmulasztásával vagy nem megfelelő teljesítésével kapcsolatos jogkövetkezményeket a miniszter, az ezek alapján a támogatások folyósításának felfüggesztése vagy a korábban már folyósított támogatási összeg visszavételére vonatkozásában a Kincstár foganatosítja.
- (4) A termelői szervezetekre vonatkozó jogszabályoknak való megfelelés és az azokban foglalt kötelezettségek teljesítésének adminisztratív úton történő ellenőrzéséről, valamint azon termelői szervezet vonatkozásában, amely nem rendelkezik operatív programmal, illetve nem nyújt be támogatási kérelmet, az elismerési követelményeknek való megfelelés ellenőrzéséről – ideértve a helyszíni szemle lefolytatását is – a miniszter gondoskodik.
- (5) A miniszter az elismerésnek a 891/2017/EU bizottsági rendelet 59. cikk szerinti felfüggesztéséről vagy visszavonásáról szóló határozatát az érintett termelői szervezetnek és a Kincstárnak küldi meg.
- (6) Ha a termelői szervezet a 26. § (4) bekezdésében meghatározott jelentését nem vagy nem a jogszabályokban foglaltaknak megfelelően küldi meg, részére támogatás addig nem fizethető ki, amíg a tartalmi és formai követelményeknek megfelelő jelentés megküldésre nem kerül.

29. §

- (1) Ha a támogatás alapjául szolgáló eszközt a 891/2017/EU bizottsági rendelet 31. cikk (5) bekezdés b) pontjában meghatározott időszak letelte előtt a termelői szervezet elidegeníti, vagy az megsemmisül, akkor azt a termelői szervezet köteles helyettesíteni oly módon, hogy a helyettesítésül szolgáló eszköz értéke érje el az időszak végéig fennálló, az eredetileg vásárolt eszköz elszámolható értékcsökkenési leírásának összegét, vagy ha évente kerül sor a helyettesítésre, akkor az időarányosan, adott évre jutó, az időszak adott évére számolt értékcsökkenési értékét.
- (2) Ha egy összegben történik a helyettesítés, a helyettesítést az eszköz elidegenítése vagy megsemmisülése évének utolsó napjáig kell végrehajtani. Ha az értékcsökkenés arányában évente kerül sor a helyettesítésre, akkor a helyettesítést minden év december 31-éig kell végrehajtani, addig, míg a teljes helyettesítés meg nem történik.
- (3) A helyettesítésről a minisztériumot az eszköz elidegenítését vagy megsemmisülését követően a 16. § (1) bekezdésének megfelelően benyújtott, a miniszter által jóváhagyott operatív programnak és a működési alapnak a következő évre vonatkozó módosítási kérelmével együtt, de legkésőbb a következő év május 31-éig kell értesíteni.
- (4) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 31. cikk (6) bekezdés harmadik és negyedik albekezdése alkalmazásában minden olyan beruházás helyettesítő beruházásnak tekintendő, amely a 891/2017/EU bizottsági rendelet alapján támogatásra lenne jogosult. Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. és 35. cikke szerinti támogatás felhasználásával megvalósított beruházás nem minősül az (1) bekezdés szerinti helyettesítésnek.
- (5) A 891/2017/EU bizottsági rendelet 31. cikk (6) bekezdés harmadik és negyedik albekezdését a mezőgazdasági piacok közös szervezésének létrehozásáról, valamint egyes mezőgazdasági termékekre vonatkozó egyedi rendelkezésekről („az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet”) szóló 2007. október 22-i 1234/2007/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1234/2007/EK tanácsi rendelet) 103a. cikke alapján nyújtott támogatások igénybevételével megvalósított beruházások helyettesítése esetén is megfelelően alkalmazni kell.
- (6) A termelői szervezetként való elismerés visszavonása esetén a visszavonás időpontját megelőző öt évben az 1234/2007/EK tanácsi rendelet 103a. cikke alapján nyújtott támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül.

30. §

- (1) Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet célkitűzéseivel ellentétesen az ugyanezen rendeletről fakadó előnyök megszerzéséhez szükséges feltételeknek a jogszabályok kijátszásával történő, az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 60. cikke szerinti mesterséges megteremtése abban az esetben áll fenn, ha a termelői szervezet az elismerési kérelem, továbbá az operatív programban szereplő intézkedéseknek a 892/2017/EU bizottsági rendelet 25. cikke szerinti – az operatív programban foglalt, a Nemzeti Stratégiának megfelelő – célok megvalósítására való alkalmasságának és a szokásos piaci árak való megfelelés elfogadtatását az arra hatáskörrel rendelkező szerv által megállapított jogellenes cselekmény megvalósításával érte el a Nemzeti Stratégiában foglalt célokkal ellentétes előnyök megszerzése érdekében.

- (2) Az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 60. cikkének alkalmazásában, ha az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletről fakadó előnyök megszerzéséhez szükséges feltételek mesterséges megteremtéséhez szükséges, a jogellenes magatartás és a támogatás céljával ellentétes előny elérése közötti ok-okozati összefüggés meglétét az arra hatáskörrel rendelkező szerv megállapítja, az így megszerzett előny jogosulatlan támogatásnak minősül, és a jogszabály alapján alkalmazandó egyéb jogkövetkezmények sérelme nélkül a 891/2017/EU bizottsági rendelet 59. cikkében meghatározott jogkövetkezmények alkalmazását vonja maga után.

18. A zöldség-gyümölcs termelői csoportok

- 31. §**
- (1) E rendelet 2. § (5) bekezdését, 4. § (8) bekezdését, 5. és 7. §-át, 26. § (1)–(3) és (6) bekezdéseit, valamint 28–30. §-át az e rendelet hatálybalépését megelőzően – az 1234/2007/EK tanácsi rendelet 125e. cikke szerint – elismert zöldség-gyümölcs termelői csoportokra is alkalmazni kell.
- (2) Az 1234/2007/EK tanácsi rendelet 125e. cikke szerint elismert zöldség-gyümölcs termelői csoport elismerése fenntartásának feltétele, hogy a szövetkezet vagy gazdasági társaság
- legalább tíz termelő taggal, gazdasági társaság esetén legalább tíz, kizárólag a termelő tagok által jegyzett társasági részesedéssel rendelkezzen, és
 - saját vagy termelő tagjainak bizonylatokkal igazolt, forgalmazható termékeinek értéke meghaladja a százötvenmillió forintot.
- (3) Termelői szervezet korábbi tagja a termelői szervezettel szemben vállalt kötelezettségek maradéktalan teljesítését követő hat hónap elteltével, legkorábban a kilépést követő év január hónapjának első napját követően létesíthet tagsági jogviszonyt zöldség-gyümölcs termelői csoportban ugyanazon termék vagy termékek tekintetében. A kilépésre vonatkozó, a zöldség-gyümölcs termelői csoport vagy termelői szervezet által érkeztetett írásos bejelentést, gazdasági társaság esetén a kilépést igazoló jegyzőkönyvet vagy döntéshozó szervi határozatot, valamint a termelői szervezet által kiállított arról szóló igazolást, hogy a tag a termelői szervezettel szemben vállalt kötelezettséget mely időpontban teljesítette, a 4. § (8) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, másolatban meg kell küldeni a minisztériumnak.
- (4) A zöldség-gyümölcs termelői csoport – a módosítások bemutatását, indokolását és a módosításoknak az elismerési terv végrehajtására, valamint az elismerési feltételeknek való megfelelésre gyakorolt hatását bemutató kérelem egy eredeti példányban papír alapon, valamint elektronikus adathordozón a minisztériumhoz történő benyújtásával – kérelmezheti a miniszter által elfogadott elismerési terv és az abban szereplő intézkedések módosítását. A kérelemhez csatolni kell az elismerési terv „Az elismerés megszerzése érdekében végrehajtandó intézkedések, a fejlesztési terv” alcímű részének módosítással érintett fejezeteit, valamint az elismerési terv módosítással érintett táblázatait, a módosításhoz kapcsolódó szerződéseket. A módosítás eredményeképpen a jóváhagyott kiadások összege legfeljebb negyven százalékkal csökkenhet. Folyamatban lévő végrehajtási szakasz tekintetében a kérelmet legkésőbb harminc nappal az éves vagy a féléves szakasz befejezése előtt kell benyújtani.
- (5) A zöldség-gyümölcs termelői csoportok egyesülése esetén a beolvadt szervezet által a beolvadást megelőzően forgalomba hozott termék értékét a befogadó szervezet elszámolási időszakához igazodóan lehet figyelembe venni a forgalomba hozott termék értékének kiszámításakor, amennyiben az ezen érték alapján járó támogatást a beolvadást megelőzően nem igényelték.
- (6) Ha egy zöldség-gyümölcs termelői csoport egy termelői szervezetbe vagy zöldség-gyümölcs termelői csoportba olvad be, és a termelői szervezet vagy zöldség-gyümölcs termelői csoport továbbra is teljesíti az 1234/2007/EK tanácsi rendeletben foglalt elismerési feltételeket, akkor az 1234/2007/EK tanácsi rendeletnek a gyümölcs- és zöldség-, valamint a feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazatra alkalmazandó részletes szabályainak a megállapításáról szóló, 2011. június 7-i 543/2011/EK bizottsági végrehajtási rendelet (a továbbiakban: 543/2011/EK bizottsági rendelet) 116. cikk (2) bekezdésében hivatkozott szankció a jogutód szervezet tekintetében nem alkalmazható. A létrejött szervezet az 543/2011/EK bizottsági rendelet 48. cikk (4) bekezdés második albekezdésére figyelemmel, a 43. cikk (3) bekezdés b) pontja szerint igényelheti az 1234/2007/EK tanácsi rendelet 103a. cikke szerinti támogatást.
- (7) A miniszternek a zöldség-gyümölcs termelői csoport elismerési kérelmére vonatkozó döntését az elismerési terv végrehajtását követő négy hónapon belül kell meghoznia.
- (8) A zöldség-gyümölcs termelői csoportnak az elismerési terv végrehajtásáról az elismerési terv éves szakaszainak végét követően, legkésőbb március 31-éig jelentést kell benyújtania – papír alapon, valamint elektronikus adathordozón – a minisztériumhoz, amelyben bemutatásra kerül, hogy az adott évre kifizetett feladatok hogyan teljesültek, a jóváhagyott beruházások miként valósultak meg. A jelentésben bizonylatokkal igazoltan be

kell mutatni az adott időszakban forgalomba hozott termék értékét és mennyiségét, valamint adott esetben a tervezettől való eltérés okait. Ha az érintett éves szakasz vonatkozásában az év során az elismerési terv (4) bekezdésben foglaltaknak megfelelő módosítására került sor, akkor a jelentés részeként a jelentéshez csatolni kell az elfogadott elismerési terv módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövegét.

- (9) Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet célkitűzéseivel ellentétesen az ugyanezen rendeletből fakadó előnyök megszerzéséhez szükséges feltételeknek a jogszabályok kijátszásával történő, az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 60. cikke szerinti mesterséges megteremtése abban az esetben áll fenn, ha az 1234/2007/EK tanácsi rendelet 125e. cikke szerint megalakult zöldség-gyümölcs termelői csoport elismerési tervének elfogadása iránt benyújtott kérelmének vizsgálata során megállapítást nyer, hogy az 1234/2007/EK tanácsi rendelet 103a. cikkének b) pontja szerinti támogatás felhasználásával megvalósított beruházás nem szolgálja az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 154. és 160. cikke szerinti feltételek teljesítését, és az adott beruházás elismerési tervben történő elfogadtatását a zöldség-gyümölcs termelői csoport az arra hatáskörrel rendelkező szerv által megállapított jogellenes cselekmény megvalósításával érte el.
- (10) Az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 60. cikkének alkalmazásában, ha az 1234/2007/EK tanácsi rendeletből fakadó előnyök megszerzéséhez szükséges feltételek mesterséges megteremtéséhez szükséges, a jogellenes magatartás és a támogatás céljával ellentétes előny elérése közötti ok-okozati összefüggés meglétét az arra hatáskörrel rendelkező szerv megállapítja, az így megszerzett előny jogosulatlan támogatásnak minősül, és a jogszabály alapján alkalmazandó egyéb jogkövetkezmények sérelme nélkül az 543/2011/EK bizottsági rendelet 116. cikkében meghatározott jogkövetkezmények alkalmazását vonja maga után.

19. Záró rendelkezések

- 32. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) A 36. § (1) bekezdése 2018. január 1-jén lép hatályba.

20. Átmeneti rendelkezés

- 33. §** E rendelet rendelkezéseit a hatálybalépését megelőzően benyújtott, de el nem bírált elismerési kérelmekre és működési program módosítására vonatkozó kérelmekre is alkalmazni kell.

21. Az Európai Unió jogának való megfelelés

- 34. §** Ez a rendelet
- az 1234/2007/EK tanácsi rendelet,
 - a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet,
 - a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet,
 - az 1234/2007/EK tanácsi rendeletnek a gyümölcs- és zöldség-, valamint a feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazatra alkalmazandó részletes szabályainak a megállapításáról szóló, 2011. június 7-i 543/2011/EK bizottsági végrehajtási rendelet,
 - az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a gyümölcs-, zöldség-, feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazat tekintetében történő kiegészítéséről, az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az említett ágazatokban alkalmazandó szankciók tekintetében történő kiegészítéséről, valamint az 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet módosításáról szóló, 2017. március 13-i 891/2017/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet,
 - az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a gyümölcs- és zöldség-, valamint a feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazatra történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2017. március 13-i 892/2017/EU bizottsági végrehajtási rendelet,
 - az egyes gyümölcsfélék termelőinek nyújtandó ideiglenes rendkívüli támogatási intézkedések megállapításáról szóló, 2017. április 20-i 2017/1165/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

22. Módosító rendelkezések

- 35. §** (1) A zöldség-gyümölcs termelői csoportok támogatásáról szóló 24/2010. (III. 19.) FVM rendelet [a továbbiakban: 24/2010. (III. 19.) FVM rendelet] 6. §-a a következő (2b) és (2c) bekezdéssel egészül ki:
- „(2b) Az e rendelet alapján elbírált támogatási kérelmek tekintetében az (1) bekezdésben foglalt, a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 9. § a) pontjában meghatározott feltételeket megtartottnak kell tekinteni attól az időponttól kezdődően, amelytől a beruházással érintett tárgyi eszköz a zöldség-gyümölcs termelői csoport birtokába került, feltéve hogy a beruházás az (1) bekezdés szerinti átmeneti időszak végén megfelel a (2a) bekezdésben foglalt feltételnek.
- (2c) Ha a támogatás célja ingatlan tulajdonjogának megszerzése, a beruházást az elismerési tervben meghatározott határidőben megvalósultnak kell tekinteni, ha a támogatott részéről a vételár megfizetésre került, és az ingatlant birtokba vette az elismerési tervben meghatározott határidő lejártát megelőzően, és a tanácsi rendelet 125e. cikk (1) bekezdésében meghatározott átmeneti időszak végén megfelel a (2a) bekezdésben meghatározott feltételnek.”
- (2) A 24/2010. (III. 19.) FVM rendelet 9. §-a a következő (6b) bekezdéssel egészül ki:
- „(6b) Ha a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv vagy a másodfokon eljáró szerv 2013. január 1-jét követően hozott döntésében a 4. § szerinti támogatás megállapítására irányuló, a bizottsági rendelet 45. cikkében foglalt kérelmet azért utasította el, vagy ilyen kérelem alapján megállapított támogatást azért követelt vissza, mert az érintett beruházás nem az elismerési tervben megjelölt időszakban valósult meg, de a 6. § (2c) bekezdésében foglalt feltétel fennáll, akkor a Kincstár a döntést visszavonja, illetve a másodfokú hatóság a helybenhagyó döntését visszavonja, és az elsőfokú döntést megsemmisíti vagy megváltoztatja.”
- (3) A 24/2010. (III. 19.) FVM rendelet 13. §-a a következő (17) bekezdéssel egészül ki:
- „(17) E rendeletnek a zöldség-gyümölcs termelői szervezetekről szóló 50/2017. (X. 10.) FM rendelettel [a továbbiakban: 50/2017. (X. 10.) FM rendelet] megállapított 9. § (6b) bekezdését a 50/2017. (X. 10.) FM rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő közigazgatási és bírósági ügyekben, továbbá a már lezárt és befejezett ügyekben is alkalmazni kell.”
- 36. §** (1) A zöldség-gyümölcs termelői szervezetek kiegészítő nemzeti támogatásáról szóló 53/2016. (VII. 21.) FM rendelet [a továbbiakban: 53/2016. (VII. 21.) FM rendelet] 3. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(1) A kiegészítő támogatás a 891/2017/EU bizottsági rendelet 26. cikke szerinti értesítés alapján jóváhagyott működési alapot egészíti ki, és összege nem haladhatja meg az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a 891/2017/EU bizottsági rendelet 26. cikke értesítés alapján jóváhagyott és ténylegesen befizetett pénzügyi hozzájárulás 80%-át és a termelői szervezet által a referenciaévben forgalmazott termék értékének nyolc százalékát. Termelői szervezetek társulásai esetében ez a százalékérték a forgalmazott termékek értékének 10%-ára növelhető, amennyiben a forgalmazott termékek értékének 8%-át meghaladó összeget csak a termelői szervezetek társulása által a tagjai nevében végrehajtott intézkedések céljaira használják fel.”
- (2) Az 53/2016. (VII. 21.) FM rendelet 3. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:
- „(4) Azon termelői szervezet esetében, amelynél a referenciaévben a forgalmazott termék értékén belül a feldolgozóipar részére értékesített termék aránya a zöldség-gyümölcs termelői szervezetekről szóló 50/2017. (X. 10.) FM rendelet [a továbbiakban: 50/2017. (X. 10.) FM rendelet] 26. § (1) bekezdése szerinti adatszolgáltatás alapján meghaladja a 70%-ot – a (3) bekezdés a) pontjában foglaltaktól eltérően –, a (3) bekezdés a) pontja szerinti termékmarketing-program költségeiből a termelői szervezet által vállalt résznek a termelői szervezet által igénybe vett kiegészítő támogatás 3%-ának megfelelő összeget kell elérnie.”
- (3) Az 53/2016. (VII. 21.) FM rendelet 4. és 5. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:
- „4. § (1) A kiegészítő támogatás igénybevétele érdekében az operatív program módosítására vonatkozó, a 50/2017. (X. 10.) FM rendelet 16. § (1) bekezdése szerinti kérelmet és 16. § (5) bekezdése szerinti bejelentést a 50/2017. (X. 10.) FM rendelet 5. melléklet 6.3. táblázatának csatolásával kell benyújtani az agrárpolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) részére. A kérelemben vagy bejelentésben külön meg kell jelölni a 3. § (2) és (3) bekezdése tekintetében figyelembe veendő tevékenységeket és azok költségeit.
- (2) Az (1) bekezdésben megjelölt kérelemmel együtt kell benyújtani a 3. § (3) bekezdésében meghatározott programokat. A programot több termelői szervezet közösen is benyújthatja.
5. § (1) A kiegészítő támogatás kifizetése iránti kérelmet a 892/2017/EU bizottsági rendelet 19. cikkének megfelelően – az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikkében hivatkozott támogatás igénylésével

együtt – a 892/2017/EU bizottsági rendelet 9. cikke szerinti kérelemben az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból származó kifizetésekért felelős, akkreditált kifizető ügynökség (a továbbiakban: kifizető ügynökség) által rendszeresített és a honlapján közzétett, a 4. mellékletben meghatározott adattartalmú nyomtatványon kell benyújtani a kifizető ügynökséghez.

(2) Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. és 35. cikkében meghatározott, a támogatás mértékére vonatkozó követelményeknek a 892/2017/EU bizottsági rendelet 9. cikke szerinti kérelem egészét tekintve kell teljesülniük. Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. és 35. cikkében meghatározott támogatás – a 89/2017/EU bizottsági végrehajtási rendelet 9. cikke szerinti kérelem egészét tekintve – a működési programban jóváhagyott, egymáshoz viszonyított arányában vehető igénybe.”

37. § Az 53/2016. (VII. 21.) FM rendelet 4. melléklet 8. pontjában a „150/2012. (XII. 28.) VM rendelet 23. § (2) bekezdése szerinti éves jelentés” szövegrész helyébe az „50/2017. (X. 10.) FM rendelet 26. § (2) bekezdése szerinti tájékoztatás” szöveg lép.

38. § Hatályát veszti az 53/2016. (VII. 21.) FM rendelet 2. §-a és 3. melléklete.

23. Hatályon kívül helyező rendelkezés

39. § Hatályát veszti a zöldség-gyümölcs termelői csoportokról és termelői szervezetekről szóló 150/2012. (XII. 28.) VM rendelet.

Dr. Fazekas Sándor s. k.,
földművelésügyi miniszter

Adatlap elismerési kérelem benyújtásához
A termelők saját vagy bérelt földterületére és termelésére vonatkozó, ... évi éves adatok

1. táblázat

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Tag				Terület				Termelés		
2	Név	Ügyfél azonosító szám	Belépés dátuma	Kilépés dátuma	Megye, település neve	Helyrajzi szám	Nagyság (ha)	ebből zöldség gyümölcs (ha)	Típus (szabadföldi/termesztő berendezés)	Termék(ek)	A terület termésmennyisége (t)
3			(év, hó, nap)	(év, hó, nap)							
4.1											
4.2											
4.3											
5	Összesen:										

2. táblázat

	A	B	C	D	E	F	G
1	Értékesítés						
2	Számla sorszáma	Kibocsátás kelte	Kibocsátó	Vevő	A számla tartalma		
3					a számla nettó értéke	az elismerés hatálya alá tartozó termékek nettó értéke (ezer Ft) (1)	egyéb termékek nettó értéke (ezer Ft) (2)
4.1							
4.2							
5	Összesen:						

Megjegyzések:

(1) Azon termék vagy termékcsoport számlán feltüntetett értéke, amely a termelői szervezet termelő tagjától származik és amely tekintetében a termelői szervezet az elismerését kérte.

(2) Azon termék vagy termékcsoport számlán feltüntetett értéke, amely nem a termelői szervezet termelő tagjától származik és/vagy a termelői szervezet az elismerését nem e termék vagy termékcsoport tekintetében kérte.

3. táblázat

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Nem termelő tagok							
2	Név	Belépés dátuma	Kilépés dátuma	Székhely	Tevékenységi kör	Főtevékenység	Termelő tagokhoz viszonyított számaránya	Szavazati arány
3		(év, hó, nap)	(év, hó, nap)				(%)	(a leadható szavazatok %-ban)
4.1								
4.2								
4.3								
5	Összesen:							

4. táblázat

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Termelői szervezetek társulása							
2	Név	Belépés dátuma	A szervezet státusza	Székhely	Szavazati arány (a leadható szavazatok %-ban)	A tagok		
3		(év, hó, nap)	(termelői szervezet: T; termelői csoport: CS; leányvállalat: L; termelő: T)			Termő- területe	Termés mennyisége	Forgalomba hozott termék értéke
4						(ha)	(t)	(ezer Ft)
5.1								
5.2								
5.3								
6	Összesen:							

Adatlap az éves adatszolgáltatáshoz – Tagi termőterület

A		B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	
1	... naptári év											
2		Régiók összesen	Közép- Magyar- ország	Közép- Dunántúl	Nyugat- Dunántúl	Dél- Dunántúl	Dunántúl összesen	Észak- Magyar- ország	Észak- Alföld	Dél-Alföld	Észak és Alföld összesen	
3		ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	
4	Tagi termőterület összesen (1)											
5	tagi zöldségtermő terület összesen											
6		ezen belül	szabadföldi									
7			fedett									
8	zöldségtermő terület termékenként											
9		ezen belül	szabadföldi									
10			fedett									
11	tagi gyümölcstermő terület összesen											
12	ebből	ezen belül	ültetvény (2)									
13			szabadföldi egy- vagy többéves kultúra (3)									
14		fedett (4)										
15		gyümölcstermő terület termékenként										
16			ezen belül	ültetvény (2)								
17				szabadföldi egy- vagy többéves kultúra (3)								
18	fedett (4)											
19	tagi gomba összesen											

Megjegyzések:

- (1) az adott naptári évben művelt teljes terület, ha pl. 10 hektáron évente kétszer takarítanak be terményt, akkor a táblázatban 20 hektárt kell feltüntetni
(2) pl. alma-, körte-, cseresznye- stb. ültetvény
(3) pl. sárga- és görögdinnye, szamóca, rebarbara, málna, ribiszkek, egres, áfonyák
(4) pl. sárga- és görögdinnye, szamóca

2. táblázat

Adatlap az éves adatszolgáltatáshoz – Legfontosabb termékek

1	A	B	C	
			... naptári év	
			mennyiség (t)	forgalomba hozott termék nettó árbevétele (ezer Ft)
2	A négy legfontosabb termék (5)	A termék megnevezése		
3	A termelői szervezet által értékesített termékek összesen			
4	1.			
5	2.			
6	3.			
7	4.			
8	A többi termék			
9	A tagok által önállóan értékesített termékek becsült mennyisége és értéke összesen			
10	1.			
11	2.			
12	3.			
13	4.			
14	A többi termék			

Megjegyzések:

(5) a teljes (tagi + más termelői szervezet + nem tagi) elismerés hatálya alá tartozó termék értékesítés alapján kell kitölteni

3. táblázat

Adatlap az éves adatszolgáltatáshoz – Értékesítés

1	A	B	C	
			... naptári év	
2	Értékesítés	mennyiség (t)	forgalomba hozott termék nettó árbevétele (ezer Ft)	
3	Forgalomba hozott termék összesen			
4	friss piacra összesen			
5	ezen belül	áruházlánc		
6		nagyker/nagybani		
7		kiskereskedők		
8		egyéb		
9	feldolgozásra összesen			
10	ezen belül	feldolgozó ipar részére frissen értékesített		
11		termelői szervezet által feldolgozott		
12	kivont termék összesen			
13	ezen belül	ingyenes szétosztás		
14	Az értékesítés megbontása a termék eredete szerint			
15	I. A tagok termése			
16	friss piacra			

17		áruházlánc		
18		nagyker/nagybani		
19	ezen belül	kiskereskedők		
20		egyéb		
21		feldolgozásra		
22	ezen belül	feldolgozó ipar részére frissen értékesített		
23		termelői szervezet által feldolgozott		
24		kivont termék		
25	ezen belül	ingyenes szétosztás		
26	II.	Más termelői szervezet, termelői szervezetek társulása tagjainak termése (6)		
27		friss piacra		
28		áruházlánc		
29	ezen belül	nagyker/nagybani		
30		kiskereskedők		
31		egyéb		
32		feldolgozásra		
33	ezen belül	feldolgozó ipar részére frissen értékesített		
34		termelői szervezet által feldolgozott		
35	III.	Egyéb termelő termése		
36		friss piacra		
37		áruházlánc		
38	ezen belül	nagyker/nagybani		
39		kiskereskedők		
40		egyéb		
41		feldolgozásra		
42	ezen belül	feldolgozó ipar részére frissen értékesített		
43		termelői szervezet által feldolgozott		
44		Betárolt áru		
45	ezen belül	tagok termése		
46		más termelői szervezet, társulás termése		
47		egyéb termelő termése		
48		Vevők		
49		TÉSZ, TÉSZ-társulás, TCS-től független vevők összesen		
50		Azon vevők amelyekben a TÉSZ, TÉSZ-társulás, TCS vagy ezek tagjai tulajdoni hányaddal rendelkeznek		
51	ezen belül	A TÉSZ, TÉSZ-társulás, TCS vagy ezek tagjainak összesített tulajdoni hányada nem haladja meg az ötven százalékot		
52		A TÉSZ, TÉSZ-társulás, TCS vagy ezek tagjainak összesített tulajdoni hányada meghaladja az ötven százalékot		
53		Azon vevők felsorolása, amelyekben a TÉSZ, TÉSZ-társulás, TCS vagy ezek tagjainak összesített tulajdoni hányada meghaladja az ötven százalékot		

Megjegyzések:

TÉSZ = zöldség-gyümölcs termelői szervezet

TÉSZ-társulás = zöldség-gyümölcs termelői szervezetek társulása

TCS = zöldség-gyümölcs termelői csoport

egyéb termelő = nem tagja sem TЭСZ-nek, sem TЭСZ-társulásnak, sem TCS-nak

(6) A 891/2017/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikk (1) bekezdése szerint.

Adatlap az éves adatszolgáltatáshoz – Értékesítés regionális bontásban

	A	B		C		D		E		F		G		H		I		J		K	
1	Értékesítés	... naptári év																			
2		Régiók összesen		Közép-Magyarország		Közép-Dunántúl		Nyugat-Dunántúl		Dél-Dunántúl		Dunántúl összesen		Észak-Magyarország		Észak-Alföld		Dél-Alföld		Észak és Alföld összesen	
3		Meny- nyiség (t)	Forga- lomba hozott termék nettó árbe- vétele (ezer Ft)	Meny- nyiség (t)	Forga- lomba hozott termék nettó árbe- vétele (ezer Ft)	Meny- nyiség (t)	Forga- lomba hozott termék nettó árbe- vétele (ezer Ft)	Meny- nyiség (t)	Forga- lomba hozott termék nettó árbe- vétele (ezer Ft)	Meny- nyiség (t)	Forga- lomba hozott termék nettó árbe- vétele (ezer Ft)	Meny- nyiség (t)	Forga- lomba hozott termék nettó árbe- vétele (ezer Ft)	Meny- nyiség (t)	Forga- lomba hozott termék nettó árbe- vétele (ezer Ft)	Meny- nyiség (t)	Forga- lomba hozott termék nettó árbe- vétele (ezer Ft)	Meny- nyiség (t)	Forga- lomba hozott termék nettó árbe- vétele (ezer Ft)	Meny- nyiség (t)	Forga- lomba hozott termék nettó árbe- vétele (ezer Ft)
4	Forgalomba hozott termék összesen																				
5	A tagok termése																				
6	Más termelői szervezet, termelői szervezetek társulása tagjainak termése (7)																				
7	Egyéb termelő termése																				
8	Betárolt áru																				

Megjegyzések:

(7) A 891/2017/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikk (1) bekezdése szerint

5. táblázat

Adatlap az éves adatszolgáltatáshoz – Taglétszám

1	Taglétszám ... naptári évben (8)		me.: fő
2	Taglétszám összesen		
3		természetes személy	
4	ezen belül	jogi személy	
5		zöldség- és/vagy gyümölcsstermelők száma	
6	ezen belül	nem termelő tagok	
7	Belföldi tagok		
8		természetes személy	
9	ezen belül	jogi személy	
10	Külföldi tagok		
11		természetes személy	
12	ezen belül	jogi személy	

Megjegyzések:

(8) adott naptári év december 31-i állapot szerint

6. táblázat

Működési alpra vonatkozó becslés

	A		B
1			Működési alap (eFt)
2	20.. évi (referencia év) forgalmazott termék értéke		
3	ebből:	tény	
4		becslés	
5	Közösségi támogatás számított összege		
6	Saját hozzájárulás		
7	ebből:	termelői szervezet hozzájárulása	
8		tagok hozzájárulása	
9	Működési alap összesen		
10	válságmegelőzési és -kezelési intézkedések		
11	egyéb intézkedések		

3. melléklet az 50/2017. (X. 10.) FM rendelethez

1. Az operatív programok választható célkitűzései a nemzeti stratégiával összhangban

1	Nemzeti stratégia célkitűzései	Célkitűzések az 1308/2013/EU rendelet 33. cikk (1) bekezdése és a 152. cikk (1) bekezdés c) pontja szerint
2	Minőségi árualapok megteremtése	
3	Az ágazat szakmai hátterének fejlesztése	
4		a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját
5	Megfelelő szakember ellátottság	a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,
6	biztosítása	kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban
7		a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját,
8	Korszerű szaktanácsadási rendszer	a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,
9	létrehozása	kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban
10	Az ágazati kutatás rendszerének megújítása	kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban
11	Fenntartható, innovatív technikai és technológiai feltételek biztosítása	
12		a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját,
13	A szabadföldi zöldség- és a gyümölcsstermesztés technológia- és eszköz fejlesztése	a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása
14		a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében
15		a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját
16	Az öntözött területek fenntartható növelése	a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása
17		környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve
18		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez
19		a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját
20	Növény- és gombaházak építése és korszerűsítése	a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében
21		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása
22		a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját
23		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása
24		környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve,
25	Az energiahatékonyság fokozása, alternatív energiák széleskörű alkalmazása	a környezetkímélő termelési módszerek és termelési technikák, illetve megfelelő állatjóléti gyakorlatok és technikák használatának előmozdítása, valamint technikai segítségnyújtás az ilyen gyakorlatok és technikák alkalmazásához
26		a környezetvédelmi és állatjóléti előírások teljesítése céljából végrehajtott beruházások megtérülésének optimalizálása
27		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez
28	A piaci kihívásoknak való megfelelés	
29	A piaci kihívásoknak való megfelelés	Az ágazat piaci erejének növelése
30		a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját
31	Az értéklánc menedzsment	a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,
32	fejlesztése	a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében
33		a friss vagy feldolgozott termékek promóciója
34		kezdeményezések kidolgozása a promóció és a forgalmazás terén
35	Kockázatok csökkentése és kezelése	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és

		monitoringját
36		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,
37		a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében
38		válságmegelőzés és -kezelés
39		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása
40		az e rendelet 33. cikke (3) bekezdésének d) pontjában említett, a gyümölcs- és zöldségágazatban működő operatív programok keretében és az 1305/2013/EU rendelet 36. cikkében említett kölcsönös kockázatkezelési alapok kezelése
41	A fogyasztói igények megteremtése és hatékony kiszolgálása	
42	Az ökológiai gazdálkodás előmozdítása	környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve
43		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez
44		a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredet megjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése
45	Az ágazati marketingtevékenység ösztönzése	a friss vagy feldolgozott termékek promóciója
46		kezdeményezések kidolgozása a promóció és a forgalmazás terén
47		a termékek minőségének javítása a friss és a feldolgozott termékek esetében is
48		a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredet megjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése
49	Egységes minőségügyi rendszer létrehozása	a termékek minőségének javítása a friss és a feldolgozott termékek esetében is
50		a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredet megjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése
51	A termékek hozzáadott értékének növelése	a termékek kereskedelmi értékének növelése
52		kínálati oldal koncentrációja és a tagok által előállított termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén
53		kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban
54		a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredet megjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése
55		környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve
56		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez

2. Az operatív programok célkitűzéseit szolgáló tevékenység típusok az operatív programokba foglalt intézkedéseinek megfelelően

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
1	Célkitűzés az 1308/2013/EU rendelet 33. cikk (1) bekezdése szerint																
2	jogszabályhely		33. cikk (1) bekezdés a) pont	33. cikk (1) bekezdés b) pont	33. cikk (1) bekezdés c) pont				33. cikk (1) bekezdés d) pont	33. cikk (1) bekezdés e) pont				33. cikk (1) bekezdés f) pont			
3	tartalom		a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előirányozását és monitoringját	a termékek minőségének javítása a friss és a feldolgozott termékek esetében is	a termékek kereskedelmi értékének növelése				a friss vagy feldolgozott termékek promóciója	környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve				válságmegelőzés és -kezelés			
4	Célkitűzés az 1308/2013/EU rendelet 152. cikk (1) bekezdés c) pontja szerint																
5	jogszabályhely	152. cikk (1) bekezdés c) pont iv. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont i. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont iii. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont vi. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont ii. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont iv. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont vi. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont ix. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont iii. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont v. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont vii. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont viii. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont i. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont iii. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont ix. alpont	152. cikk (1) bekezdés c) pont x. alpont
6	tartalom	kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban	a termelés megtervezésén és a kereslethez való hozzáigazításán ak biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében	a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása	a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése	kinálati oldal koncentrációja és a tagok által előállított termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén	kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban	a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése	kezdeményezések kidolgozása a promóció és a forgalmazás terén	a környezetvédelmi és állatjóléti előírások teljesítése céljából végrehajtott beruházások megteremtésének optimalizálása	a környezet-kímélő természetes gyakorlatok és termelési technikák, illetve megfelelő állatjóléti gyakorlatok és technikák használatának előmozdítása, valamint technikai segítségnyújtás az ilyen gyakorlatok és technikák alkalmazásához	a melléktermékek és a hulladékok kezelése, különösen a víz, a talaj és a táj minőségvédelme tekintetében, valamint a biológiai sokféleség megőrzése vagy előmozdítása	hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez	a termelés megtervezésén és a kereslethez való hozzáigazításán ak biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében	a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása	kezdeményezések kidolgozása a promóció és a forgalmazás terén	az e rendelet 33. cikke (3) bekezdésének d) pontjában említett, a gyümölcs- és zöldségágazatban működő operatív programok keretében és az 1305/2013/EU rendelet 36. cikkében említett kölcsönös kockázatkezelési alapok kezelése
7	Intézkedés a 891/2017/EU rendelet 2. cikk (f) pontja szerint																
8	jogszabályhely és az intézkedés sorszáma	4. int. [2. cikk (f) pont iv. alpont]	1. int. [2. cikk (f) pont i. alpont]	1. int., 5. int. [2. cikk (f) pont v. alpont], -4. int., 2. int. [2. cikk (f) pont ii. alpont]	2. int., 3. int. [2. cikk (f) pont iii. alpont]	3. int.	4. int. 5. int.	2. int.	3. int.	7. int. [2. cikk (f) pont vii. alpont]	7. int.	7. int.	7. int.	6. int. [2. cikk (f) pont vi. alpont]	6. int.	6. int.	6. int.

9	TEVÉKENYSÉGEK															
10	Kísérleti kert, Kísérleti termesztő berendezések bemutatása gazdaság létrehozása	Informaticai szoftverek, eszközök, a termelői szervezet tagjaival történő kapcsolattartást és annak tervezését lehetővé tevő számítástechnikai és mobilkommunikációs eszközök és szoftverek beszerzése	Termelés biológiai és technológiai feltételeinek biztosításához szükséges gépek és berendezések, valamint új technológia során felhasznált anyagok specifikus költségei	Telephelyek minőségrendszerei audításhoz kapcsolódó beruházások. A termékminőséggel kapcsolatos feladatok ellátásához szükséges eszközök.	Plac- és vevőelemzés, piacszerzés, elemzés	Kísérleti termesztő berendezések, bemutató gazdaság létrehozása	Minőségirányítási, minőségtanúsítási, minőségbiztosítási rendszer kialakítása, tanúsítása, rendszerfejlesztése. Telephelyek, termelők auditra való felkészítése, és audija	Promóciós és kommunikációs tevékenységek, marketing kampányok, szolgáltatások, köztöltések, (szóróanyagok, prospektusok, a szervezet tevékenységét bemutató anyagok, kiadványok, internetes megjelenítés, honlapok fejlesztése, működtetése stb.)	Szerves- és/vagy biotrágya használata	Tápanyag-gazdálkodási terv készítése/készíttetése és végrehajtása	Komposzt használata	Tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	Piacról történő árukvonás	Betakarítási biztosítás	Promóció és kommunikáció akár a megelőzés, akár válság idején	Kölcsonös kockázatkezelési alapok létrehozásával kapcsolatos adminisztratív költségek
11				A termék-, a talaj-, a növény- és a vízminták vizsgálatát lehetővé tevő műszerek és egyéb tárgyi eszközök	Kereskedelmi és termékstratégia kialakítása, megújítása, együttműködések erősítése.	Zöldsgyümölcs termesztéstechnológia, talaj- és növényvédelmi, valamint „post harvest” tevékenységet érintő szaktanácsadás, szakmások képzési költségei			Erőző és defláció elleni védelem	Víz-, talaj- és növényanalízis	Szerves- és/vagy biotrágya használata	Komposzt használata	Gyümölcs és zöldségek be nem takarítása			
12	Új nemesített fajták bevezetése, azok elemzése, kísérleti telepítések. Értékes magyar fajták, valamint a Magyarországon	Termelési tervezéshez használt szoftver, kultúrák licence	Ültetvény létrehozása. A többéves kultúrák szaporítóanyagait, termelési színvonalat biztosító pótlás	Polcállású vizsgálatok, hatóanyag ellenőrzés	Egységes arculati elemek kialakítását biztosító fejlesztések, jogi eljárások.	Zöldsgyümölcs termesztéstechnológia, talaj- és növényvédelmi, valamint „post harvest” tevékenységet érintő szaktanácsadás, szakmások képzési költségei	A minőségbiztosítással, a környezetgazdálkodással kapcsolatos feladatok ellátásához szükséges vállalatirányítási rendszerek.	A szervezeten belüli ismeretátadás és kommunikáció fejlesztése.	Megújuló energiaforrásokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása	Tervezés, költség- és energetikai készítése	Megújuló energiaforrásokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása	Környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódó szaktanácsadás				
13	termesztésbe vonható piacképes külföldi fajták használatát elősegítő technológiák kialakítása	Termelési tervezést támogató informaticai szoftverfejlesztő, hardverfejlesztő szolgáltatások	növényvédelmi és időjárás előrejelzési szolgáltatások	Logisztikai, tároló eszközök, hűtők és hűtőgépek.	A termék tárolása hűtés, válogatása osztályozása és csomagolása, elsődleges feldolgozása érdekében szükséges beszerzések	Az audit feltételek teljesítéséhez szükséges beruházások.	Célpiacon információgyűjtésre és -elemzésre alapozott nemzetközi és belföldi üzletember és partnertalálkozók szervezése, azokon való részvétel	Biológiai úton lebomló közözüanyag használata a gazdaságokban	Szerves- és/vagy biotrágya használata	Kapcsolt hő- és energia-termelés a termesztés és az áruvá készítés során keletkező zöldséggyümölcs hulladékok felhasználásával	Szerves- és/vagy biotrágya használata					
14	Hozamnövekedés fokozását, minőségfejlesztést szolgáló vizsgálatok, kutatások	Termelési struktúrát befolyásoló piackutatás.	Növényvédelmi és időjárás előrejelzési eszközök	Informaticai eszközök, szoftverek a termékminőséggel, minőségjavítással, nyomkövetéssel kapcsolatos feladatok ellátásához	Kereskedelmi feladatok elvégzéséhez szükséges beruházások, az értékesítéshez szükséges kommunikációs és informaticai eszközök	Piaci diverzifikációt, piacbővülést szolgáló termék és eljárásfejlesztések	Minőség ellenőrzési rendszer kialakítása, tanúsítása, rendszerfejlesztése. Telephelyek, termelők auditra való felkészítése.	Szelektív hulladékgyűjtés	Talajtakarás alkalmazása a vízvesztés csökkentése érdekében	Szelektív hulladékgyűjtés	Erőző és defláció elleni védelem					
15	Költségelemzés végzése, hatékonyságot fokozó vizsgálatok, kutatások a termelés és a post-harvest területén	Ültetvény létrehozása, többéves kultúrák szaporítóanyagait, termelési színvonalat biztosító pótlás	Fólia és üvegház létrehozása	Vízkezelési gépei eszközei	Termékpálya elemzéseken alapuló értékánc modellek kidolgozása, logisztikai rendszerek alkalmazása	A fenntartható termelési módszerek, innovatív gyakorlatok megismerését lehetővé tevő tanulmányutak	Polcállású vizsgálatok, hatóanyag ellenőrzés, gyakorlati értékesítési lehetőségei, új értékesítési csatornák kialakításának lehetőségének felmérése	A kedvezőtlen műszaki jellemzőkkel rendelkező növényvédelmi gépek és növényvédőszer kijuttatására szolgáló berendezések korszerűbb gépekkel és eszközökkel	Megújuló energiaforrásokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása	A növényi maradványok energetikai célú fűtésrendszerének elősegítése	Öntözrendszer fejlesztése, illetve a már létező öntözrendszerek cseréje hatékonyabb rendszerekre					
16	Piaci diverzifikációt, piacbővülést szolgáló termék és eljárásfejlesztések	Képzés a termesztéstechnológiáról, növényvédelemről, és új növény-	Megtermékenyítés segítése az üvegházakban, és ültetvényekben. Poszméhek beszerzése és	Termék-, a talaj-, a növény- és vízminták vizsgálatának végzése szaklaboratóriummal,	A termékek forgalomba hozatalát, termékfejlesztést, kereskedelmi értéknevelését segítő	Kutatási eredmények és tanulmányutak bemutatása	Védjegy- és minőségtanúsítási rendszerben résztvevő termékek egységes minősége	Biológiai úton lebomló közözüanyag használata a gazdaságokban	A biológiailag lebomló szerves anyagok aerob lebontása és további felhasználásra alkalmassá tétele	A víz tisztítását és újrafelhasználását szolgáló beszerzés és/vagy fejlesztés						

			fajtakról, technológiai ismeretekről	telepítése keretében kaptárak beszerzése, és mézelő növények telepítése	Védjegy és minőség-ellenőrzési rendszerben való részvétel teljesítéséhez szükséges beruházások	Az áruk jelölését, címkézését és nyomon követhetőségét lehetővé tevő eszközök		érdekében végzett folyamatos monitoring, vizsgálatok költségei.		A termelői szervezet saját márkaneveinek kialakítása, fejlesztése, bejegyztetése, piaci bevezetése	Méhekkel, poszméhekkel történő beporzást alkalmazó termesztés-technológiák elterjedésének elősegítése	Biológiai és oxo-biológiai úton lebomló műanyagok használata a természetben	(Komposztke-sztítés)	Víz-, talaj- és növényanalízis	Talajtakarás alkalmazása a vízvesztesség csökkentése érdekében								
17		Kutatás, kísérleti termelés során gyűjtött adatok információk nyomon követhető megosztása a tagokkal, eredmények bemutatása, következtetések levonása.																					
18		Termelési folyamatok és a környezet kapcsolatrend-szerének elemzése.	Szaktanácsadás a tagok részére fajta, technológia, növényvédelem kérdéskörben, a termelői szervezet által meghatározott egységes tevékenység elősegítése céljából.	Új, viztakarékos önözö rendszerek kiépítése	A minőség-ellenőrzést valamint az áruminták vizsgálatát lehetővé tevő rendszerek fejlesztése	Melléktermékek kezelését, hasznosítást, selejtekezést, hulladéksök-kentést elősegítő eszközök		Biológiai növényvédelem üvegházakban.	Termelői szervezetek, márkaneveinek védjegyeinek, vagy az általános termékmarke-tíng és a minőséget igazoló címkek promóciója keretében a csomagoláson vagy címken feltüntetendő promóciós célú üzenetek nyomtatása	A kertészeti oltás alkalmazása a növényvédő szerek használatának csökkentése érdekében	Méhekkel, poszméhekkel történő beporzást alkalmazó termesztés-technológiák elterjedésének elősegítése	Környezet-védelmi intézkedések-hez kapcsolódó oktatás, képzés		Megújuló energiaforrá-sokat felhasználó fűtésrend-szer kialakítása									
19		Fajtakísérletek, tápanyagkísér-letek specifikus költségei	Megtermé-kenyülés segítése az üvegházakban, és ültetvények-ben. Poszméhek beszerzése és telepítése	Betakarítási technológia hatékonyságot fokozó beruházások: a szedéshez, betakarításhoz, a termék beszállításához használt gépek	Áruminőség-gel, árukezeléssel kapcsolatos fokozó szaktanácsadás szervezése.		Minőségbizto-sítással, árukezeléssel, nyomon követhetőséggel kapcsolatos képzés, szaktanácsadás			Alternatív gyomirtási eljárások használata	A kedvezőtlen műszaki jellemzőkkel rendelkező növényvédelmi gépek és növényvédőszer kijuttatására szolgáló berendezések helyettesítése korszerűbb gépekkel és eszközökkel	Környezet-védelmi intézkedések-hez kapcsolódó szaktanácsadás		Környezet-védelmi intézkedések-hez kapcsolódó oktatás, képzés									
20		Zöldség-gyümölcs termesztés-technológia, talaj- és növény-védelmi, valamint „post harvest” tevékenységet érintő szaktanácsadás igénybevétele szaktanácsadók képzési költségei;	Megtermé-kenyülés segítése az üvegházakban, és ültetvények-ben. Poszméhek beszerzése és telepítése	Betakarítási technológia hatékonyságot fokozó beruházások: a szedéshez, betakarításhoz, a termék beszállításához használt gépek	Védjegy- és minőség-ellenőrzési rendszer létrehozása, az eredetvédelem uniós oltalmára (OEM/OFJ) való bejelentéshez szükséges termékleírások készítése.			Az áruk jelölését, címkézését és nyomon követhetőségét lehetővé tevő eszközök.	Kiállításokon való kiállítás, valamint kereskedelmi és partnertalálko-zók feltételeit megvalósító költségek	Rezisztens és toleráns fajták alkalmazása	A kedvezőtlen műszaki jellemzőkkel rendelkező növényvédelmi gépek és növényvédőszer kijuttatására szolgáló berendezések helyettesítése korszerűbb gépekkel és eszközökkel	Tervezés, költség- és energetikai számítások készítése		Energiatakaré-kosabb termelési eszközök és módszerek használata									
21		Ellenőrzési és monitoring módszerek kidolgozása.	Betakarítási technológia hatékonyságot fokozó beruházások: a szedéshez, betakarításhoz, a termék beszállításához használt gépek eszközök, a termelői szervezet értékesítési és forgalmazási tevékenységében nem felhasználandó betakarításhoz és tároláshoz használt göngyölegek	Jogi, számviteli, üzletviteli, tanácsadás a termelő tagok részére.	Védjegy- és minőség-ellenőrzési rendszerben résztvevő termékek egységes minősége érdekében végzett folyamatos monitoring, vizsgálatok.		Ökológiai vetőmagok használata		Integrált gazdálkodás	Környezetvé-delmi intézkedé-sekhez kapcsolódó szaktanácsadás	A kertészeti oltás alkalmazása a növényvédő szerek használatának csökkentése érdekében			Biológiai növényvédelmi eszközök és készítmények alkalmazása									
22		A termelés-technológiai, növényvédelmi és meteorológiai szolgáltatások.	A termelés-technológiai, növényvédelmi és meteorológiai szolgáltatások	Jogi, számviteli, üzletviteli, tanácsadás a termelő tagok részére.	Biológiai növényvédelem üvegházakban, fóliaházakban.			A termék-, a talaj-, a növény-és vízminták vizsgálatát lehetővé tevő műszerek és egyéb tárgyi eszközök	Környezetvé-delmi intézkedé-sekhez kapcsolódó szaktanácsadás	Környezetvé-delmi intézkedé-sekhez kapcsolódó szaktanácsadás				A kedvezőtlen műszaki jellemzőkkel rendelkező növényvédelmi gépek és növényvédő szer kijuttatá-sára szolgáló berendezések helyettesítése korszerűbb gépekkel és eszközökkel									
23		Tároló kapacitást növelő	Tároló kapacitást növelő	Képzés a termesztés-technológiáról,	Az áruk jelölését, címkézését,			Laboratórium létrehozása, fejlesztése, műszerek beszerzése	Tervezés, költség- és energetikai számítások készítése	Biológiai növényvédelmi eszközök és készítmények alkalmazása				Ökológiai gazdálkodás									
24								A szervezet által alkalmazott nyomon	Víz-, talaj- és növényanalízis	Alternatív gyomirtási eljárások													

			beruházások, tároló eszközök	növényvédelemről, növényfajokról, és új növényfajtákról, technológiai ismeretekről	nyomonkövetését lehetővé tevő eszközök			követési rendszer előírásainak megfelelő az áruk nyomon követését lehetővé tevő információk feltüntetésének költségei		használat								
25			Jég és fagyvédelem eszközei		A szervezet által alkalmazott nyomon követési rendszer előírásainak megfelelő az áruk nyomon követését lehetővé tevő információk feltüntetésének költségei					Környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódó oktatás, képzés	Környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódó oktatás, képzés		Tervezés, költség- és energetikai számítások készítése					
26			Fólia és üvegház létrehozása		Laboratórium létrehozása, fejlesztése, műszerek beszerzése.					Ökológiai gazdálkodás	Zöldtrágya használata		Zöldtrágya használata					
27											Rezisztens és toleráns fajták alkalmazása		Integrált gazdálkodás					
28											Ökológiai gazdálkodás		Víz-, talaj- és növényanalízis					
29											Integrált gazdálkodás							
30											Szelektív hulladékgyűjtés							
31											Komposzt használata							

3. Egyes tevékenységtípusokra fordítható összegek aránya az elfogadott működési alap százalékában

	A	B
1	Tevékenység csoport	Felső határ (%)
2	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek	80
3	Kutatás, vizsgálat, elemzés	40
4	Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás	40
5	Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása	60
6	Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek	60
7	Termék promóció	60
8	Válságmegelőzés és kezelés	30

4. AZ ÖSSZES, ILLETVE TÖBB TEVÉKENYSÉGTÍPUSRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK, VALAMINT A TEVÉKENYSÉGTÍPUSOKKAL KAPCSOLATBAN BENYÚJTANDÓ KONKRÉT INFORMÁCIÓK

1. BERUHÁZÁS, BÉRLET, LÍZING TÍPUSÚ TEVÉKENYSÉGEK

A. Általános feltételek

- A beszerzendő eszköz műszaki dokumentációjából, leírásából egyértelműen ki kell derülnie, hogy az adott eszköz alkalmas az operatív programban megfogalmazott feladat elvégzésére, és kapacitásai nem haladják meg a célkitűzés elérése érdekében szükséges mértéket figyelemmel a termelői szervezet tagjaitól vagy más termelői szervezet, illetve termelői szervezetek társulásának termelő tagjaitól származó termésmennyiségekre.
- Szokásos piaci árak való megfelelést alátámasztó egymástól és a termelői szervezettől független ajánlatoknak a termelői szervezet vagy annak vezetője nevére címzettnek, aláírással, keltezéssel és érvényességi határidővel ellátottnak kell lennie. Ugyanarra a beruházásra vonatkozó ajánlatok esetén a különböző beszállítóktól beszerzett ajánlatoknak összehasonlíthatónak kell lennie oly módon, hogy abból megállapítható legyen, hogy az operatív programban meghatározott feladat elvégzésére bármelyik ajánlatban szereplő eszköz hasonló mértékben alkalmas.
- A beruházások pénzügyi teljesítései felszámolásra kerülő banki költségek (pl. tranzakciós költségek) nem elszámolhatóak.

a. Az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- A beszerzendő eszköz segítségével elvégzendő feladatok, illetve annak bemutatása, hogy azok mely termékek érdekében kerülnek hasznosításra.
- A tervezett beruházás műszaki leírását, amely bizonyítja adott esetben, hogy a beruházás megfelel a Vidékfejlesztési program keretében kiírt pályázat beruházás műszaki paramétereire vonatkozó minimumfeltételeknek.
- A Tag gazdaságában történő beruházás esetén – az egyhangú döntéshozatal esetét kivéve – annak igazolását, hogy az érintett tag a működési alap felhasználásáról szóló döntés során az érintett beruházás tekintetében a döntésben sem közvetlenül, sem közvetve nem vett részt.
- A Tag gazdaságában történő beruházás esetén annak bemutatása, hogy a végrehajtott beruházások esetében hogyan teljesüljenek az EUMSZ 191. cikkében¹ és a hetedik uniós környezetvédelmi cselekvési programban meghatározott célkitűzések²

aa) Környezetvédelmi intézkedések keretében azon beruházások esetén, melyeknek célja, hogy csökkentsék a termelésben felhasznált erőforrások, a kibocsátott szennyezőanyagok vagy a termelési folyamatban termelt hulladék mennyiségét, az operatív programmal együtt be kell nyújtani:

- A projektleírásokat, vagy egyéb technikai dokumentumokat a várható csökkenések és – adott esetben – a várható további környezetvédelmi előnyök bemutatásáról, amelyek tartalmazzák azokat a technikai dokumentumok vagy független szakértő által igazolt eredményeket, amelyeket a beruházás végrehajtásával el lehetne érni;
- Azon beruházások esetén, amelyeknek a talaj védelméhez, a víz- és energiatakarékossághoz, a vízminőség javításához vagy fenntartásához, az élőhelyek és a biológiai sokféleség védelméhez, az éghajlatváltozás mérsékléséhez, valamint a hulladékképződés csökkentéséhez vagy a hulladékkezelés javításához való hozzájárulásuk hatása nem számszerűsíthető, annak az érintett környezetvédelmi területeken képesített független szakértő által igazolással ellátott projektleírás

¹ EUMSZ 191. cikk (1) Az Unió környezetpolitikája hozzájárul a következő célkitűzések eléréséhez: a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása; az emberi egészség védelme; a természeti erőforrások körültekintő és ésszerű hasznosítása; a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére, és különösen az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló intézkedések ösztönzése nemzetközi szinten.

² EU EAP: 1. az Unió természeti tőkéjének védelme, megőrzése és növelése; 2. az Unió erőforrás-hatékony, zöld és versenyképes, alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdasággá történő átalakítása; 3. az uniós polgárok megóvása a környezettel kapcsolatos terhelésektől, valamint az egészségüket és jóllétüket fenyegető kockázatoktól; 4. a környezetre vonatkozó uniós szabályozás előnyeinek maximalizálása a végrehajtás javításával; 5. az uniós környezetpolitika ismeret- és tudományos alapjának bővítése; 6. a környezet- és éghajlat-politikával összefüggő beruházások feltételeinek javítása és a környezeti externáliák kezelése; 7. a környezetvédelem integrációjának és a szakpolitikák koherenciájának növelése; 8. az uniós városok fenntarthatóságának javítása; 9. a nemzetközi környezettel és éghajlattal kapcsolatos kihívások hatékonyabb uniós kezelése.

formájában történő bizonyítása, hogy az intézkedés várhatóan pozitív módon járul hozzá egy vagy több környezetvédelmi célkitűzéshez.

ab) Használt eszköz esetén az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- az alátámasztó számításokat annak bizonyítására, hogy új eszköz beszerzése vagy lízing igénybevétele nem indokolt;
- annak igazolását, hogy az eszköz független értékbecslő igénybevitelével megállapított értékbecslés szerinti, vagy az 1996. évi LXXXI. törvényben foglalt értékcsökkenési leírás mértékek alkalmazásával számított értéke nem éri el a hasonló rendeltetésű, azzal azonos vagy közel azonos műszaki paraméterekkel rendelkező új eszköz piaci értékét;

ac) Használt ingatlan esetén Az operatív programmal együtt be kell nyújtani:

- a termőföldnek nem minősülő ingatlanok hitelbiztosítéki értékének meghatározására vonatkozó módszertani elvekről szóló 25/1997. (VIII. 1.) PM rendelet alapján elkészített független árszakértői vagy értékbecslői szakvéleményt,
- annak igazolását, hogy az értékbecslő rendelkezik ingatlanvagyon-értékelő szakképesítéssel és az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság által vezetett vagyonértékelői névjegyzékben szerepel,
- annak igazolását, hogy az ingatlant nem terheli semmilyen olyan pénzügyi követelés, vagy harmadik fél részére bejegyzett jog, amely akadályozza az operatív programban megfogalmazott feladat végrehajtását,

b. A termelői szervezetnél rendelkezésre kell állnia

- A beruházás megvalósulásának helyszínének meghatározása és annak igazolása, hogy az a termelői szervezet vagy annak leányvállalata, vagy tagja tulajdonában van.
- A Tag használatába adott beruházás esetén a termelői szervezetnek az eszköz adózási értékcsökkenési időszak végéig való hozzáférési jogának biztosítását tartalmazó szerződés.
- Új eszköz esetén a termelői szervezetnél rendelkezésre kell állnia a vétel (a számlakiállítás dátuma) időpontjában kezdődő termékfelelősségi, garanciális és szavatossági jogainak érvényesíthetőségéhez szükséges, a gyártó és a forgalmazó által kibocsátott, hiteles dokumentumnak.
- Használt ingatlan esetén a termelői szervezetnél rendelkezésre kell állnia annak igazolásának, hogy az adott használt ingatlanra az adásvételt megelőző hét évben uniós illetve nemzeti támogatást nem vettek igénybe.

ba) Használt eszköz esetén a termelői szervezetnél rendelkezésre kell állnia:

- az eszköz eredetének valamint annak eladó által történő igazolásának, hogy az adott eszközt az adásvételt megelőző hét évben nem uniós vagy nemzeti támogatásból szerezték be;
- a beüzemeléssel kapcsolatos munkavédelmi vizsgálat bizonylatának.

B. Bérlet

- Berendezések és egyéb eszközök bérlete esetén indokolni kell, hogy az gazdasági szempontból a vásárlás megfelelő alternatívája.
- Az elszámolható bérleti díj nem haladhatja meg az eszköz az operatív programban megfogalmazott célkitűzések érdekében történő hasznosításából elérhető tiszta jövedelmet. Az elszámolható bérleti díj számítása során a bérbevett eszköz bérlésének operatív programban megfogalmazott célkitűzések érdekében figyelembe vehető hasznainak és az ezek megszerzése érdekében felmerülő kiadások különbségéből (tisztá jövedelmek) levezetett értékét kell figyelembe venni. Az érték megállapítása azon az elven alapszik, hogy bármely eszköz értéke annyi, mint a belőle származó tiszta jövedelmek értéke.
- A bevételek és kiadások becslését az operatív programban megfogalmazott használati módoknak megfelelően kell elvégezni. A számítás megkezdésekor fel kell mérni az eszköz használati módját, és az elemzést ennek megfelelően kell elvégezni.
- Tiszta jövedelem alatt a tervezett bevételek ténylegesen kifizetendő kiadásokkal csökkentett értékét kell érteni.
- Az eszköz értékelésnél az eszköz operatív programnak megfelelő hasznosításából származó rendszeres bevételek képezik a bevételek becslésének az alapját. Erre vonatkozóan a megfelelő piaci összehasonlító adatokat kell felhasználni.
- A tervezett bevételekből le kell vonni a várható a kihasználatlanságból adódó bevételkiesést.
- A működtetési kiadásokon belül a működés során, több-kevesebb rendszerességgel felmerülő következő kiadásokat kell figyelembe venni: a közüzemi díjak (víz, gáz, energia, csatorna, fűtés, hűtés, melegvízellátás), a telekommunikációs hálózatok igénybevitelének díja, egyéb infrastrukturális szolgáltatások (szemétszállítás, rovarirtás stb.), biztonsági szolgáltatások, a takarítás (nap takarítás, ablaktisztítás stb.), felújítások, javítások, korszerűsítési munkálatok, a felújítási alap-képzésre fordított összegek, a kezelési és menedzselési költségek (a kezeléssel, bérbeadással összefüggő marketing és

ügynöki kiadások stb.), biztosítási díjak. A felújítási kiadásokat vagy a pótlási költség százalékában, vagy becsült összeggel kell megadni.

- A tiszta jövedelem számításakor az általános forgalmi adót mind a bevétel, mind a kiadás oldalon figyelmen kívül kell hagyni, míg az ingatlanadót és az ingatlan magát terhelő közteherviselési tételeket figyelembe kell venni. A kiszámított tiszta jövedelemből a jövedelemadót vagy a társasági adót nem lehet levonni. A bevételek és kiadások idősorainak felállításával, időszakos (éves vagy rövidebb) egyenlegek készítésével kell a pénzfolyamot felírni.

Bérlet esetén az operatív programmal együtt be kell nyújtani:

- indokolást, hogy gazdasági szempontból a bérlet a vásárlás megfelelő alternatívája,
- az elszámolható bérleti díj számítását.

C. A tevékenységeknek az elfogadott operatív program szerinti végrehajtását igazoló, a kiadásokat alátámasztó dokumentumok:

- szerződés és/vagy megrendelő,
- mindkét fél által aláírt teljesítést igazoló dokumentum,
- a kifizetést igazoló bizonylat,
- beruházás esetében tárgyi eszköz katon,
- nem forintban kiállított számlánál főkönyvi kivonat,
- üzembe helyezési jegyzőkönyv
- átadás-átvételi jegyzőkönyv,

D. Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek egyes csoportjai és azokra vonatkozó külön feltételek

1.1. Informatikai rendszer kialakításához, fejlesztéséhez kapcsolódó tevékenység típusok:

- 1.1.1. Informatikai szoftverek, eszközök, a termelői szervezet tagjaival történő kapcsolattartást és annak tervezését lehetővé tévő számítástechnikai és mobilkommunikációs eszközök és szoftverek beszerzése.
- 1.1.2. Termelésstervezéshez használt szoftver, szoftverek licence,
- 1.1.3. Informatikai eszközök, szoftverek a termékminőséggel, minőségjavítással, nyomonkövetéssel kapcsolatos feladatok ellátásához.

Az 1.1. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Értékelés készítése arról, hogy mely munkafolyamatok bevezetését, egyszerűsítését, könnyítését érték el a fejlesztésekkel, ezek hogyan segítik a célkitűzések és az értéklánc menedzsment modellben foglalt szükségletek megvalósulását.

1.2. Kísérleti termelés megvalósítása tevékenység típusok:

- 1.2.1. Kísérleti kert, kísérleti termesztő berendezések, bemutató gazdaság létrehozása.
- 1.2.2. Új nemesített fajták bevezetése, azok elemzése, kísérleti telepítések. Értékes magyar fajták, valamint a Magyarországon termesztésbe vonható piacképes külföldi fajták használatát elősegítő technológiák kialakítása.
- 1.2.3. Laboratórium létrehozása, fejlesztése, műszerek beszerzése.

a. Az 1.2. alpont szerinti tevékenységek végrehajtása esetén az operatív programmal együtt be kell nyújtani:

- A kísérlet, a kutatási terv a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatását.
- Az elérendő eredmények hasznosításának terve a célkitűzések megvalósulására figyelemmel.

b. Az 1.2. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Dokumentáció készítése a munkafolyamatokról, az elérni kívánt és a teljesült célok, eredmények bemutatásáról
- A kísérletek és kutatások eredményei hasznosításának, továbbadásának a módszereinek bemutatása (kutatásba bevont termelők száma, ismeretátadás módszerei, alkalmak stb.)

1.3. Termőterületeken megvalósuló beruházások tevékenység típusok:

1.3.1. Hatékony vízhasználatot biztosító beruházások, tevékenység típusok:

- 1.3.1.1. Új, víztakarékos öntöző rendszerek kiépítése,
- 1.3.1.2. Vízkezelés gépeinek, eszközeinek beszerzése

- 1.3.1.3. Öntözőrendszerek fejlesztése, illetve a már létező öntözőrendszerek cseréje hatékonyabb rendszerekre
- 1.3.1.4. Talajtakarás alkalmazása a vízvesztés csökkentése érdekében
- 1.3.1.5. A víz tisztítását és újrafelhasználását szolgáló beszerzés és/vagy fejlesztés

a. Az 1.3.1. alpont keretében a vízmegtakarítás tekintetében figyelembe vehető eszközök:

aa) Technológiaváltásból eredő vízmegtakarítás

- Nyomáscsökkentés
- Talajközeli szórófejek alkalmazása
- Talajnedvesség-méréssel kombinált meteorológiai rendszerek kiépítése

ab) Meglévő vízi infrastruktúra felújítása általi vízmegtakarítás

- Szabályozott (fázisváltós) szivattyúk telepítése
- Nyílt felszíni csatornák és öntözővíz-tározók szivárgási veszteségének csökkentése

ac) Termesztéstechnológiából adódó vízmegtakarítás

- Öntözési döntéstámogató rendszer
- Precíziós technológiák

b. Az 1.3.1. alpont szerinti tevékenységek végrehajtása esetén operatív programmal együtt be kell nyújtani

- a beruházást megelőző évekre vonatkozó üzemeltetési vízjogi engedéllyel összhangban levő, átlagos tényleges vízhasználat összevetése a tervezett technológia gyártói műszaki paramétereiből és a tervezett üzemi öntözési tervből adódó vízhasználattal.

c. Az 1.3.1. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Vízfelhasználásra vonatkozó összesített mérőszámok, a megvalósítás előtti és az azt követő időszak összevetése
- Az új gépek kapacitásmutatóinak és kihasználtságának bemutatása
- Öntözött területek méretének változása
- Vízminőség változására vonatkozó mutatók

1.3.2. Hatékony termelés megvalósítását szolgáló beruházások tevékenység típusok:

- 1.3.2.1. Jég és fagyvédelem eszközei
- 1.3.2.2. Növényvédelmi és időjárás előrejelzési berendezések
- 1.3.2.3. Erózió és defláció elleni védelem
- 1.3.2.4. Ültetvény létrehozása, többéves kultúrák szaporítóanyagai, termelési színvonalat biztosító pótlás
- 1.3.2.5. Fólia és üvegház létrehozása
- 1.3.2.6. Ökológiai vetőmagok használata
- 1.3.2.7. Termelés biológiai és technológiai feltételeinek biztosításához szükséges gépek és berendezések, valamint új technológia során felhasznált anyagok specifikus költségei
- 1.3.2.8. A kedvezőtlen műszaki jellemzőkkel rendelkező növényvédelmi gépek és növényvédőszer kijuttatására szolgáló berendezések helyettesítése korszerűbb gépekkel és eszközökkel
- 1.3.2.9. Energiatakarékosabb termelési eszközök és módszerek használata
- 1.3.2.10. Betakarítási technológia hatékonyságot fokozó beruházások: a szedéshez, betakarításhoz, a termék beszállításához használt gépek eszközök

Az 1.3.2. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Termésmennyiség alakulásának, változásának bemutatása
- Egy munkafolyamatra fordított egységnyi munkaóra számának alakulása
- Felvevőpiac bővülésére vonatkozó szám adatok bemutatása
- Az új gépek kapacitásmutatóinak és kihasználtságának bemutatása
- Környezeti terhelés csökkentésére vonatkozó mutatószámok (energiatakarékosság bizonyítására vonatkozó számítások, kijuttatott, környezetre káros hatóanyagok mértékének változása stb.)

1.4. Telephelyhez kapcsolódó fejlesztéseket célzó tevékenység típusok:

- 1.4.1. A termelői szervezet értékesítési és forgalmazási tevékenységeiben nem felhasználandó betakarításhoz és tároláshoz használt göngyölegek,
- 1.4.2. Tároló kapacitást növelő beruházások, tároló eszközök,

- 1.4.3. Telephelyek minőségrendszerbeli auditjához kapcsolódó beruházások. A termékminőséggel kapcsolatos feladatok ellátásához szükséges eszközök, a termék-, a talaj-, a növény- és a vízminták vizsgálatát lehetővé tevő műszerek és egyéb tárgyi eszközök,
- 1.4.4. Védjegy és minőségtanúsítási rendszerben való részvétel teljesítéséhez szükséges beruházások,
- 1.4.5. Logisztikai, tároló eszközök, hűtők, hűtőgépek, beszerzése
- 1.4.6. Szelektív hulladékgyűjtés,
- 1.4.7. A termék tárolása hűtése, válogatása osztályozása és csomagolása, elsődleges feldolgozása érdekében szükséges beszerzések,
- 1.4.8. A termékek forgalomba hozatalát, termékfejlesztést, kereskedelmi értéknovelését segítő beszerzések,
- 1.4.9. Melléktermékek kezelését hasznosítást, selejtkezelést, hulladékcsökkentést elősegítő eszközök,

Az 1.4. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Betakarításra fordított egységnyi munkaóra változásának bemutatása
- Tárolókapacitás változásának bemutatása
- Az új gépek kapacitásmutatóinak és kihasználtságának bemutatása
- Göngyöleg nyilvántartási rendszer leírása
- Kimutatás a szelektíven gyűjtött hulladékok mennyiségéről és annak változásáról hulladéktípusonként
- Melléktermékek kezelésének hasznosításának, selejtkezelésnek, hulladékcsökkentés eredményeinek számszerűsített bemutatása

1.5. Megújuló energiaforrás használatára épülő beruházás tevékenység típusok:

- 1.5.1. Kapcsolt hő- és energia-termelés a termesztés és az áruvá készítés során keletkező zöldség-gyümölcs hulladékok felhasználásával
- 1.5.2. A növényi maradványok energetikai célú földhasználásának elősegítése
- 1.5.3. A biológiailag lebomló szerves anyagok aerob lebontása és további felhasználásra alkalmassá tétele (komposztkészítés)
- 1.5.4. Megújuló energiaforrásokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása

Az 1.5. alpont szerinti tevékenységek végrehajtása esetén az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- Annak számításokkal alátámasztott igazolása, hogy a megtermelt energia mennyisége nem haladja meg a beruházás előnyeit élvező termelői szervezet, termelői szervezetek társulása, leányvállalat vagy a termelői szervezet tagjai által zöldségekkel és gyümölcsökkel összefüggésben végrehajtott tevékenységek céljaira – előzetes számítások szerint – éves szinten felhasználható energia mennyiségét.

Az 1.5. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Energiafelhasználás hány százalékát teszi ki a megújuló energiaforrásból származó energia

1.6. Értékesítést segítő beruházások tevékenység típusok:

- 1.6.1. Kereskedelmi feladatok elvégzéséhez szükséges beruházások, az értékesítéshez szükséges kommunikációs és informatikai eszközök
- 1.6.2. Az áruk jelölését, címkézését és nyomon követését lehetővé tevő eszközök

Az 1.6. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Az értékesítést segítő kommunikációs és informatikai eszközökkel elért eredmények bemutatása
- Az árukövető rendszer használatával elért eredmények bemutatása

2. KUTATÁS, VIZSGÁLAT, ELEMZÉS TEVÉKENYÉGTÍPUSOK:

A. Általános feltételek

- A termelői szervezet, társulás, leányvállalat alkalmazásában álló munkatárs, vagy a kutatás/vizsgálat/elemzés elvégzésére szerződéssel rendelkező partner, illetve annak alkalmazottja, valamint a termelői szervezet termelő tagjának kutatás, vizsgálat elvégzése érdekében történő, indokolt utazásának költségei elszámolhatóak. Az útiköltségek (utazás és helybiztosítás költsége) a 2. osztályú tömegközlekedési eszközök, külföldre repülőgéppel történő utazás esetén turista osztályú repülőjegy igénybevétele alapján számolható el. Az utasbiztosítás költsége, valamint repülőgéppel történő utazás esetén a reptéri illeték nem számolható el. A szállásköltségek elszámolása esetén vendég-éjszakánként, belföldi szállás esetében legfeljebb – áfa nélkül számított – 15.000 Ft, külföldi szállás esetében bruttó 150 euró mértékű költség számolható el.

a. Az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- A kutatási, kísérleti terv a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatása
- Az elérendő eredmények hasznosításának terve a célkitűzések megvalósulására figyelemmel
- Kereskedelmi és értékesítési terv rendszerleírása
- A szokásos piaci árnak való megfelelés igazolása a termelői szervezettől és annak tagjaitól független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján
- A kísérleti termesztés specifikus költségei számításának módszertanát, a számított specifikus költségeket, valamint a számítás alapjául figyelembe vett költségek szokásos piaci árnak való megfelelését igazoló dokumentumokat
- Annak részletes bemutatása, hogy az adott tanulmányút miként kapcsolódik a kiküldött személy operatív programban megfogalmazott célok eléréséhez kapcsolódó tevékenységéhez

A tevékenységek keretében az általános, a mindennapi működéshez kapcsolódó feladatok, az elért eredmények hasznosításának költségei nem támogathatóak

b. A tevékenységeknek az elfogadott operatív program szerinti végrehajtását igazoló, a kiadásokat alátámasztó dokumentumok:

- szerződés és/vagy megrendelő
- számlák
- mindkét fél által aláírt a teljesítést igazoló dokumentumok,
- kifizetést igazoló bizonylatok,
- amennyiben a számla nem forintban lett kiállítva, úgy főkönyvi katon,
- utazási költség kapcsán a jegy másolata,
- jegyzőkönyvek, emlékeztetők, kutatásról készült tanulmányok, elemzések
- a kutatás eredményei hasznosításának bemutatása

B. Kutatás, vizsgálat, elemzés típusú tevékenységek egyes csoportjai és azokra vonatkozó külön feltételek

2.1. Piackutatás:

- 2.1.1. Piaci diverzifikációt, piacbővülést szolgáló termék és eljárásfejlesztések
- 2.1.2. Piac- és vevőelemzés, piacszervezés, reklamáció elemzés
- 2.1.3. Piackutatás a meglévő és a potenciális piaci igények, a jelenlegi értékesítési csatornák fejlesztési lehetőségei, új értékesítési csatornák kialakításának lehetőségeinek felmérése
- 2.1.4. Termelési struktúrát befolyásoló piackutatás
- 2.1.5. A fenntartható termelési módszerek, innovatív gyakorlatok megismerését lehetővé tevő tanulmányutak
- 2.1.6. Kutatási eredmények és tanulmányutak tapasztalatainak bemutatása

A 2.1. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Piacok változásának, bővülésének bemutatása
- Éves kereskedelmi és értékesítési terv, értékesítési rendszer leírása

2.2. Hatékonyságvizsgálat:

- 2.2.1. Hozamnövekedés fokozását, minőségfejlesztést szolgáló vizsgálatok, kutatások
- 2.2.2. Költségelemzések végzése, hatékonyságot fokozó vizsgálatok, kutatások a termelés és a post-harvest területén

2.3. Kísérletek:

2.3.1. Fajtakísérletek, tápanyagkísérletek specifikus költségei

2.4. Elemzések:

2.4.1. Termelési folyamatok és a környezet kapcsolatrendszerének elemzése

2.4.2. Polcállósági vizsgálatok, hatóanyag ellenőrzés

2.4.3. Termék-, a talaj-, a növény- és vízminták vizsgálatának végzése szaklaboratóriummal

2.4.4. Tápanyag-gazdálkodási terv készítése/készíttetése és végrehajtása

A 2.4. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- tápanyag-gazdálkodási terv

2.5. Környezetvédelmi intézkedéseket megalapozó vizsgálatok:

2.5.1. Víz-, talaj- és növényanalízis

2.5.2. Tervezés, költség- és energetikai számítások készítése

A 2.5. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- laborvizsgálati jegyzőkönyvek
- energetikai- és költségszámítások

3. **KÉPZÉS, SZAKTANÁCSADÁS, TANÁCSADÁS, TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK ÁTADÁSA**

A. **Általános feltételek**

- Az intézkedés szakmai megvalósításában közreműködő, a termelői szervezettel, társulással, leányvállalattal szerződéses kapcsolatban álló munkatársaknak az intézkedés megvalósításához közvetlenül köthető, az intézkedés megvalósításával összefüggő képzése miatt felmerülő utazási és szállásköltségei elszámolhatóak. A napi utazási idő és a bekerülési költségek alapján kell dönteni a naponta való utaztatás, az egyszeri utaztatás és a helyszínen való elszállásolás között. A helyszínen való elszállásolás abban az esetben számolható el amennyiben a napi utazási idő meghaladja a három órát.
- Az útiköltségek (utazás és helybiztosítás költsége) a 2. osztályú tömegközlekedési eszközök, külföldre repülőgéppel történő utazás esetén turista osztályú repülőjegy igénybevétele alapján számolható el. Az utasbiztosítás költsége valamint repülőgéppel történő utazás esetén a reptéri illeték, nem számolható el. A szállásköltségek elszámolása esetén vendég-éjszakánként, belföldi szállás esetében legfeljebb – áfa nélkül számított – 15.000 Ft, külföldi szállás esetében bruttó 150 euró mértékű költség számolható el.
- A képzések keretében elszámolhatóak az oktatók költségei (szakértői díj, az előadói, illetve szerzői díj); az oktatók utazási és szállásköltségei; a képzési tevékenységgel kapcsolatos tanácsadói szolgáltatások költségei; képzés megszervezése; tananyag fejlesztése, kivitelezése, segédanyagok bérlése, beszerzése; a tevékenység keretében végrehajtott (tananyag) fejlesztéshez és képzéshez kapcsolódó akkreditációs, minősítési, értékelési, regisztrációs díjak; egyéb kiadások: (a képzés céljára használt helyiségek, illetve eszközök bérleti díja, képzés részvételi díja, vizsgadíj, kivéve a pótvizsga díja, bizonyítvány kiállításának díja,).

a. **Az operatív programmal együtt be kell nyújtani**

- A képzési, szaktanácsadási terv, a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatása
- A képzés, szaktanácsadás tartalmának összefoglalója, a tevékenység operatív program célkitűzéseire való hozzájárulásának indoklása
- A képzésen, szaktanácsadáson résztvevők száma, alkalmak száma, alkalmak időtartama
- A szokásos piaci árak való megfelelés igazolása független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján. (A költségtervnel résztvevőre, időegységre és alkalomra vetített egységköltséget kell számítani, a tevékenység tervezett összköltsége pedig ezen egységköltségek várható felmerülésének számával egyenlő. Az elszámolás az egységköltségek igazolt felmerülésének mennyisége alapján történik.)
- Saját alkalmazott részvételével történő végrehajtás esetén a képzést, szaktanácsadást végző alkalmazott munkaszerződése és munkaköri leírása, és a szakmai felkészültségét igazoló dokumentumok.
- Annak részletes bemutatása, hogy az adott utazás, tanulmányút miként kapcsolódik a kiküldött személy operatív programban megfogalmazott célok eléréséhez kapcsolódó tevékenységéhez

b. **A termelői szervezetnél rendelkezésre kell állnia**

- A megvalósult képzési, szaktanácsadási, alkalmak száma, alkalmak időtartama, résztvevők száma
- Részvétel igazolása a képzést végző partner cégszerű aláírásával hitelesített jelenléti ívvel
- Az eredmények hasznosításának résztvevők által jóváhagyott bemutatása

c. **A tevékenységeknek az elfogadott operatív program szerinti végrehajtását igazoló, a kiadásokat alátámasztó dokumentumok:**

- akkreditált képzés esetében a résztvevőkkel kötött felnőttképzési szerződés,
- előadóval kötött szerződés (külső szolgáltatás igénybevétele, valamint a TÉSZ saját alkalmazottja esetén, amennyiben a szaktanácsadás, képzés nem tartozik a munkakörébe),
- munkaköri leírás, munkaszerződés (a TÉSZ saját alkalmazottja esetén, amennyiben a munkakörébe beletartozik a szaktanácsadás, képzés),
- a képzés meghívója,
- a résztvevők képzésről/szaktanácsadásról történő kiértékelése,
- a képzés előadójának, illetve ha releváns, akkor az előadó munkáltatójának cégszerű aláírásával hitelesített jelenléti ív,
- a költségekkel kapcsolatos számlák, igazolások, bizonylatok
- a teljesítésigazolások,
- a kifizetést igazoló bizonylatok,
- egyéb, a számlakiállító által is hitelesített igazoló dokumentumok (fotó, előadás anyaga, oklevél/bizonyítvány másolata, tananyag, képzés/tananyag akkreditációjának dokumentációja, helyiség bérleti szerződése, vizsgadíjak bizonylatai, stb),

- amennyiben a szaktanácsadáson/képzésen termelő tag vett részt, és a képzés/szaktanácsadás olyan témájú, amely témában szaktanácsadás igénybe vétele/képzésen való részvétel kapcsán a tag máshol támogatást vehet igénybe (pl. AKG), úgy annak igazolása, hogy mely termelő tagok vettek részt az intézkedésben, és a termelő tag vett-e igénybe a vonatkozó témában képzésre/szaktanácsadásra adott időszakra vonatkozóan más támogatást,
- kimutatások a képzés megvalósulásáról (alkalmak száma, érintettek száma (összes tag hány százalékát érinti), a kutatási eredmények megvalósulásáról, a szolgáltatásnyújtásról,
- A szolgáltatások igénybevétele okán elért eredmények bemutatása (termésmennyiség növekedés, piacbővülés, értékesítési ár növekedése, terméskiesés csökkenés, elért környezeti eredmények stb.)

B. Képzés, szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmények átadása típusú tevékenységek egyes csoportjai és azokra vonatkozó külön feltételek

3.1. Technológiai témájú

- 3.1.1. Zöldség-gyümölcs termesztéstechnológia, talaj- és növényvédelmi, valamint „post harvest” tevékenységet érintő külső szaktanácsadás igénybevétele, szaktanácsadók képzési költségei
- 3.1.2. Képzés a termesztéstechnológiáról, növényvédelemről, növényfajokról, és új növényfajtákról, technológiai ismeretekről
- 3.1.3. Szaktanácsadás a tagok részére fajta, technológia, növényvédelem kérdéskörben, a termelői szervezet által meghatározott egységes tevékenység elősegítése céljából
- 3.1.4. Kutatás, kísérleti termelés során gyűjtött adatok információk nyomon követhető megosztása a tagokkal, eredmények bemutatása, következtetések levonása
- 3.1.5. A termesztéstechnológiai, növényvédelmi és meteorológiai tanácsadói szolgáltatások

3.2. Üzleti témájú

- 3.2.1. Jogi, számviteli, üzletviteli, tanácsadás a termelő tagok részére
- 3.2.2. Minőségfejlesztéssel kapcsolatos:
- 3.2.3. Áruminőséggel, árkezeléssel kapcsolatos képzés, szaktanácsadás szervezése
- 3.2.4. Minőségbiztosítással, árkezeléssel, nyomon követéssel kapcsolatos képzés, szaktanácsadás

3.3. Egyéb

- 3.3.1. Szervezetben belüli ismeretátadás és kommunikáció fejlesztése,
- 3.3.2. Környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódó oktatás, képzés,
- 3.3.3. Környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódó szaktanácsadás.

4. MINŐSÉGTANÚSÍTÓ RENDSZEREK LÉTREHOZÁSA ÉS FENNTARTÁSA

A. Általános feltételek

a. Az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- az érintett rendszerhez kapcsolódó feladatok, rendszertervek, illetve annak bemutatását, hogy azok mely termékek, folyamatok, vonatkozásában kerülnek alkalmazásra,
- a szokásos piaci árak való megfelelés igazolását független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján,
- az érintett telephelyek, termelők, termékek felsorolását,
- saját alkalmazott részvételével történő végrehajtás esetén a minőségtanúsító rendszerek létrehozásában és fenntartásában részt vevő alkalmazott munkaszerződését és munkaköri leírását, valamint a szakmai felkészültségét igazoló dokumentumokat.

b. A tevékenységeknek az elfogadott operatív program szerinti végrehajtását igazoló, a kiadásokat alátámasztó dokumentumok:

- szolgáltatás igénybe vétele esetében a szerződés,
- munkaszerződés, munkaköri leírás
- a költségekkel kapcsolatos számlák, igazolások, bizonylatok
- a teljesítésigazolások,
- a kifizetést igazoló bizonylatok.

B. Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása típusú tevékenységek egyes csoportjai és azokra vonatkozó külön feltételek

4.1. Minőségtanúsítási rendszer létrehozása:

- 4.1.1. védjegy- és minőségtanúsítási rendszer létrehozása, az eredetvédelem uniós oltalmára (OEM/OFJ) való bejelentéshez szükséges termékleírások készítése
- 4.1.2. Minőségirányítási, minőségtanúsítási, minőségbiztosítási rendszer kialakítása, tanúsítása, rendszerfejlesztése. Telephelyek, termelők auditra való felkészítése, és auditja
- 4.1.3. Az audit feltételek teljesítéséhez szükséges beruházások.
- 4.1.4. A minőségbiztosítással, a környezetgazdálkodással kapcsolatos feladatok ellátásához szükséges vállalatirányítási rendszerek.
- 4.1.5. Minőség ellenőrzési rendszer kialakítása, tanúsítása, rendszerfejlesztése. Telephelyek, termelők auditra való felkészítése.

A 4.1. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- Minőségtanúsítási igazolás
- Termékleírások bemutatása
- rendszertervek
- telephely-, termelő-, termék-nyilvántartások
- audit dokumentumok
- védjegyek

4.2. Minőségtanúsítási rendszer fenntartása:

- 4.2.1. védjegy- és minőségtanúsítási rendszerben résztvevő termékek egységes minősége érdekében végzett folyamatos monitoring, vizsgálatok
- 4.2.2. A minőség-ellenőrzést valamint az áruminták vizsgálatát lehetővé tevő rendszerek fejlesztése

A 4.2. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- A monitoring vizsgálatok érintettjeinek száma, összes taghoz viszonyított aránya

5. AZ IDŐBEN ÉS HATÉKONYSÁG SZEMPONTJÁBÓL MEGFELELŐ MŰKÖDÉST SZOLGÁLÓ RENDSZEREK, MUNKAFOLYAMATOK:

A. Általános feltételek

- A tevékenységek keretében az általános, a mindennapi működéshez kapcsolódó feladatok, az elért eredmények hasznosításának költségei, a kialakított rendszerek működése során felmerülő általános költségek nem támogathatóak.

a. Az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- A szokásos piaci árnak való megfelelés igazolása független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján
- Az érintett rendszerhez kapcsolódó feladatok, rendszertervek, illetve annak bemutatása, hogy azok mely termékek, folyamatok, vonatkozásában kerülnek alkalmazásra.

b. A tevékenységeknek az elfogadott operatív program szerinti végrehajtását igazoló, a kiadásokat alátámasztó dokumentumok:

- szerződés vagy megrendelő,
- munkaszerződés, munkaköri leírás
- a költségekkel kapcsolatos számlák, igazolások, bizonylatok
- a mindkét fél által aláírt teljesítést igazoló dokumentumok,
- a kifizetést igazoló bizonylatok,
- A fejlesztések eredményeinek részletes bemutatása (piacra gyakorolt hatás, értékesített termékmennyiség változás, piaci ár változása stb.)

B. Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek, munkafolyamatok típusú tevékenységek egyes csoportjai és azokra vonatkozó külön feltételek

5.1. Termelést segítő rendszerek:

- 5.1.1. Termelésstervezést támogató informatikai szoftverfejlesztő, hardverfejlesztő szolgáltatások
- 5.1.2. A termeléshez szükséges inputanyag beszerzést segítő rendszerek, szolgáltatások
- 5.1.3. Megtermékenyülés segítése az üvegházakban, és ültetvényekben. Poszméhek beszerzése és telepítése keretében poszméh kaptárok beszerzése, mézelő növények telepítése
- 5.1.4. Méhekkel, poszméhekkel történő beporzást alkalmazó termesztéstechnológiák elterjedésének elősegítése
- 5.1.5. Szerves- és/vagy biotrágya használata
- 5.1.6. A kertészeti oltás alkalmazása a növényvédő szerek használatának csökkentése érdekében
- 5.1.7. Komposzt használata
- 5.1.8. Zöldtrágya használata
- 5.1.9. Biológiai és oxo-biológiai úton lebomló műanyagok használata a termesztésben
- 5.1.10. Biológiai növényvédelmi eszközök és készítmények alkalmazása
- 5.1.11. Alternatív gyomirtási eljárások használata
- 5.1.12. Rezisztens és toleráns fajták alkalmazása
- 5.1.13. Biológiai úton lebomló kötőanyag használata a gazdaságokban
- 5.1.14. Integrált gazdálkodás
- 5.1.15. Ökológiai gazdálkodás

Az 5.1. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- az intézkedésben résztvevő termelő tagok nyilvántartása
- az intézkedésben résztvevő termelő tagok nyilatkozata, hogy ugyanerre a tevékenységre máshonnan uniós és nemzeti támogatásban nem részesülnek,
- Rezisztens, toleráns fajták esetében szükséges növényvédelmi kezelések számának alakulása

5.2. Értékesítést segítő rendszerek:

- 5.2.1. Kereskedelmi és termékstratégia kialakítása, megújítása, együttműködések erősítése
- 5.2.2. Egységes arculati elemek kialakítását biztosító fejlesztések, jogi eljárások
- 5.2.3. Piaci diverzifikációt, piacbővülést szolgáló termék- és eljárásfejlesztések
- 5.2.4. A szervezet által alkalmazott nyomon követési rendszer előírásainak megfelelő az áruk nyomon követését lehetővé tevő információk feltüntetésének költségei

Az 5.2. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- a kereskedelmi és termékstratégia, az egységes arculati elemek bemutatása

5.3. Hatékony működést segítő rendszerek:

5.3.1. Ellenőrzési és monitoring módszerek kidolgozása

5.3.2. Termékpálya elemzéseken alapuló értéklánc modellek kidolgozása, logisztikai rendszerek alkalmazása

Az 5.3. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló dokumentáció:

- Ellenőrzési hatékonyság módosulásának vizsgálata
- Értéklánc-modell bemutatása
- Alkalmazott logisztikai rendszerekkel elért változások bemutatása

6. TERMÉK PROMÓCIÓ:

A. Általános feltételek

- Az útiköltségek (utazás és helybiztosítás költsége) a 2. osztályú tömegközlekedési eszközök, külföldre repülőgéppel történő utazás esetén turista osztályú repülőjegy igénybevétele alapján számolható el. Az utasbiztosítás költsége, valamint repülőgéppel történő utazás esetén az illeték nem számolható el. A szállásköltségek elszámolása esetén vendég-éjszakánként, belföldi szállás esetében legfeljebb – áfa nélkül számított – 15.000 Ft, külföldi szállás esetében bruttó 150 euró mértékű költség számolható el.

a. Az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- A szokásos piaci árak való megfelelés igazolása független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján
- Az érintett tevékenységekhez kapcsolódó feladatok, akciótervek, illetve annak bemutatása, hogy azok mely termékek, folyamatok, piacok, piaci szegmensek, célcsoportok vonatkozásában kerülnek alkalmazásra.
- Annak bemutatása, hogy az adott tevékenység alkalmas az operatív programban megfogalmazott feladat elvégzésére, és a választott célkitűzés elérése érdekében szükséges, figyelemmel a termelői szervezet tagjaitól vagy más termelői szervezet, illetve termelői szervezetek társulásának termelő tagjaitól származó termékek piacaira, piaci kilátásaira.
- Annak részletes bemutatása, hogy az adott utazás, tanulmányút miként kapcsolódik a kiküldött személy operatív programban megfogalmazott célok eléréséhez kapcsolódó tevékenységéhez

b. A tevékenységeknek az elfogadott operatív program szerinti végrehajtását igazoló, a kiadásokat alátámasztó dokumentumok:

- szerződés vagy megrendelő,
- munkaszerződés, munkaköri leírás
- a költségekkel kapcsolatos számlák, igazolások, bizonylatok
- a teljesítésigazolások,
- a kifizetést igazoló bizonylatok,
- utazás kapcsán a menetjegy

B. Termék promóció típusú tevékenységek egyes csoportjai és azokra vonatkozó külön feltételek

6.1. Termék promóciót célzó tevékenységek

- 6.1.1. A termelői szervezet saját márkanéveinek kialakítása, fejlesztése, bejegyeztetése, piaci bevezetése
- 6.1.2. Promóciós és kommunikációs tevékenységek, marketing kampányok, szolgáltatások, kóstoltatások, hazai és nemzetközi kiállítások (szóróanyagok, prospektusok, a szervezet tevékenységét és munkáját bemutató anyagok, kiadványok, internetes megjelenítés kialakítás, honlapok fejlesztése, működtetése stb.)
- 6.1.3. Termelői szervezetek, márkanéveinek védjegyeinek, vagy az általános termékmarketing és a minőséget igazoló címkék promóciója keretében a csomagoláson vagy címkén feltüntetendő promóciós célú üzenetek nyomtatása.
- 6.1.4. Kiállításokon való kiállítás, valamint kereskedelmi és partnertalálkozók feltételeit megvalósító költségek
- 6.1.5. Célpiacokon információgyűjtésre és -elemzésre alapozott nemzetközi és belföldi üzletember és partnertalálkozók szervezése, azokon való részvétel

A 6.1. alpont szerinti tevékenység végrehajtását igazoló további dokumentáció:

- szóróanyagok, prospektusok, kiadványok,
- honlap,
- találkozók megszervezésének dokumentációja (levelezések, programfüzet, meghívó, jelenléti ív, fotó stb.)
- márkanévek, védjegyek, promóciós célú üzenetek,
- a szolgáltatások igénybevételével elért eredmények,
- elemzések útnán kapott eredmények továbbadását igazoló dokumentáció.

7. VÁLSÁGMEGELŐZÉS ÉS -KEZELÉS:

7.1. Válságmegelőzési és kezelési intézkedések

- 7.1.1. piacról történő árukivonás
- 7.1.2. gyümölcs és zöldségfélék be nem takarítása
- 7.1.3. betakarítási biztosítás
- 7.1.4. promóció és kommunikáció akár a megelőzés, akár válság idején
- 7.1.5. kölcsönös kockázatkezelési alapok létrehozásával kapcsolatos adminisztratív költségek

A 7.1. alpont szerinti tevékenységek végrehajtása esetén az operatív programmal együtt be kell nyújtani

- A betakarítási biztosítási szerződés másolati példánya
- A promóciós és kommunikációs intézkedések akcióterve
- A promóciós és kommunikációs intézkedés kiegészítő jellegét megalapozó számítások
- A 2009. évi XCV. törvény 3. § (5) bekezdésében meghatározott üzletszabályzatban nyilvánosságra hozott, szolgáltatások igénybevételét igazoló dokumentumok bemutatása
- A kölcsönös kockázatkezelési alap létrehozását és működését bemutató dokumentáció.

A 7.1. alpont szerinti tevékenységeknek az elfogadott operatív program szerinti végrehajtását igazoló, a kiadásokat alátámasztó dokumentumok:

- szerződés,
- a költségekkel kapcsolatos számlák, igazolások, bizonylatok
- a teljesítésigazolások,
- a kifizetést igazoló bizonylatok,
- részletes szakmai beszámoló az intézkedés végrehajtásáról egyéb igazoló dokumentumok (újsághirdetések, fotók stb.)
- válságkezelésbe vont termékmennyiség bemutatása
- kivonásra szánt termék eredetének bemutatása
- kivonás esetében szerződés a fogadószervezetekkel
- kivonás esetében szállítmányonként kiállított, a termék forgalomképes állapotáról szóló igazolás
- kivonás esetében mérlegjegyek, szállítólevelek, menetlevelek, átvételi elismervények, kiosztási jegyzékek, számlák
- be nem takarítás esetében a termelő terület jogszerű földhasználatának igazolása,
- több műveleti alkalom esetében ütemterv a műveletek megvalósítására
- A betakarítási biztosítás díjának megfizetését igazoló bizonylatok
- a mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás igénybevételi feltételeiről szóló miniszteri rendelet alapján benyújtott támogatási kérelmek azonosítója
- A 2009. évi XCV. törvény 3. § (5) bekezdésében meghatározott üzletszabályzatban nyilvánosságra hozott szolgáltatások termelői szervezet által történő igénybevételét igazoló dokumentumoknak
- a promóciós és kommunikációs intézkedés keretében értékesített termék vagy terméktípus értékesítési átlagára és a végrehajtását megelőző, megegyező időtartam alatt értékesített termékmennyiség értékesítési átlagára közötti árkülönbség és az intézkedés által érintett időszakban értékesített mennyiség szorzata és az eredményt megalapozó részletes számítások bemutatása
- banki költségeket igazoló dokumentumok

4. melléklet az 50/2017. (X. 10.) FM rendelethez

A ZÖLDSÉG-GYÜMÖLCS TERMELŐI SZERVEZETEK OPERATÍV PROGRAMJÁBA BEÉPÍTHETŐ KÖRNYEZETVÉDELMI TEVÉKENYSÉGEK NEMZETI KERETE

1. KÖRNYEZETI SZÜKSÉGLETEK ÉS PRIORITÁSOK MAGYARORSZÁGON

1.1. MAGYARORSZÁG KÖRNYEZETI ADOTTSÁGAI ÉS PROBLÉMÁI A MEZŐGAZDASÁG SZEMSZÖGÉBŐL

Magyarország földrajzi adottságainak (felszíni vízkészletek gazdagsága, talajtípusok, klimatikus viszonyok) változatossága az élő környezet magas diverzitását eredményezte. Így az országra a változatos biodiverzitás, illetve a tájképi elemek sokszínűsége jellemző. A hazai mezőgazdaság környezetterhelése – különösen a rendszerváltást követően – területileg változó értékeket mutat, összességében mégis alacsonynak mondható. Mindez nagymértékben hozzájárult az ország környezeti, természeti értékeink fennmaradásához, megtartásához.

Magyarország őshonos, illetve magas genetikai értéket képviselő állatállománya (pl. magyar szürkemarha, mangalica), vadállománya (pl. gímszarvas, mezei nyúl), valamint ritka mezőgazdasági növényfajtái magas genetikai diverzitásról tanúskodnak, mely részben annak köszönhető, hogy rendelkezünk a genetikai bázis fenntartására irányuló rendszerekkel.

Jelentős az erdővel borított terület aránya (2015-ben 21%) és természeti állapotuk is kedvező. Az erdőgazdálkodás szerepe növekszik az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, a vízgazdálkodásban és az erózió elleni védelemben. Az ország jelentős erdőtelepítési potenciállal rendelkezik. A természetvédelmi területek nagysága jelentős, a Natura 2000-hez tartozó területek teljes kiterjedése hazánkban összesen közel 2 millió hektár, arányuk a teljes területhez viszonyítva 21,4%.

Bizonyos környezeti problémák főképp a talaj-degradációból, illetve a tápanyag-gazdálkodás hiányosságaiából (tápelem-arányok kedvezőtlen alakulása) erednek. Magyarország területén a klímaváltozás miatt nőnek a szélsőséges időjárási jelenségek (pl. özönvízszerű esőzések, orkánerejű viharok, hóviharak, hőhullámok), gyakoribbak lehetnek a szélsőséges vízállások, nő az erdőtűzveszély, nő az aszályos időszakok hossza, csökken a biológiai sokféleség.

A mezőgazdasági termelés környezetterhelése jórészt a termelés intenzitásának, koncentráltságának csökkenése, a környezet-károsító ráfordítások (vegyszerek) mérséklődése miatt nem számottevő. Veszélyt inkább a termelés túlzott szétaprózottsága, helyenként pedig a szakszerűtlen termelés és a környezetvédelmi szempontokat figyelmen kívül hagyó agrotechnikai beavatkozások jelentenek. Néhol még megfigyelhető a környezeti erőforrások túlzott használata, a környezettudatos gazdálkodás hiánya és az ebből származó környezeti problémák jelenléte is.

Az egyes környezeti elemek (talaj, víz, levegő és biodiverzitás) helyzetének elemzése Magyarország hatályos vidékfejlesztési programjának (a továbbiakban: Vidékfejlesztési program) 4.1. SWOT-elemzés c. fejezetében, valamint a második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiában (2017-2030) szerepel.

1.2. A KÖRNYEZETI SZÜKSÉGLETEK ÉS PRIORITÁSOK

A fentiek alapján elmondható, hogy Magyarországon a mezőgazdaságban a környezeti terhelés szempontjából kedvező a helyzet. A legsúlyosabb agrár-környezetgazdálkodási problémát a szél- és vízerózió, a művelés felhagyása, a biodiverzitás csökkenése, a talajtömörödés és a művelés megszűnése, valamint az üvegházhatású gázok kibocsátása jelenti. Az e problémák kezelésére irányuló célkitűzéseket a Vidékfejlesztési program határozza meg, amelyek szerint fontos a környezeti feltételek általános fejlesztése és a természeti értékek hatékonyabb védelme. A fenntartható gazdálkodás alapelve egy, a természeti erőforrásokhoz, a tájhoz, a környezet tulajdonságaihoz és korlátaihoz, valamint az élőhelyekhez igazított földhasználati rendszer alkalmazása, illetve ezek minőségének fejlesztése. Így biztosítható a biodiverzitás és az elsődleges természeti értékek hatékonyabb védelme. A védelem intenzitása a természeti értékeknek, a táj jellegének, és a hagyományos vidéki táj megőrzésének figyelembevételével kerül meghatározásra. E fejlődési irány segíti a természeti erőforrások megőrzését (beleértve a biodiverzitást), a környezetbarát termelési eljárások fenntartását, a megújítható energiaforrások megőrzését, valamint a környezet jellegének megfelelő földhasználat elterjesztését. Ezek növelik a vidéki térségek vonzerejét, hosszú távon az egészséges fejlődést és a regionális kohézió megerősítését szolgálják.

A magyarországi környezeti prioritások részletesebben az alábbiak szerint határozhatók meg:

A vidéki területeken a környezet állapotát tovább kell javítani az erőforrás-használat hatékonyságának növelésével, a magas természeti értékű területek fokozott védelmével, a szél- és talajerózió elleni összehangolt tevékenységgel és a környezetbarát gazdálkodási gyakorlat elterjesztésével, hogy **fenntartsuk a kedvező környezeti állapotot** és az alacsony szintű környezetterhelést.

Bátorítani kell a **természet- és környezetbarát mezőgazdasági módszerek alkalmazását**.

A kedvező adottságok kiaknázása, a **környezettudatos tájgazdálkodás**, a termelési adottságokhoz igazodó földhasználat elterjesztése hozzájárul a természeti értékek fenntartásához, javításához és a biológiai és tájképi diverzitás megőrzéséhez. A versenyképes termelésre kevésbé alkalmas területeken és régiókban a természet védelmét szolgáló földhasználat (pl. erdősítés, gyepezítés, vizes élőhelyek kialakítása) alternatív lehetőséget jelent.

A környezeti szempontból **ésszerű földhasználat** a víz és szél-erózióknak fokozottan kitett területeken, megfelelő talajművelést, a szervesanyag-gazdálkodást, és vetésszerkezetet jelent. A talajpusztulás talajvédő agrotechnikai módszerekkel csökkenthető. A defláció elleni védekezés erdősítéssel tovább javítható, mely ugyanakkor csökkenti a víz eróziós hatását is. Az erdőgazdálkodás fejlesztésével kedvezőbb vízgazdálkodási helyzet teremthető.

A környezeti szempontokkal összhangban lévő **erdősítés** és az erdők minőségének javítása szintén fontos cél. Az erózió és defláció csökkentésével a talajok védelme mellett az **erdőgazdálkodásnak** fontos szerepe van a biodiverzitás fenntartásában. Az agrár-erdészeti rendszerek létrehozása új, potenciális fejlesztési területnek számít a diverzifikáció szempontjából. A környezettudatos, élőhelyi sajátosságokhoz alkalmazkodó gazdálkodási módszerek (agrár-környezetvédelem, Natura 2000) terjedése szorosan kapcsolódik a meglévő vidékfejlesztési támogatások folytatásához és az új támogatási jogcímek mihamarabbi bevezetéséhez.

A **nitrát érzékeny területek védelme, valamint a vizek védelme** céljából a műtrágyák és növényvédő szerek használatát csökkenteni kell. A vizek védelme és a meglévő nitrát szennyezettség csökkentése céljából a Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat szabályait be kell tartani az érintett mezőgazdasági területeken. Az ésszerű – a tápanyag- és talajgazdálkodás szempontjait figyelembevéve – talajhasználatot szükséges ösztönözni.

Külön hangsúlyt kell fektetni az **integrált vízgazdálkodásra** a megfelelő minőségű és mennyiségű víz biztosítása céljából. A jó vízminőség eléréséhez és fenntartásához a Víz Keretirányelv (2000/60/EK Irányelv) előírásának megfelelően az integrált vízgazdálkodási tervekben meghatározott korlátozásokat kell alkalmazni a vízgyűjtő területeken. A földhasználat-váltás, a vizes élőhelyek létrehozása és az erdősítés egyaránt csökkenti az ár- és belvizek kockázatát.

A **környezetbarát tápanyag-gazdálkodás** bevezetése, a talaj szerves anyag tartalmának növelése és a zöldtrágya hasznosítása jelentős mértékben visszafordíthatja a talajok fokozott savasodását és mérsékli az üvegházhatású gázok képződését. A sókiválás mérsékléséhez szigorúbb földhasználati és vízgazdálkodási korlátozások alkalmazása szükséges. A talaj tömörödés elkerüléséhez megfelelő agrotechnika alkalmazandó, a mélyebb talajrétegek tömörödésének megelőzéséhez melioráció, és szükség szerint vízrendezés párosítható.

Az **energihatékonyság javítása** egyrészt javítja az üzemek versenyképességét és hatékonyságát, másrészt hozzájárul a klímabarát fenntartható fejlődéshez. Fontos szempont az energiakorszerűsítésnél, hogy az úgy csökkenti a termelési költségeket, hogy közben nem teszi szükségessé a foglalkoztatás csökkentését, tehát nem váltja ki a kézimumkát. Az épületenergetikai és technológiai korszerűsítés, valamint a megújuló energiaforrások használata az éghajlatváltozás mérséklése szempontjából is fontos hazai fejlesztési prioritás.

1.3. A GYÜMÖLCS- ÉS ZÖLDSÉGTERMESZTÉS KÖRNYEZETI HATÁSAI

Magyarország környezeti tényezői kiválóan alkalmasak a legjobb minőségű zöldség és gyümölcs előállításához. A mezőgazdasági termelő tevékenység során, illetve a termelői szervezetek tevékenysége során azt a célkitűzést kell szem előtt tartani, hogy a környezet terhelését csökkentsük, miközben azt a gazdasági növekedéstől elválasztjuk.

A zöldség- és gyümölcsstermesztés környezetre gyakorolt hatása az alábbiak szerint határozható meg:

1. Üvegházhatás: a termelés üvegházhatást súlyosbító tevékenységei a növényvédelem, az áruszállításból és az erőgépek alkalmazásából származó káros kibocsátások.
2. Természet és biodiverzitás: a természeti környezet sokféleségére a növényvédelem (gyomirtás, kártevőirtás során a hasznos szervezetek kiirtása), a műtrágyázás van a legnagyobb hatással.
3. Környezetünkre és egészségünkre a mezőgazdasági tevékenységek közül szintén a műtrágyázás, a kemikáliák túlzott használata van kihatással. A mezőgazdasági termelők felelősséggel tartoznak a

társadalom többi tagjáért, ezért a megfelelő minőségű, vegyszermentes áru biztosítása, illetve a környezet védelme részben a termelői társadalmon is múlik.

4. Életminőség: a munkavállalók alapvető joga, hogy rendezett körülmények között dolgozhassanak. A termelői társadalom felelőssége, hogy munkavállalóit ne tegye ki fokozott veszélynek. Kapják meg a szükséges munkavédelmi és tűzvédelmi, valamint a termeléshez kapcsolódó higiéniai és műszaki oktatásokat.
5. Természeti erőforrásaink védelmében a mezőgazdasági termelés szempontjából az alábbi fontossági sorrend állítható fel: talaj, víz, levegő, természetes környezet, vidék. Ezek fenntartható használatát, a növényvédelem és természetés helyes gyakorlásával lehet megvalósítani, illetve a biológiai növényvédelem elterjesztésével lehet hatékonyabbá tenni.
6. Hulladéktermelődés: a veszélyes és egyéb hulladékok keletkezett mennyisége az elmúlt időszakban egyre nőtt. Problémát jelent az üres növényvédő szeres csomagolás, az elhasznált fóliatakarás és öntözőcsövek szakszerű elhelyezése. Gondot okoz továbbá a zöldség-gyümölcs ágazatban az egyre kisebb kiserelési egységek szükségessége miatt egyre nagyobb mennyiségben fölhasznált csomagolóanyagok hulladékként való megjelenése. Ezek egyszer használatos anyagok, a többször használható göngyölegben még kevésbé megoldott az áruk értékesítése.

A mezőgazdaságban különösen fontos, hogy a szennyezést annak forrásánál szüntessük meg. E tekintetben kulcsfontosságú a termelői szervezetek szerepe, ezért a fenti területek mindegyikére hatékony intézkedéseket kell meghatározni, amelynek segítségével a kitűzött célt, a környezeti terhelés csökkentését, annak gazdasági növekedéstől való elválasztását képesek lesznek eredményesen végrehajtani.

2. AZ OPERATÍV PROGRAM KERETÉBEN VÉGREHAJTOTT KÖRNYEZETVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

2.1. JOGSZABÁLYI KÖTELEZETTSÉGEK

2.1.1. Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 33. cikk (5) bekezdésében előírt követelmények

A mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i **1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet** (a továbbiakban: 1308/2013/EU rendelet) 33. cikkének (5) bekezdése alapján a termelői szervezetek számára előírás, hogy

- a) az operatív programoknak tartalmazniuk kell két vagy több környezetvédelmi intézkedést; vagy
- b) az operatív programok kiadásainak legalább 10%-át környezetvédelmi intézkedésekre kell fordítani.

Amennyiben a termelői szervezet termelő tagjainak legalább 80%-a az 1305/2013/EU rendelet 28. cikkének (3) bekezdése szerinti agrár-környezetvédelmi-éghajlati kötelezettségvállalások közül egyet vagy többet vállalt, e kötelezettségvállalások mindegyike az 1308/2013/EU rendelet 33. cikk (5) bekezdés első albekezdés a) pontjában említett környezetvédelmi intézkedésnek számít. **Ebben az esetben azonban a kötelezettségvállalások teljesítése nem támogatható a működési alapból.** Az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kötelezettségvállalások leírása a Vidékfejlesztési program 8.2.9. M10 - Agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos intézkedések c. fejezetében található, amelyek – ha a termelői szervezet termelő tagjainak legalább 80%-a részt vesz bennük – környezetvédelmi intézkedésnek tekinthetők.

2.1.2. Az 1305/2013/EU rendelet 28. cikk (3) bekezdésében előírt követelmények

Az operatív programban szereplő környezetvédelmi intézkedéseknek tiszteletben kell tartaniuk az 1305/2013/EU rendelet 28. cikkének (3) bekezdésében előírt, az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetésekre vonatkozó követelményeket.

Tehát az operatív programban csak olyan kötelezettségvállalások szerepelhetnek, amelyek túlmutatnak

- a) az 1306/2013/EU rendelet VI. címének I. fejezete alapján meghatározott, vonatkozó, kötelező előírásokon,
- b) az 1307/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdése c) pontjának ii. és iii. pontja alapján meghatározott, vonatkozó kritériumokon és minimumtevékenységeken,

- c) A peszticidok fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2009/128/EK irányelv 14. cikk (4) bekezdés 1. albekezdése és –az irányelv III. mellékletében foglalt követelményeken
- d) 2.1.4. A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló a Tanács 1991. december 12.-i 91/676/EGK irányelvében fogalt a műtrágya és a növényvédők szerek használatára vonatkozó, kapcsolódó minimumkövetelményeken,
- e) a nemzeti jogszabályokban meghatározott, vonatkozó kötelező követelményeken;

A fent említett minimumkövetelményeket a Vidékfejlesztési program tartalmazza.

Amennyiben a termelői szervezet az operatív programjába az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetések valamely kötelezettségvállalásával azonos tartalmú környezetvédelmi tevékenységet foglal bele, akkor az operatív program, ill. annak módosítása jóváhagyására irányuló kérelem benyújtásával egyidejűleg be kell mutatni, hogy a környezetvédelmi tevékenységben mely termelők mely parcellákkal vesznek részt, valamint mellékelni kell ezen termelők nyilatkozatát arról, hogy az operatív program időtartama alatt a megadott parcellákra az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetések keretében nem vesznek igénybe támogatást.

A kettős finanszírozás elkerülése érdekében azok a termelők, akik az operatív program keretében támogatással megvalósított, az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetések valamely kötelezettségvállalásával azonos tartalmú tevékenységben részt vesznek, ugyanazon parcellán ugyanazon tevékenységért nyújtott támogatásra az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetések keretében nem jogosultak.

2.1.3. Egyéb követelmények

Az operatív programban végrehajtott környezetvédelmi intézkedéseknek

- összhangban kell lenniük a környezetvédelmi intézkedések nemzeti keretével;
- összeegyeztethetőnek és kiegészítőnek kell lenniük az operatív program keretében végrehajtott, más környezetvédelmi intézkedésekkel, adott esetben a termelői szervezet tagjai által végrehajtott és a Vidékfejlesztési program keretében támogatott, agrár-környezetvédelmi-éghajlati kötelezettségvállalásokkal, és ki kell egészíteniük azokat.

A különböző környezetvédelmi tevékenységeket kombinálhatók feltéve, hogy kiegészítik egymást és összeegyeztethetőek. Az adott intézkedés leírásánál tüntettük föl azt, ha valamely intézkedés más intézkedéssel az operatív program szintjén, vagy a termelői szervezet tagjainak szintjén nem kombinálható.

2.2. AZ OPERATÍV PROGRAMBAN SZEREPLŐ KÖRNYEZETVÉDELMI TEVÉKENYSÉGEK TÁMOGATÁSA

Az 1308/2013/EU rendelet 33. cikk (5) bekezdés első albekezdésében említett környezetvédelmi intézkedések támogatása fedezi az intézkedésből származó többletköltségeket és bevételkiesést.

Az operatív program környezetvédelmi intézkedése keretében azok a beruházások támogathatók, amelyeket a termelői szervezeteknél, termelői szervezet-társulásoknál vagy az (EU) 2017/891 felhatalmazáson alapuló rendelet 22. cikk (8) bekezdésében említett 90%-os szabálynak megfelelő leányvállalatoknál vagy a termelő tagoknál hajtanak végre, és amelyek teljesítik az (EU) 2017/892 végrehajtási rendelet 3. cikk (3)-(6) bekezdésében előírt feltételeket.

A várható csökkenéseket és – adott esetben – a várható további környezetvédelmi előnyöket projektleírások vagy egyéb technikai dokumentumok útján előzetesen bizonyítani kell; ezeket a projektleírásokat vagy egyéb technikai dokumentumokat a termelői szervezetnek vagy a termelői szervezetek társulásának a javasolt operatív program vagy az említett program módosításának jóváhagyására irányuló kérelem benyújtásának időpontjában kell bemutatnia, feltüntetve azokat a technikai dokumentumok vagy a tagállam által kijelölt független testület vagy szakértő által igazolt eredményeket, amelyeket a beruházás végrehajtásával el lehetne érni.

Az (EU) 2017/891 felhatalmazáson alapuló rendelet II. mellékletében lévő kizárásokat – a III. mellékletében említett kivételekkel – a környezetvédelmi intézkedésekre is alkalmazni kell.

Azon környezetvédelmi intézkedéseknek esetében, amelyek egybeesnek az 1305/2013/EU rendelet 28. és 29. cikke szerinti, agrár-környezetvédelmi, illetve éghajlattal vagy ökológiai gazdálkodással kapcsolatos kötelezettségvállalásokkal, a támogatás felső határát az említett rendelet II. mellékletében az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos kifizetések, illetve ökológiai gazdálkodással kapcsolatos kifizetések tekintetében megállapított maximális összegekben kell meghatározni. Ezek az összegek kellően indokolt

esetekben megnövelhetők, figyelembe véve a nemzeti stratégiában, valamint a termelői szervezetek operatív programjaiban megfelelően megindokolt egyedi körülményeket. Ez azonban nem vonatkozik az olyan környezetvédelmi tevékenységekre, amelyek sem közvetlenül, sem közvetve nem kapcsolódnak egy meghatározott parcellához.

A tárgyieszköz-beruházásoktól eltérő környezetvédelmi intézkedések kombinálása esetén a támogatási szintet az (EU) 2017/892 végrehajtási rendelet 3. cikk (7) bekezdés a) pontja értelmében az egyedi bevételkiesés és a kombinációból eredő többletköltségek figyelembevételével kell megállapítani.

Amennyiben az operatív program lehetővé teszi a különböző környezetvédelmi tevékenységek együttes alkalmazását, és/vagy amennyiben az operatív program keretében kiválasztott környezetvédelmi tevékenységek együttesen alkalmazhatók a Vidékfejlesztési program keretében támogatott agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó, valamint az ökológiai gazdálkodáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalásokkal a támogatás mértékének megállapításakor figyelembe kell venni az együttes alkalmazásból eredő speciális bevételkiesést és többletköltségeket.

Az operatív program keretében végrehajtott környezetvédelmi intézkedéshez nyújtott támogatás módosítható abban az esetben, ha változik a vonatkozó kiindulási szint (vagyis az a követelmény-együttes, amelyet az agrár-környezetgazdálkodási kötelezettségvállalásoknak meg kell haladniuk).

2.3. AZ OPERATÍV PROGRAM KERETÉBEN VÉGREHAJTOTT, EGYES KÖRNYEZETVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK KÖTELEZŐ, LEGRÖVIDEBB IDŐTARTAMA

2.3.1. A Vidékfejlesztési program keretében támogatott agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó, valamint az ökológiai gazdálkodáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalásokkal megegyező környezetvédelmi intézkedések

Az operatív programok keretében végrehajtható azon – nem beruházási jellegű – környezetvédelmi intézkedéseknél, amelyek a Vidékfejlesztési program keretében támogatott agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó, valamint az ökológiai gazdálkodáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalásokkal megegyeznek, az említett kötelezettségvállalásokra meghatározott, kötelező időtartamot kell alkalmazni. Ettől abban az esetben lehet eltérni, ha

- a) a Környezetvédelmi intézkedések nemzeti kerete az egyes intézkedések leírásánál, indokolt esetben más időtartam alkalmazását megengedi;
- b) az operatív program végrehajtásának utolsó előtti évében végzett értékelés eredményei a rövidebb időtartam alkalmazása, ill. az intézkedés megszakítása szükségessé válik.

Amennyiben az operatív program tartama rövidebb, mint a fent említett kötelezettségvállalások időtartama, akkor a szóban forgó környezetvédelmi intézkedést a következő operatív programban is folytatni kell. Indokolt esetben ettől el lehet térni, különösen akkor, ha az eltérést az operatív program végrehajtásának utolsó előtti évében végzett értékelésének eredményei indokolják.

Az alkalmazás kötelező legrövidebb időtartamát az egyes – érintett – környezetvédelmi intézkedések leírásánál tüntettük fel. Mivel azonban a nemzeti keret a környezetvédelmi intézkedések nem kimerítő listáját tartalmazza, a fenti kötelezettség a listában nem található, de az operatív programban végrehajtani kívánt környezetvédelmi intézkedések esetén is fennáll. Hasonlóképpen, alkalmazni kell a jövőben a nemzeti keretbe újonnan belefoglalandó környezetvédelmi intézkedések esetén is.

2.3.2. Az operatív program környezetvédelmi intézkedéseinek keretében végrehajtott beruházások

Az operatív programok keretében végrehajtható beruházásokra vonatkozó, a Bizottság felhatalmazáson alapuló (EU) 2017/891 rendeletének 31. cikk (5)-(7) bekezdésében és a zöldség-gyümölcs termelői szervezetekről szóló miniszteri rendeletben előírt szabályokat a környezetvédelmi intézkedések keretében megvalósított beruházásokra is alkalmazni kell.

3. A KÖRNYEZETVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK NEM KIMERÍTŐ LISTÁJA

3.1. TALAJVÉDELEMMEL ÉS TÁPANYAG-GAZDÁLKODÁSSAL KAPCSOLATOS KÖRNYEZETVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

A gazdálkodással szemben támasztott legfőbb követelmény, hogy gazdaságos és környezetkímélő legyen, vagyis alkalmazkodjon az ökológiai és ökonómiai viszonyokhoz. Világszerte célkitűzés a hosszútávon fenntartható gazdálkodás megvalósítása. A fenntartható gazdálkodás fogalmának többféle meghatározása

ismert, de a környezet szempontjából kiemelendő az, hogy a természetes erőforrásokban ne következzen be változás. E tekintetben, a mezőgazdasági termelésben elsőrendű feladat a talajok termékenységének megőrzése a környezet felesleges terhelése nélkül.

A talajok termékenysége számos egyéb tényező mellett alapvetően a tápanyag-gazdálkodástól függ. A környezetkímélő tápanyag-gazdálkodás megvalósításához elengedhetetlen a rendszeres talajvizsgálat, amelynek segítségével megállapítható a talajok tápanyag és szennyező anyag tartalma. A talaj termékenységének megőrzése érdekében fontos a különböző mértékben veszélyeztetett területek lehatárolása. A tápanyagadagok megállapításánál továbbra is célszerű a növény igényét és a talaj tápanyag-szolgáltató képességét figyelembe venni, vagy a mérleg-elvet követni, továbbá szem előtt kell tartani egyéb környezeti tényezőket is, mint például a talajvíz felszíntől való távolságát vagy a lejtési viszonyokat. Be kell tartani a szerves és műtrágyák használatának helyes szakmai gyakorlatát, valamint mindezekkel együtt figyelemmel kell lenni a várható gazdasági hatékonyságra is.

A kedvezőtlen természeti tényezők és a szakszerűtlen talajhasználat, illetve agrotechnika (művelés, trágyázás, növényvédelem) talajdegradációhoz, talajpusztuláshoz vagy talajszennyezéshez vezethetnek. A talaj pusztulását követően, – bár gondos gazdálkodással évek vagy évtizedek alatt termékenysége feljavítható –, a helyreállítás évszázadokat vehet igénybe. A prevenció mindig olcsóbb, szükséges tehát gondoskodni a talaj védelméről.

A talajvédelem alatt a különböző talajdegradációs folyamatok (talajerózió, talajtömörödés, szervesanyag csökkenés, savanyodás, szikesedés) hatásainak csökkentését értjük különböző agrotechnikai módszerek alkalmazása révén. A talajvédelem feladata tehát a termőföld termékenységének és minőségének megóvása, fizikai, kémiai és biológiai romlásának megelőzése, illetve elhárítása. A talajvédelem célja a termőföld minőségét veszélyeztető víz- és szélérózió, a szélsőséges vízháztartási helyzetek, a szikesedés, a savanyodás és egyéb fizikai, kémiai és biológiai romlást, illetve szennyezést előidéző beavatkozások, folyamatok megelőzése, valamint a talaj termékenységének fenntartása szakszerű, talajvédő művelési eljárásokkal, talajvédelmi beavatkozásokkal és létesítményekkel.

A zöldtrágyázás és a komposzthasználat tápanyagellátó szerepe a műtrágyák használata következtében visszaszorult. Ma már ezek alkalmazásának fő célja a talaj védelme, valamint a talaj fizikai tulajdonságainak kedvező befolyásolása.

E fejezet alapján a nitrátérzékeny területek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről szóló 43/2007. (VI.1.) FVM rendeletben meghatározott területeken végrehajtott tevékenységeknek meg kell felelnie a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló a Tanács 1991. december 12-ei 91/676/EGK irányelvében fogalt a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV.29.) FVM rendeletben fogalt feltételeknek.

3.1.1. Komposzt használata

Az intézkedés leírása és indoklása:

- A komposzt a talaj termőképességét javító, morzsalékos, sötétbarna színű, földszerű, magas szervesanyag-tartalmú anyag, amely a növénymaradványok ellenőrzött körülmények között oxigén jelenlétében, mikro- és makroorganizmusok segítségével történő autotermikus és termofil biológiai lebontásával állítható elő.
- A komposzt felhasználásának környezeti előnyei a talaj szerves anyag tartalmának növelése, és ezáltal a talaj víz- és hőháztartásának, valamint a talaj szerkezetének javítása, amely egyúttal jobb levegőzöttséget biztosít és hozzájárul a talaj erózió elleni védelméhez is. A komposzt kijuttatása növeli a talaj tápanyag-szolgáltató képességét, fokozza a talaj biológiai aktivitását.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

A komposzt beszerzése és kijuttatása.

A támogatható költségek:

A komposzt költsége számla alapján.

A „Komposztkészítés” c. intézkedéssel való kombinálás esetén a – termelői szervezet által előállított – komposzt költsége nem támogatható.

A támogatható költségből le kell vonni a komposzttal helyettesített és a komposzt tápanyagtartalmával egyenértékű műtrágya költségét.

3.1.2. Zöldtrágya használata

Az intézkedés leírása és indoklása:

Zöldtrágyázás alatt a szerves trágyázásnak azt a módját értjük, amikor az erre a célra vetett növény teljes (bimbós vagy virágzó) zöldtömegét a talajba dolgozzuk annak érdekében, hogy a talaj termékenységét megőrizzük, illetve fokozzuk.

A zöldtrágyázás környezeti előnyei a talaj szerves anyag tartalmának növelése, és ezáltal a talaj víz-, hő- és levegő-háztartásának, szerkezetének javítása, tápanyag-szolgáltató képességének növelése, biológiai aktivitásának fokozása. A zöldtrágya növények termesztése hozzájárul az erózió, defláció megelőzéséhez és az ásványi anyagok kimosódásának (így pl. a könnyen oldódó tápanyagok – a nitrátok – kimosódásának), valamint a talaj tömörödésének megakadályozásához. Elősegíti a morzsalékos talajszerkezet kialakulását, kötött talajon javítja a talaj rossz fizikai tulajdonságait. Azáltal, hogy a zöldtrágyanövény beárnyékolja a talajt, csökkenti a gyomosodás veszélyét is.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) Zöldtrágyanövények vetése és ápolása. Zöldtrágyanövényként csak az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos kifizetésekben engedélyezett zöldtrágyanövény alkalmazható.
- b) Zöldtrágyanövények beszántása.

A támogatható költségek:

- A zöldtrágyanövény vetőmagjának költsége számla alapján.
- A zöldtrágyanövények művelési költségei számla alapján vagy a NAIK Mezőgazdasági Gépesítési Intézet „Mezőgazdasági Gépüzemeltetés” c. kiadványának a mezőgazdasági gépek áráról és üzemeltetési költségéről, valamint a mezőgazdasági gépi munkák költségéről szóló számaiban szereplő normák alapján.
- A zöldtrágyanövények beszántásának költsége számla alapján vagy a NAIK Mezőgazdasági Gépesítési Intézet „Mezőgazdasági Gépüzemeltetés” c. kiadványának a mezőgazdasági gépek áráról és üzemeltetési költségéről, valamint a mezőgazdasági gépi munkák költségéről szóló számaiban szereplő normák alapján.

A költségmegtakarításokat (pl. a zöldtrágyanövény tápanyagtartalmával egyenértékű műtrágya költsége; a szántás költsége, ha a fővetemény alá egyébként is szántani kellett volna) le kell vonni a támogatható költségekből. A zöldtrágyanövények tápanyagtartalmának meghatározásakor a szakirodalmi adatok az irányadók. E tekintetben a levélanalízis nem támogatható.

A támogatható költségek nem haladhatják meg az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos kifizetésekben meghatározott támogatás szintjét.

A támogatás feltétele, hogy a kifizetési kérelemmel be kell nyújtani az intézkedésben résztvevő tagoknak az adatait (név, regisztrációs szám, az intézkedéssel érintett egybefüggő terület helyrajzi száma, blokk azonosítója és területe, a zöldtrágyázott kultúra megnevezése).

Az intézkedés az azonos kötelezettségvállalást tartalmazó agrár-környezetgazdálkodási kifizetésekkel és ökológiai gazdálkodással nem kombinálható.

3.1.3. Szerves- és/vagy biotrágya használata

Az intézkedés leírása és indoklása:

Szerves- és biotrágyázás alatt a trágyázásnak azt a módját értjük, amikor tápanyag-utánpótlásra olyan készítményeket használunk, amelyek a talajéletben és a növények tápanyagellátásában fontos szerepet betöltő, élő mikroorganizmusokat is tartalmaznak.

A szerves- és biotrágyázás környezeti előnyei a talaj szerves anyag tartalmának növelése, és ezáltal a talaj víz-, hő- és levegő-háztartásának, szerkezetének javítása, tápanyag-szolgáltató képességének növelése, biológiai aktivitásának fokozása. A szerves- és biotrágya alkalmazásával olyan mikroorganizmusokat juttatunk a talajba, amelyek egyébként is részesei a talajéletnek, a mezőgazdaságban bekövetkezett kedvezőtlen változások miatt azonban a számuk jelentősen lecsökkent. E mikroorganizmusok elősegítik a növények számára csak nehezen,

vagy egyáltalán nem felvehető tápanyagok mobilizálását, oldhatóvá tételét, így azok a talajoldatba kerülve a növények által felvehetővé válnak. A szerves és biotrágyázás elősegíti a morzsalékos talajszerkezet kialakulását és kötött talajon javítja a talaj rossz fizikai tulajdonságait.

A biotrágya olyan, élő mikroorganizmusokat tartalmazó anyag, amelyek – ha a biotrágyát a magok, növények felületén vagy a talajon alkalmazzuk, benépesítik a rizoszférát, vagy elterjednek a növények belsejében és elősegítik a növekedést az által, hogy növelik a tápanyagkészletet vagy fokozzák az elsődleges tápanyagok felvehetőségét. A biotrágyák a nitrogénmegkötés és a foszfor oldhatóvá tételének természetes folyamatán keresztül biztosítják a tápanyagokat, valamint a növekedést serkentő anyagok szintézise által stimulálják a növények növekedését, ezáltal csökkentik a műtrágyák és a kémiai növényvédő szerek használatát. A biotrágyákban levő mikroorganizmusok helyreállítják a talaj természetes tápanyagkörforgalmát és növelik annak szervesanyag-tartalmát. Használatukkal a növényállomány egészségesebb lesz, és fenntartható, egészséges talajélet alakul ki. A biotrágyák nem tartalmaznak a talajra nézve káros kémiai anyagokat.

A biotrágyákat Rhizobium, Azotobacter, Azospirillum fajok, kék és zöld algák (Cyanobacterium fajok, Nostoc vagy Anabaena vagy Tolypothrix vagy Aulosira), Anabaena és Azolla, Pantoea agglomerans P5 törzse vagy Pseudomonas putida P13 törzse felhasználásával állítják elő.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások: Helyben előállított szerves trágya és/vagy biotrágyák használata műtrágyák helyett.

A helyben előállított szerves trágyának a talajjavítóként vagy trágyaként történő felhasználás helyétől legfeljebb 10 km-re keletkező szerves trágya tekinthető.

A szerves trágya kijuttatása során a 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 4–9. §-ában fogalt feltételeknek megfelelően a vizek nitrátszennyezését meg kell akadályozni

A támogatható költségek: A helyben előállított szerves trágya és/vagy biotrágya használatának többletköltségei független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján.

A többletköltségek meghatározásánál a lehetséges költségmegtakarítások összegét, mint például a helyettesített műtrágyák költségét le kell vonni a támogatható költségekből.

Szállítási költség nem támogatható.

A támogatás feltétele, hogy a kifizetési kérelemmel be kell nyújtani az intézkedésben résztvevő tagoknak az adatait (név, regisztrációs szám, az intézkedéssel érintett egybefüggő terület helyrajzi száma, blokk azonosítója és területe, a trágyázott kultúra megnevezése).

Az intézkedés az azonos kötelezettségvállalást tartalmazó agrár-környezetgazdálkodási kifizetésekkel és ökológiai gazdálkodással nem kombinálható.

3.1.4. Erózió és defláció elleni védelem

Az intézkedés leírása és indoklása:

Magyarországon a talajdegradációs folyamatok közül az egyik legjelentősebb a vízerózió, ami főként a hegy- és dombvidéki területeinket károsítja. A szélerózióval veszélyeztetett területek kiterjedése is jelentős, elsősorban a homok fizikai féleségű talajokat fenyegeti.

A talajeróziót kiváltó és befolyásoló tényezők a domborzati viszonyok, a csapadék mennyisége, gyakorisága és intenzitása, a szél, a talaj tulajdonságai, a növényzet és ezzel összefüggésben a művelési ág és mód.

Az eróziós és deflációs folyamatok a talaj legértékesebb rétegét, a humuszban és tápanyagban gazdag alkotórészeit hordják el, ezért mind a mezőgazdasági termelés, mind pedig az élő és élettelen természet egyensúlya szempontjából igen káros folyamatok. Ezen felül a vízerózió által előidézett tápanyag- és növényvédőszer-kimosódás további környezeti problémákat, míg a szélerózió az asszimilációs felület csökkenését, szövetkárosodást és növényfulladást, továbbá levegőszennyezést és ebből kifolyólag humán-egészségügyi problémákat is okoz.

Az operatív programok keretében végrehajtott intézkedés arra irányul, hogy a talaj termőképességét fenntartsa, a víz- és szélerózió által okozott talajpusztulást és az egyéb környezeti károkat megelőzze.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) A növénytermesztés során alkalmazott eróziót megakadályozó agrotechnikai eljárások, (pl. gyeperősítés és erdősávok létesítése, talajtakaró növények stb.),

- b) talajvédelmi műszaki beavatkozások és létesítmények alkalmazása, üzemeltetése és fenntartása (pl. sáncok, teraszok, övárkok, övdrenek, gyepes vízelvezetők stb.).

A talajtömörödést megakadályozó művelésmód és szintvonalakkal párhuzamos művelés minimumkövetelmény, ezért nem támogatható.

A támogatható költségek:

A védekezés költségei számla alapján. Amennyiben a védekezést a termelői szervezet tagja saját költségére/saját maga végezte, a védekezési eljárás részletes leírásának megfelelően az anyagköltség számla alapján és a bérköltségek munkaidő-kimutatás alapján a mindenkor minimálbérrel és annak közterheivel számolva támogathatók.

A bérköltségek legmagasabb támogatható összegét, valamint a szükséges munkaórák átlagos számát a műszaki beavatkozások és létesítmények egyes típusai és egységei tekintetében független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány állapítja meg.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

- a) Az erózió és a defláció elleni védelemhez kapcsolódó tervezés;
- b) az erózió és a defláció elleni védelemhez kapcsolódó oktatás, képzés;
- c) az erózió és a defláció elleni védelemhez kapcsolódó szaktanácsadás.

Az intézkedés nem kombinálható az azonos kötelezettségvállalást tartalmazó agrár-környezetgazdálkodási kifizetésekkel és ökológiai gazdálkodással!

3.2. VÍZGAZDÁLKODÁSSAL KAPCSOLATOS KÖRNYEZETVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

Magyarországon a mezőgazdasági infrastruktúra nem követte a megváltozott földtulajdoni és földhasználati viszonyokat. A meliorációs és öntözésfejlesztési beruházások jó része napjainkra elhasználódott.

Továbbra is alacsony az öntözött és meliorált területek aránya. Emellett jellemző probléma, hogy az adott területre nem alkalmas kultúra került telepítésre, nem megfelelő földhasználati struktúra alakult ki. A mezőgazdasági termelés stabilitását és kiszámíthatóságát biztosító vízgazdálkodási létesítmények (vízpótlás, öntözővíz-tározás, vízviszatarítás) kiépítettsége nem mindig megfelelő, és nagyobb hangsúlyt kell fektetni a természetközeli vízviszatarítási módokra.

A Vidékfejlesztési programhoz készített helyzetelemzés megállapításai alapján biztosítani kell a belvízhálózattal érintett területek belvízkárok elleni védelmét is. Csak a kialakult birtokszerkezetet figyelembe vevő, komplex térségi tájgazdálkodási rendszerekhez igazodó, a környezetvédelmi elírásoknak megfelelő víz- és energiatakarékos öntözőtelepek és rendszerek építése és értéknövelő felújítása indokolt. A mezőgazdasági tájak mozaikosságának visszaállítása, az infrastruktúra fejlesztése érdekében mezsgyék, fasorok, erdősávok telepítése szükséges.

A klímaváltozás várható hatásaira való felkészülés egyik fontos területe a mezőgazdasági vízgazdálkodás fejlesztése. A fejlesztés során kizárólag a Víz Keretirányelvben (2000/60/EK) megfogalmazott elírásoknak megfelelő beruházások támogathatóak. A fenntartható területi vízgazdálkodásnak, öntözésnek, vízrendezésnek, belvízvédelemnek, talajvédelemnek az elmúlt tíz-tizenöt évben kialakultak az új, a fenntarthatóság elveinek megfelelő módszerei.

A jelenlegi mezőgazdasági (területi) vízgazdálkodási infrastruktúra az ország jelentős részén nem felel meg a mezőgazdaság vízgazdálkodással kapcsolatos igényeinek, és az ezeknek megfelelő célkitűzéseknek. Ugyanakkor jó állapotba kell hozni minden felszíni és felszín alatti vizet, illetve vizes élőhelyet, beleértve a vizes élőhelyláncok vízpótlásának, a vízviszatarításnak, a vízszállító és tározó medrek és a hozzájuk tartozó parti sávok jó ökológiai állapotához szükséges vízháztartás biztosítását és a vízminőség-szabályozást is. A mezőgazdaság igényeit és a környezeti (ökológiai) igényeket nagy területeken csak a mezőgazdasági vízgazdálkodási infrastruktúra (belvízrendezés, dombvidéki vízrendezés, erózióvédelem, vízviszatarítás, talajvédelem, öntözés) létesítményeinek jó állapotba helyezésével, átalakításával és fejlesztésével, a területhasználat és az úthálózat átalakításával, illetve megfelelő kialakításával lehet kielégíteni. A feltételezett klímaváltozás várható kedvezőtlen hatásaira való felkészüléshez elengedhetetlen a környezettudatos gazdálkodás folytatása.

3.2.1. Öntözőrendszerek fejlesztése, illetve a már létező öntözőrendszerek cseréje hatékonyabb rendszerekre (az öntözött területek korszerűsítése)

Az intézkedés leírása és indoklása:

Magyarország zöldség-gyümölcs termelő régióiban a csapadék mennyisége alacsony, eloszlása rendszertelen, amely egyre gyakrabban vezet aszályhoz. Ennek ellenére a mezőgazdaság az összes vízkivételből csupán 11%-kal részesedik (600 millió m³), vízfelhasználása jelentős mértékben csökkent az 1990-es évek első felében. Az öntözés a teljes mezőgazdasági vízhasználatnak mindössze 25–30%-át teszi ki.

A klímaváltozás várható, kedvezőtlen hatásaira való felkészülés érdekében fontos célkitűzés a víz- és energiatakarékos öntözéses-gazdálkodás fejlesztése. Így a zöldség-gyümölcs ágazatban is szükséges növelni a víztakarékosság érdekében tett erőfeszítéseket. Meg kell említeni az öntözésnek a talaj védelmében, a talaj termékenységének fenntartásában játszott szerepét is tekintettel arra, hogy hozzájárul a termőföld minőségét veszélyeztető szélsőséges vízháztartási helyzetek megelőzéséhez.

Az érintett víztest vonatkozásában az öntözött területek nettó növekedését eredményező projektek kizárólag abban az esetben támogathatók, ha az érintett víztest az elvi vízjogi engedély jogerőre emelkedésekor hatályos vízgyűjtő-gazdálkodási tervben nem kapott jónál rosszabb minősítést vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt.

Azon víztestek esetében, ahol a mennyiségi szempontokra vonatkozó állapotértékelés eredménye nem ismert (szürke, adathiányos víztest), az állapotot/potenciált jónál gyengébbnek kell feltételezni. Az ilyen területen megvalósítani tervezett projekt engedélyezését megelőzően az illetékes hatóság saját hatáskörben az érvényes vízjogi engedélyt a Víz Keretirányelvnek való megfelelés szempontjából felülvizsgálja.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) A meglévő, nem víztakarékos öntözési rendszerek cseréje víztakarékos öntözési rendszerekre (pl. mikroöntözés). Az új öntözőberendezések csak akkor támogathatók, ha a vízháztartás mérlegének elemzése pozitív eredményt ad. Csak azok az alkalmazások támogathatók, amik megfelelnek a Víz Keretirányelv (2000/60/EK) 5. cikkében és 5. mellékletében szereplő előírásoknak.
- b) Olyan berendezések beszerzése, amelyek elősegítik a meglévő öntözési rendszerek által felhasznált öntözővíz mennyiségének csökkentését. Pl. az öntözés gyakoriságának, idejének, a kijuttatott víz mennyiségének mérése és ellenőrzése, a meglévő tápoldatozó berendezés cseréje.
- c) Öntözési terv készíttetése és megvalósítása.

A kötelezettségvállalások csak akkor támogathatók, ha

- a) a beruházás megvalósításával biztosítható, hogy az elérhető legjobb technológia alkalmazása mellett az öntözővíz felhasználásában legalább 5%-os megtakarítás érhető el a beruházás előtti fogyasztáshoz képest;
- b) a beruházás megvalósítása nem eredményezheti az öntözött területek nettó növekedését, kivéve, ha a gazdaság egésze által – így a megnövekedett terület által is – öntözésre fordított teljes vízmennyiség nem haladja meg a beruházás megvalósítása előtti öt évben mért átlagos vízfogyasztást.

Az intézkedés olyan, független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján foglalható bele az operatív programba, amely igazolja, hogy a beruházás legalább 5%-os vízmegtakarítást eredményez a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában. A ii. pontban említett támogatási feltétel teljesülését az operatív program, ill. annak módosítása jóváhagyására irányuló kérelem benyújtásával egyidejűleg kell igazolni.

A támogatható költségek:

- Beruházási költségek számla alapján. Helyettesítés esetén az (EU) felhatalmazáson alapuló 2017/891 rendelet 31. cikkének (6) bekezdése alapján a meglévő beruházás maradványértékét le kell vonni a támogatható költségből vagy hozzá kell adni a termelői szervezet működési alapjához.
- Az öntözési terv készítésének költsége számla alapján.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

A meglévő öntözési rendszer fejlesztésével vagy cseréjével kapcsolatos szaktanácsadás (akár szolgáltatásként igénybe vett, akár a termelői szervezet alkalmazottja által végzett, a termelő tagoknak nyújtott szaktanácsadás).

3.2.2. A víz tisztítását és újrafelhasználását szolgáló beszerzés és/vagy fejlesztés

Az intézkedés leírása és indoklása:

A termelői szervezet vagy tagjai által a termesztés vagy az áruvá készítés során használt víz (öntözővíz, klímaberendezések vize, ipari szennyvíz stb.) olyan szennyező anyagokkal vegyül, amelyek miatt nem lehetséges az újbóli kiöntözése (eutrofizációs és szennyező hatás), illetve újrafelhasználása.

Mivel azonban a víz igen értékes erőforrás (ld. csökkenő vízkészletek), a víz minőségének fenntartása és a víztakarékos technológiák megvalósítása fontos célkitűzés. Az operatív program keretében végrehajtott, a víz tisztítására, minőségének javítására irányuló intézkedés azáltal, hogy újrafelhasználhatóvá teszi az egyszer már használt vizet, csökkenti a termelői szervezet vagy tagjainak vízfelhasználását és csökkenti a keletkező szennyvíz mennyiségét.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) Olyan berendezések beszerzése és üzembe helyezése, amelyek a víz tisztítását vagy visszanyerését és ezáltal újrafelhasználását, ill. más irányú újrafelhasználását teszik lehetővé a termelői szervezet vagy tagjai számára.
- b) Csak azon beruházások választhatóak, amelyek környezeti javulást idéznek elő és túlmutatnak a hatályos környezetvédelmi előírásokon.

A kötelezettségvállalások csak abban az esetben támogathatók, ha a beruházás a vízfelhasználást legalább 7%-kal csökkenti a jelenleg alkalmazott berendezések vízfelhasználásához képest tekintettel arra, hogy a beruházásnak egyéb környezeti előnyei is vannak (alacsonyabb szennyvízkibocsátás, amely még alacsonyabb energiaigénnyel, a szennyvíz alacsonyabb szennyezőanyag kibocsátásával is párosulhat). Az intézkedés olyan, független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján foglalható bele az operatív programba, amely igazolja, hogy a beruházás legalább 7%-os vízmegtakarítást eredményez.

A támogatható költségek:

A beruházási költségek számla alapján.

Az operatív programmal benyújtandó dokumentáció: Nyilatkozat arról, hogy a megvalósítandó beruházás olyan javuláshoz vezet, amely túlmutat a hatályos környezetvédelmi előírásokon.

3.2.3. Talajtakarás alkalmazása a vízvesztés csökkentése érdekében

Az intézkedés leírása és indoklása:

A termelői szervezet tagjai által a termesztésben használt víztakarékos öntözési rendszerek (csepegtető öntözés) esetében a talajtakarás alkalmazása jelentősen csökkenti a párolgási vízvesztést, ezzel együtt a kijuttatandó víz mennyiségét, valamint a kijuttatáshoz szükséges energiát. A talajtakarás alkalmazásának egyéb környezeti hatása, hogy csökken a termőterületek gyomosodása, és így jelentősen csökken a növényvédőszeres gyomirtással kijuttatandó gyomirtószer mennyisége is.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) Olyan talajtakaró anyagok beszerzése és használata, melyek a vízfelhasználás és a kijuttatáshoz szükséges energia és a kijuttatott gyomirtó szerek csökkentését teszik lehetővé a termelői szervezet tagjai számára.
- b) A nem lebomló talajtakaró anyagok visszagyűjtése és engedélyezett szeméttelrepre vagy engedélyezett újrahasznosító üzembe történő elszállítása a talajszennyezés megelőzése érdekében. (Minimum követelmény, ezért a visszagyűjtéssel és az elszállítással kapcsolatban fölmerült költségek nem támogathatók.)

A támogatható költségek:

A talajtakaró anyagok költsége számla alapján.

Kizárólag a következő talajtakaró anyagtipusok támogathatók: biológiai úton lebomló fóliák, újrafeldolgozható műanyag mezőgazdasági fóliák és takaróanyagok, papír, tüll és muszlin anyagok.

Az intézkedés nem kombinálható a 3.4.5. számú intézkedéssel (Biológiai és oxo-biológiai úton lebomló műanyagok használata a termesztésben).

3.3. A KLÍMAVÁLTOZÁS MÉRSÉKLÉSÉT CÉLZÓ KÖRNYEZETVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

Az éghajlatváltozásnak sokféle hatása van, az ellene való küzdelemben a mezőgazdaság területén is összetett válasz szükséges. A mezőgazdaság jövőjét döntő módon befolyásolja az, ahogyan reagálunk, és amilyen megoldásokat találunk a klímaváltozás közvetlen és közvetett hatásaira. A Vidékfejlesztési program fontos szerepet játszik ebben. Az üvegházhatást okozó gázok légköri kibocsátásának csökkentése és az abszorpciójuk növelése mellett elengedhetetlen a megváltozott időjárási és éghajlati körülményekhez való alkalmazkodás is. E körbe tartozik az előrelátható változások prognózisa, az okozott károsodások megelőzése, felkészülés az enyhítésükre, valamint a helyreállítás módjainak kidolgozása. A klímaváltozáshoz való alkalmazkodásra történő felkészülés hamarosan lehetőséget nyújt a kedvező folyamatok további javulására. Az energiahasználat átalakítása az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése mellett jelentős megtakarításokkal is jár. A fosszilis üzemanyagok felváltása megújuló energiaforrásokkal új technológiai beruházásokra nyújt lehetőséget. A széndioxid-kibocsátás kereskedelmének bevezetése elősegíti a kibocsátás hatékony csökkentését. A szinergisztikus hatások révén a kibocsátás tovább csökkenthető, és a fejlesztés – a helyi erőforrások alapján – tovább folytatható.

A kibocsátás csökkentése mellett a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás alapvető feladata a klímaváltozás figyelembevételével történő talajgazdálkodás (amelynek jelentős víztárolási és széndioxid-elnyelési kapacitása van) a „kettős célú” vízgazdálkodási rendszer létrehozatalán túl (belvízgazdálkodás). További cél az energia célú növénytermesztés arányának növelése és az erdősítés, beleértve az őshonos erdők telepítését mezőgazdasági területeken és az erdőgazdálkodási rendszerek elterjesztését az állandó erdőtakaró létrehozatala érdekében.

3.3.1. Megújuló energiaforrásokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása

Az intézkedés leírása és indoklása:

Megújuló energiaforrások alatt azokat az energiaforrásokat értjük, amelyek hasznosítása közben a forrás nem csökken, hanem azonos ütemben újratermelődik, vagy megújul. A megújuló energiaforrások közé tartozik a napenergia, a szélenergia, a geotermikus energia, a vízenenergia és a biomassza. A megújuló energiaforrások felhasználása igen sokoldalú lehet. Hagyományosan legfontosabb alkalmazási területük az alapvetően fűtési-célú hőenergia termelés.

Az operatív programok keretében végrehajtható intézkedés arra irányul, hogy a hagyományos, fosszilis energiahordozókat fölhasználó fűtésrendszereket megújuló energiaforrásokat hasznosító fűtésrendszerekkel helyettesítsék. Az intézkedés magában foglalja az új fűtésrendszerek kialakítását új létesítmények létrehozásakor, valamint a fosszilis energiát (fűtőolajt, gázt) felhasználó fűtésrendszerek cseréjét működő létesítmények esetén. Az intézkedés megvalósítása Magyarországon a fás és lágyszárú energianövényekre, energetikai célra hasznosítható növénymaradványokra, valamint a geotermikus energiára alapozva képzelhető el.

A megújuló energiaforrások környezetszennyező hatása a fosszilis energiahordozókhoz képest lényegesen kisebb. Így a megújuló energiahordozók felhasználása a zöldség-gyümölcs ágazatban amellelt, hogy csökkenti a fosszilis energiahordozók felhasználását, mérsékli a klímaváltozást okozó üvegházhatású gázok (elsősorban nitrogén-monoxid, szén-dioxid, kén-dioxid) és egyéb légszennyező anyagok kibocsátását.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) Fás és/vagy lágyszárú energianövényeket, energetikai célra hasznosítható növénymaradványokat felhasználó új fűtésrendszer kialakítása.
- b) Geotermikus energiát felhasználó új fűtésrendszer kialakítása.
- c) Fosszilis energiaforrást felhasználó fűtésrendszer cseréje fás és/vagy lágyszárú energianövényeket, energetikai célra hasznosítható növénymaradványokat felhasználó fűtésrendszerre.
- d) Fosszilis energiaforrást felhasználó fűtésrendszer cseréje geotermikus energiát felhasználó fűtésrendszerre.

A támogatható költségek:

- A beruházás költsége számla alapján. A fosszilis energiát felhasználó fűtésrendszer cseréje esetén az (EU) 2017/891 rendelet 31. cikkének (6) bekezdése értelmében a régi berendezés maradványértékét hozzá kell adni a termelői szervezet működési alapjához vagy le kell vonni a támogatható költségből.

Az intézkedés keretében – a kettős finanszírozás elkerülése érdekében – nem támogatható olyan beruházás, amely más forrásból már finanszírozott (pl. a Vidékfejlesztési program keretében).

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

- a) a megújuló energiaforrást hasznosító fűtésrendszer működtetését végző személy képzése,
- b) a megújuló energiaforrást hasznosító új fűtésrendszerrel kapcsolatos szaktanácsadás,
- c) a megújuló energiaforrást hasznosító új fűtésrendszer műszaki tervezése.

3.3.2. Energiatakarékosabb termelési eszközök és módszerek használata

Az intézkedés leírása és indoklása:

A fosszilis üzemanyagok felhasználásának, a széndioxid és egyéb üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése nem csupán a fűtésrendszer korszerűsítése útján érhető el. A termelés, az áruvá készítés, a tárolás és a forgalomba hozatal során is alkalmaznak olyan rendszereket, amelyeknél a fejlettebb technológiák bevezetése energia-megtakarításhoz és ezzel az üvegházhatású gázok alacsonyabb szintű kibocsátásához, esetleg további környezeti előnyökhöz vezet. Ide sorolható pl. az energiaernyő, az energiatakarékos világítási rendszerek alkalmazása, növényházak esetén az alacsonyabb hőmégtartó-képességű borítóanyagok cseréje magasabb hőmégtartó-képességű borítóanyagra stb.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) Az aktuális technológiai rendszer helyettesítése olyan új rendszerrel, amely azonos kapacitású, de legalább 15%-al alacsonyabb energiaszükségletű. Mindazonáltal, ha kimutatható, hogy a rendszer fejlesztéséből további környezeti előnyök származnak (mint például légszennyező anyagok kibocsátásának csökkentése, megújuló energiaforrások használata) elegendő, ha az új rendszer 7%-kal energiatakarékosabb a korábban alkalmazottnál.

Az intézkedés olyan, független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján foglalható bele az operatív programba, amely igazolja, hogy a beruházás legalább 15%-os, illetve egyéb, egyértelműen meghatározható környezeti előnyök biztosítása mellett 7%-os energia-megtakarítást eredményez.

A támogatható költségek:

- A beruházás költsége számla alapján. Helyettesítés esetén az (EU) 2017/891 rendelet 31. cikkének (6) bekezdése értelmében a helyettesített eszközök maradványértékét le kell vonni a számla értékéből vagy hozzá kell adni a termelői szervezet működési alapjához.
- Meglévő infrastruktúra üzemeltetésében energia-megtakarítást eredményező anyagok és eszközök használata esetén a speciális anyagok és eszközök bekerülési költsége számla alapján.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

- a) az energiatakarékosabb technológiai rendszer alkalmazásával kapcsolatos képzés, oktatás;
- b) az energiatakarékosabb technológiai rendszer alkalmazásával kapcsolatos szaktanácsadás;
- c) az energiatakarékosabb technológiai rendszerrel kapcsolatos tervezés, költség- és energetikai számítások elkészítése.

Az operatív programmal benyújtandó dokumentáció:

Szakértő által kiállított igazoló dokumentáció: műszaki dokumentáció, szakértői nyilatkozat, energetikai és egyéb számítások (az energia-felhasználásról, a széndioxid-kibocsátásról és az egyéb környezeti előnyökről) a kiindulási állapotról és a fejlesztéssel megvalósuló várható állapotról.

3.3.3. Kapcsolt hő- és energia-termelés a termelés és az áruvá készítés során keletkező zöldség-gyümölcs hulladékok felhasználásával

Az intézkedés leírása és indoklása:

A zöldség-, gyümölcsstermesztés és az áruvá készítés során keletkező szerves hulladékok bomlásakor jelentős mennyiségű gáz képződik, amely mint primer energiahordozó felhasználható villamos és hőenergia előállítására, csökkentve ezzel az üvegházhatású gázok kibocsátását is.

A kapcsolt energiatermelés lehetővé teszi az egyidejű hő- és villamos energiatermelést ugyanazon üzemben ugyanazt az energiaforrást használva. Így az a hőenergia is hasznosítható, amely más rendszerek esetén kárba

vész, ezért a kapcsolt energiatermelés az energiafelhasználás hatékonyságát növeli és egyéb környezeti előnyökhöz is vezet. Ha hulladék anyagokat használunk elsődleges energiaforrásként a földgáz helyett, a környezeti előnyök megsokszorozódnak, mivel csökken a szennyezőanyag-kibocsátás és a fosszilis energiahordozók felhasznált mennyisége.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) Szerves hulladékok felhasználásával kapcsolt energiatermelést megvalósító berendezések beszerzése és üzemeltetése.
- b) Az előállított hő- és villamos energia felhasználása.

Az intézkedés támogathatósága a telephelyen előállított és/vagy a helyben keletkező szerves hulladékokra korlátozódik. A helyben keletkező szerves hulladék fogalmát tanulmány határozza meg. A tanulmány megállapítja azt a maximális szállítási távolságot, amelynél a szerves hulladékok energiaforrásként történő felhasználásából származó környezet előnyök meghaladják a szerves hulladék keletkezési helyétől a felhasználási helyre történő szállításból eredő környezeti költségeket.

A telepített rendszerek energiatermelése nem haladhatja meg a termelői szervezet és/vagy tagjai által a zöldség- és gyümölcsstermesztés céljára felhasznált energia mennyiségét.

Az intézkedés keretében – a kettős finanszírozás elkerülése érdekében – nem támogatható olyan beruházás, amely más forrásból már finanszírozott (pl. a Vidékfejlesztési program keretében).

A támogatható költségek:

A beruházás költsége számla alapján.

Az operatív programmal benyújtandó dokumentáció:

Műszaki dokumentáció, amely tartalmazza a rendszer kapacitását bemutató adatokat, valamint a termelői szervezet nyilatkozata arról, hogy a termelt hő- és villamos energia mennyisége nem haladja meg a termelő szervezet és/vagy tagjainak energiafogyasztását.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

- a) a kapcsolt energiatermelést megvalósító rendszer működtetését végző személy képzése,
- b) a kapcsolt energiatermelést megvalósító rendszerrel kapcsolatos szaktanácsadás,
- c) a kapcsolt energiatermelést megvalósító rendszer műszaki tervezése, költség- és energetikai számítások készítése.

3.4. HULLADÉKGAZDÁLKODÁSSAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

Az ipari- és mezőgazdasági termelésből, a szolgáltatásból eredően és a lakossági fogyasztás következtében folyamatosan növekszik a keletkező hulladékok mennyisége és azok veszélyessége. A folyamat a környezet fokozódó terheléséhez, illetve a természeti erőforrások kimerüléséhez vezethet, végső esetben maga után vonja a környezeti ártalmak, és az ezzel összefüggésben jelentkező egészségkárosodás növekedését is.

A hulladékgazdálkodás a hulladékkal összefüggő tevékenységek rendszere, beleértve a hulladék keletkezésének megelőzését, mennyiségének és veszélyességének csökkentését, kezelését, ezek tervezését és ellenőrzését, a kezelő berendezések és létesítmények üzemeltetését, bezárását, utógondozását, a működés felhagyását követő vizsgálatokat, valamint az ezekhez kapcsolódó szaktanácsadást és oktatást. A hulladékgazdálkodás alapvető célja az emberi egészség védelme, a természeti környezet megóvása, a fenntartható fejlődés biztosítása és a környezettudatos magatartás kialakítása. A célok között említhető továbbá a természeti erőforrásokkal való takarékoskodás, a környezet hulladék által okozott terhelésének minimalizálása, szennyezésének elkerülése érdekében a hulladékkeletkezés megelőzése (a természettől elsajátított anyag minél teljesebb felhasználása, hosszú élettartamú és újrahasználatos termékek kialakítása), a képződő hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentése, a keletkező hulladék minél nagyobb arányú hasznosítása, a fogyasztás-termelés körforgásban tartása, a nem hasznosuló, vissza nem forgatható hulladék környezetkímélő ártalmatlanítása.

A hasznosítás a hulladéknak vagy valamely összetevőjének a termelésben vagy a szolgáltatásban – a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 4. számú mellékletben felsorolt eljárások valamelyikének alkalmazásával – történő felhasználását jelenti. Így a hulladék anyagának termelésben, szolgáltatásban történő ismételt felhasználásával (újrafeldolgozásával), a hulladék valamely újrafeldolgozható összetevőjének leválasztásával és alapanyaggá alakításával (visszanyerésével), a hulladék energiatartalmának kinyerésével (energetikai

hasznosítással), valamint a biológiailag lebomló szerves anyagok aerob vagy anaerob lebontásával és további felhasználásra alkalmassá tételével (pl. komposztálás) a környezetterhelés mérsékelhető.

3.4.1. A biológiailag lebomló szerves anyagok aerob lebontása és további felhasználásra alkalmassá tétele (Komposztkészítés)

Az intézkedés leírása és indoklása:

- A komposztálás a termesztés során keletkező növénymaradványok és/vagy a post-harvest tevékenység során keletkező egyéb szerves maradványok ellenőrzött körülmények között oxigén jelenlétében, mikro- és makroorganizmusok segítségével történő autotermikus és termofil biológiai lebontása. A komposztálás tehát a lebomlás természetes folyamatának és a szerves anyagok újrahasznosításának kombinációja.
- A zöldség-gyümölcs ágazatban nagy mennyiségű szerves maradvány, illetve melléktermék képződik, amely komposztálással értékes, a talaj termőképességének javítására alkalmas, morzsalékos, sötétbarna színű, földszerű, magas szervesanyag-tartalmú anyaggá alakítható.

A komposzt felhasználásának környezeti előnyei a talaj szervesanyag-tartalmának növelése, és ezáltal a talaj víz- és hőháztartásának, valamint a talaj szerkezetének javítása, amely egyúttal jobb levegőzöttséget biztosít és védi a talajt az eróziótól is. A komposzt kijuttatása növeli növények számára felvehető tápanyagok mennyiségét, fokozza a talaj biológiai aktivitását. A komposztálás a talajra gyakorolt kedvező hatása mellett hozzájárulhat a növényvédelem által okozott környezeti terhelés mérsékléséhez is azáltal, hogy csökkenti a növénymaradványok nem megfelelő kezeléséből eredő növényvédelmi kockázatokat.

Tekintettel a komposztálás alapanyagaként felhasználható növénymaradványokra, illetve a termelői szervezet termelő tagjai által felhasznált komposzt mennyiségére, a komposztálás technológiai közül a nyílt rendszerű prizmás komposztálás alkalmazása javasolható.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) Komposztáló létesítése (tervezése, kivitelezése): infrastruktúra kiépítése (térburkolat, vízelvezetés), épületek kialakítása, és/vagy a komposztálás gépeinek, eszközeinek beszerzése, pl. rosták, aprító és keverő berendezések, markológépek, erőgépre szerelt forgató adapterek, prizmaátforgató gépek, komposztoszták, hőmérsékletmérő szondák, gázelemző szondák.
- b) Az előállított komposzt használata (követelmény, ezért nem támogatható).

Csak olyan komposztáló kapacitások (kapcsolódó létesítmények és gépek kapacitása) kiépítése támogatható, amelyek arányban állnak a termelői szervezet termelő tagjai által felhasznált komposzt mennyiségével. Kereskedelmi célú komposzt-előállítás nem támogatható.

A komposztálás technikai feltételeinek és az előállított komposzt minőségének meg kell felelnie a biohulladék kezeléséről és a komposztálás műszaki követelményeiről szóló, a terménynövelő anyagok engedélyezéséről, tárolásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról szóló, valamint a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségről szóló jogszabályokban meghatározott követelményeknek.

A „Komposzt használata” c. intézkedéssel való kombinálás esetén a – termelői szervezet által előállított – komposzt költsége nem támogatható.

A támogatható költségek:

A beruházás költségei számla ellenében.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

- a) a komposztálás technológiájára vonatkozó oktatás, képzés,
- b) a komposztálás technológiájára vonatkozó szaktanácsadás (akár szolgáltatásként igénybe vett, akár a termelői szervezet alkalmazottja által végzett),
- c) a komposztáláshoz kapcsolódó infrastruktúra és épületek tervezése.

3.4.2. A növényi maradványok energetikai célú fölhasználásának elősegítése

Az intézkedés leírása és indoklása:

Az operatív programok keretében végrehajtható intézkedés arra irányul, hogy a hagyományos, fosszilis energiahordozókat fölhasználó fűtésrendszereket olyan fűtésrendszerrel helyettesítsék, amely a gazdaságban keletkezett növénymaradványok – pl. gyümölcsültvényekben keletkező nyesedék – energiatartalmát hasznosítja. Az intézkedés ugyan nem foglalja magában az új fűtésrendszerek kialakítását és a fosszilis energiát (fűtőolajt, gázt) felhasználó fűtésrendszerek cseréjét, hiszen ezek megvalósítására a „Megújuló energiaforrásokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása” c. intézkedés keretében van lehetőség. De azáltal, hogy megteremti a keletkező növényi maradványok energetikai célú felhasználásra történő előkészítésének feltételeit, végső soron a megújuló energiaforrásokat fölhasználó fűtésrendszerek terjedését segíti elő.

Az energetikai célú fölhasználásra alkalmas növényi maradványokat hasznosító fűtésrendszer környezetszennyező hatása a fosszilis energiahordozókat hasznosítókéhoz képest lényegesen kisebb. Így a növénymaradványok felhasználása fűtőanyagként emellett, hogy csökkenti a fosszilis energiahordozók felhasználását, mérsékli a klímaváltozást okozó üvegházhatású gázok (elsősorban nitrogén-monoxid, széndioxid, kén-dioxid). További előnye, hogy a maradványok elégetésével csökkennek a növény-egészségügyi kockázatok.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) A nyesedék összegyűjtése (minimumkövetelmény, ezért nem támogatható).
- b) A nyesedék aprítása (fűtőanyagként történő felhasználásra való előkészítése).
- c) A nyesedék és az apríték tárolása.

A támogatható költségek:

- A nyesedék aprítását végző gép beszerzése számla alapján.
- A nyesedék, illetve apríték tárolására szolgáló épület létesítése (tervezése, kivitelezése) számla alapján.

Az intézkedés csak akkor támogatható, ha kombinálják a „3.3.1. Megújuló energiaforrásokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása” c. intézkedéssel. Az energetikai célra hasznosítható növénymaradványokat felhasználó fűtésrendszer kialakítása, mint beruházás annak keretében támogatható. Az intézkedés támogatható azonban akkor is, ha a termelői szervezet szerződéssel rendelkezik más termelői szervezet vagy tagjai tulajdonában lévő biomassza tüzelésű kazánok szerves maradványokkal történő ellátására.

3.4.3. Biológiai úton lebomló kötőanyag használata a gazdaságokban

Az intézkedés leírása és indoklása:

A hajtattott kultúrákban, illetve a szabadföldi támrendszeres termesztési módoknál a hajtások rögzítésére, a kötözésre általában szintetikus anyagokat használnak (pl. PVC, polipropilén stb.). A műanyag kötőanyagok eltávolítása igen nehézkes és munkaigényes. A keletkező, nagy mennyiségű hulladék egy része nem kerül eltávolításra, hanem a területen maradvánnyá a talajt szennyezi.

A szintetikus kötőanyagok helyettesítésére használhatunk lebomló, papír kötőanyagokat, amelyeket mikroorganizmusok (baktériumok, gombák vagy más biológiai ágensek) bontanak le természetes aerob és anaerob körülmények között. Ennek eredményeként víz, szén-dioxid, metán és más, a környezetre nem mérgező anyagok keletkeznek.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

A műanyag kötőanyagok kiváltása lebomló kötőanyaggal.

A támogatható költségek:

A helyettesített műanyag kötőanyag és a lebomló kötőanyag beszerzési ára közötti különbség független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján.

3.4.4. Biológiai és oxo-biológiai úton lebomló műanyagok használata a természetben

Az intézkedés leírása és indoklása:

A zöldségtermesztésben nagy mennyiségű műanyag fóliát használnak a termelők (növényházak takarására alkalmas fóliák, fekete takaró fóliák, síkfóliák, fátyolfóliák, speciális fóliák, pl. spárgafólia stb.). A hagyományos műanyag fóliáknál leggyakrabban használt műanyagok a lineáris, kis sűrűségű polietilén (LLDPE), a kis sűrűségű polietilén (LDPE) és néhány növénykultúra esetében az etilén-vinil-acetát (EVA) kopolimer.

A fóliák eltávolítása bonyolult és munkaigényes folyamat, az eltávolítás nem gépesíthető. Eltávolításkor az anyagon szakadások keletkezhetnek, aminek következtében jelentős mennyiségű műanyag hulladék kerülhet a talajba szennyezve azt.

Az oxo-biológiai úton lebomló műanyagok lineáris, kis sűrűségű polietilén (LLDPE) műanyagok, a melyekhez a gyártás során adalékanyagot adnak, ezáltal a műanyag ún. oxo-biológiai lebomlás során bomlik el. A biológiailag lebomló műanyagok alkalmazása számos környezeti előnnyel jár. Az alapanyaguk megújuló alapanyagforrásból származik, beszántással humifikálódva nem képeznek hulladékot. A biológiai úton lebomló műanyagok mikroorganizmusok (baktériumok, gombák vagy más biológiai ágensek) segítségével bomlanak le természetes aerob és anaerob körülmények között. Ezen folyamatok eredményeként víz, szén-dioxid, metán és egyéb, a környezetre nem káros anyagok keletkeznek.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

Biológiai és oxo-biológiai úton lebomló műanyagok használata a nem lebomló műanyagok helyett.

A támogatható költségek:

A helyettesített, hagyományos műanyag fólia és a biológiai és oxo-biológiai úton lebomló fólia beszerzési ára közötti különbség független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján.

Az intézkedés nem kombinálható a 3.2.3. számú intézkedéssel (Talajtakarás alkalmazása a vízvesztés csökkentése érdekében), ha a biológiai és oxo-biológiai úton lebomló műanyagot az említett intézkedésben meghatározott célra használják.

3.4.5. Szelektív hulladékgyűjtés

Az intézkedés leírása és indoklása:

Szelektív hulladékgyűjtés alatt a hulladékok anyagfajták szerinti, a hasznosítási lehetőségeknek megfelelően elkülönített begyűjtését értjük. Célja a hasznosítható összetevők feldolgozóiparba történő visszaforgatása, a veszélyes összetevők elkülönített kezelésével a környezetterhelés csökkentése, az ártalmatlanítási kapacitások megtakarítása. A termelői szervezetek a tagjaik számára megszervezett szelektív hulladékgyűjtéssel hozzájárulnak a hulladékok kötelező előírásokat meghaladó mértékű visszagyűjtéséhez és hasznosításához. Ennek keretében megoldást nyújthatnak olyan nagymértékű környezeti terhelést jelentő anyagok visszagyűjtésére is, mint pl. a termesztő berendezések fóliatakarása vagy a műanyag öntözőcsövek.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) A tagokhoz tároló edények kihelyezése.
- b) A szelektíven gyűjtött hulladék átmeneti tárolása (a hasznosítóhoz történő elszállításig).
- c) A szelektív hulladékgyűjtéshez kapcsolódó nyilvántartás.

A támogatható költségek:

- A tagokhoz kihelyezett, valamint a termelői szervezet által használt tároló edények beszerzése számla alapján.
- A nyilvántartáshoz szükséges eszközök beszerzése (pl. informatikai rendszer –szoftver) számla alapján.

3.5. INTEGRÁLT NÖVÉNYVÉDELEMRE IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK

Az élelmiszer-előállítás nem helyettesíthető, elsődleges energiahordozója a növény. Ennek a megújulásra képes természeti erőforrásnak a letéteményese elsősorban a mezőgazdaság; a faipar alapanyag-ellátása pedig az erdőgazdaság feladatkörébe tartozik. Mindkét ágazat gazdasági teljesítőképességét, valamint a megtermelt javak, termékek mennyiségét és minőségét az ellehetetlenülés, illetve a megsemmisülés mértékéig veszélyeztethetik a különböző növényi károsító szervezetek (vírusok, baktériumok, gombák, állati kártevők és gyomnövények).

A kártételi veszély azonban nemcsak a kultúrnövények és a vadon termő haszonnövények számára jelenthet akár végzetes kockázatot, hanem védendő természeti értékeink számára is. Akár egy hazánkban nem honos károsító megjelenése, vagy egyéb károsító okozta járvány huzamosan megisméltető jelenléte a védett biodiverzitásban olyan visszafordíthatatlan károkat okozhat, amely a teljes ökoszisztéma átalakulásával, végső soron degradációjával járhat. Ezért a mező- és erdőgazdaság termelési biztonsága, valamint a környezet és a természet védelme szempontjából az okszerű növényvédelem nélkülözhetetlen tényező.

A vegyszermentesség és a biogazdálkodás Magyarországon az elmúlt években gyors ütemben növekedett, habár a hazai kereslet a friss és feldolgozott biotermékek iránt ennél kisebb mértékben emelkedett. Ennek egyik oka a biotermékek magasabb fogyasztói ára, a másik a belső piac szerveztségének a hiánya. A magyar biogazdaságok túlnyomó része exportra termel, a minősített és védjeggyel ellátott biotermékek 95-97%-át Nyugat-Európába szállítják, elsősorban Németországba, Svájcba, Hollandiába és Ausztriába, de számottevő a Franciaországba és az Angliába irányuló export is. A biogazdaságok kisebb része mezőgazdasági jellegű főtevékenységük mellett egyéb kiegészítő tevékenységet, például élelmiszeripari, elsősorban élelmiszerfeldolgozó tevékenységet is folytat.

Az ökológiai termesztési rendszerek nem használnak műtrágyákat, kémiai növényvédő szereket a kórokozók, a kártevők és a gyomok elleni küzdelemben, sem más olyan technológiát, amely a talaj minőségének és a környezet állapotának romlásához vezet. Ezáltal közvetlenül hozzájárul a talaj és vízkészletek minőségének javításához, elősegíti számos faj természetes élőhelyének megőrzését és a biodiverzitás fenntartását. Közvetett hatásként pedig a szintetikus anyagok használatának és így a gyártásának volumencsökkenésével mérséklők az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását is.

Magyarország az integrált növényvédelem általános elvei végrehajtásának ösztönzése érdekében – a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2009/128/EK irányelv 14. cikk (4) bekezdés 1. albekezdésének megfelelően – az irányelv III. mellékletében foglaltakat átültette a **növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendeletbe**. E fejezet intézkedései a rendelet 8. mellékletében említett, az integrált növényvédelem általános elvein alapulnak és a fenntartható növényvédőszerhasználatot hivatottak elősegíteni. **A rendelet által kötelezően előírt tevékenységek a működési program keretében nem támogathatók.**

3.5.1. Tápanyag-gazdálkodási terv készítése/készítettése és végrehajtása

Az intézkedés leírása és indoklása:

A talajok termékenységének fenntartása, a termesztett növények tápanyagigényének kielégítése a sikeres termesztés alapja. A tápanyag-gazdálkodásnak azonban a környezetvédelem szempontjait is figyelembe kell vennie. A tápanyagok hiánya a talaj termékenységének csökkenéséhez vezet, a többletben alkalmazott tápanyagok kimosódása pedig a vizek szennyezését okozhatja. A tápanyagok kijuttatásából származó környezeti kockázatok csökkentését szolgálja a mindezen szempontok figyelembe vételével készített tápanyag-gazdálkodási terv végrehajtása. A kijuttatandó tápanyag mennyiségének pontos meghatározásához talajvizsgálatra, és ültetvények esetében levélanalízisre van szükség.

Az intézkedés környezeti hozadéka, hogy a tervezés alapján a talaj tápanyag-ellátottságát és tápanyag-szolgáltató képességét, valamint az adott növény igényét figyelembe véve csak a szükséges mennyiségű trágyákat juttatjuk ki, megelőzve ezzel az esetlegesen többletként alkalmazott szerek környezetbe jutását, a vizek szennyezését. Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 1.3. pontjában említett alapelv megvalósulásához.

Az intézkedés a nitrátérzékeny területek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről szóló 43/2007. (VI. 1.) FVM rendeletben meghatározott területeken az operatív program keretében nem támogatható

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) Tápanyag-gazdálkodási terv készítése/készítettése és végrehajtása.
- b) A tápanyag-gazdálkodási terv végrehajtása.
- c) Nyilvántartás vezetése a tápanyag-gazdálkodás valamennyi műveletéről.

A támogatható költségek:

- A tápanyag-gazdálkodási terv készítésének költsége számla alapján szolgáltatás igénybevétele esetén, illetve a termelői szervezet tápanyag-gazdálkodási tervet készítő, képzett alkalmazottjának munkabére munkaidő-nyilvántartás alapján.
- A nyilvántartáshoz szükséges szoftverek beszerzése számla alapján.

A támogatható költségek nem haladhatják az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos kifizetésekben meghatározott támogatás szintjét.

A támogatás feltétele, hogy a kifizetési kérelemmel be kell nyújtani az intézkedésben résztvevő tagoknak az adatait (név, regisztrációs szám, az intézkedéssel érintett egybefüggő terület helyrajzi száma, blokk azonosítója és területe, a trágyázott kultúra megnevezése).

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

- a) a tápanyag-gazdálkodási terv készítéséhez szükséges, illetve a végrehajtás ellenőrzése érdekében végzett talajvizsgálat és/vagy levélanalízis, valamint
- b) a tápanyag-gazdálkodási terv végrehajtását segítő szaktanácsadás (akár szolgáltatásként igénybe vett, akár a termelői szervezet alkalmazottja által végzett).

Az intézkedés az agrár-környezetgazdálkodási kifizetésekkel és az ökológiai gazdálkodással nem kombinálható!

3.5.2. A kedvezőtlen műszaki jellemzőkkel rendelkező növényvédelmi gépek és növényvédő szer kijuttatására szolgáló berendezések helyettesítése korszerűbb gépekkel és eszközökkel**Az intézkedés leírása és indoklása:**

A vegyszeres növényvédelem eredményessége és a környezetre gyakorolt hatása nagymértékben függ az alkalmazott gépektől, műszaki technológiáktól. A növényvédő gépek rendszere, kialakítása, továbbá a növényvédelmi tevékenység során alkalmazott műszaki megoldások jelentősen befolyásolják azt, hogy a vegyszerek milyen mértékben mennek veszendőbe, és így milyen mértékben veszélyeztetik vagy károsítják a környezetet. Az eredményes növényvédelem egyik alapvető feltétele és követelménye tehát, hogy a célnak megfelelő permetezőgépet és technológiát alkalmazzuk.

Az utóbbi időben a növényvédelmi gépekkel szemben támasztott követelmények szigorodtak, és számos új műszaki megoldás jelent meg. Egyre kifejezettebb az a szakmai és társadalmi igény, hogy csökkentett permetlé-felhasználással legyenek elvégezhetőek a növényvédelmi beavatkozások anélkül, hogy a gépek munkaminősége és a védekezés hatásossága romlana. A permetezőgépek esetében léteznek olyan műszaki megoldások (aktív-passzív injektoros fúvókák, elsodródás-csökkentő fúvókák, légzsákos permetezők, alagútpermetezők, infravörös, illetve ultrahangos növényérzékelő berendezések stb.), amelyek segítségével jelentősen csökkenthető a kijuttatott permetlé elsodródásának mértéke, és így a környezetre gyakorolt káros hatás is. A vegyszertakarékos műszaki megoldások a környezetterhelésre különösen érzékeny élővizek hatékonyabb védelmét is elősegíthetik. A NAIK Mezőgazdasági Gépesítési Intézet végzett vizsgálatok tanúsága szerint a fent említett műszaki megoldások alkalmazásával 45-76%-os permetlé-megtakarítást, illetve 50-90%-os elsodródás-csökkenést lehet elérni. Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 6. pontjában említett alapelv megvalósulásához.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

Korszerűbb műszaki jellemzőkkel rendelkező növényvédelmi gépek és eszközök beszerzése. A beszerzés csak abban az esetben támogatható, ha a gép, eszköz alkalmazásával a kijuttatott növényvédő szer mennyisége – a NAIK Mezőgazdasági Gépesítési Intézet által kiadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány által igazoltan – legalább 15%-kal csökken.

A támogatható költségek:

A növényvédelmi gép, eszköz beszerzésének költsége számla alapján. Csere esetén a támogatható költségből le kell vonni a helyettesített gép, eszköz maradványértékét.

3.5.3. Biológiai növényvédelmi eszközök és készítmények alkalmazása

Az intézkedés leírása és indoklása:

A biológiai növényvédelem keretében a kultúrnövények vegetációs ideje alatt a növényi károsítók elleni védekezésre természetes alapú, egészségre és környezetre veszélyt nem jelentő készítményeket, illetve természetes ellenségeket alkalmazunk előrejelzési eszközök használata mellett.

A biológiai növényvédelmi eszközök alkalmazásával fokozottabban érvényesülnek az ember-, állat- és környezetvédelmi szempontokkal összefüggésben támasztott elvárások. A növényvédő szerek kezeléseket kiváltó környezetkímélő készítmények, természetes ellenségek (hasznos szervezetek betelepítése és életfeltételeik biztosítása), valamint az ún. biopreparátumok alkalmazásával csökken a környezeti terhelés mértéke. A növényvédelmi előrejelzési eszközök alkalmazásával pedig időben és károsítóspecifikusan lehet a kezeléseket megtervezni és elvégezni, amivel a növényvédelem hatékonysága fokozható. Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 1.5., 2., 3. és 4. pontjában említett alapelvek megvalósulásához.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) Természetes alapú növényvédő szer, illetve biopreparátum alkalmazása.
- b) Természetes ellenségek alkalmazása.
- c) Növényvédelmi előrejelző eszköz használata.
- d) A biológiai növényvédelemhez kapcsolódó monitoring tevékenység végzése, és a nyilvántartások vezetése.

A támogatható költségek:

- Növényvédő szerek, illetve biopreparátumok, természetes ellenségek alkalmazásának a hagyományos költségekhez viszonyított többletköltségei független szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján.
- Előrejelző eszközök beszerzése számla alapján.
- Hajtatásban szellőzők, nyílászárók takarása: rovarhálók beszerzése számla alapján.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

- a) a biológiai növényvédelemmel és integrált hajtatással kapcsolatos képzések,
- b) a biológiai növényvédelmi eszközök és készítmények alkalmazásával, valamint az integrált hajtatással kapcsolatos szaktanácsadás.

3.5.4. A kertészeti oltás alkalmazása a növényvédő szerek használatának csökkentése érdekében

Az intézkedés leírása és indoklása:

A talajon történő termesztésben, különösen a hajtatásban a talajlakó kártevők, kórokozók, mint pl. a fonálférgék (*Meloidogyne* fajok) és a talajlakó gombák (*Fusarium*, *Verticillium*, *Pyrenochaeta*, *Phytophthora* stb. fajok) jelentős termés kiesést okozhatnak, sőt súlyos esetben az állomány teljes pusztulását és a termesztés megállítását is előidézhetik. Ezért az ellenük való védekezés, a talajfertőtlenítés és az állománykezelés fokozott figyelmet igényel. Magyarországon a talajlakó kártevők és kórokozók ellen leggyakrabban alkalmazott eljárás a növényvédőszerek talajfertőtlenítés (általános talajfertőtlenítő és szelektív növényvédő szerek alkalmazása).

A védekezés környezetkímélő, preventív módszere az oltás alkalmazása, amikor a természeti kívánt fajtát – az alanynak a kártevőkkel, kórokozókkal szembeni ellenállóképességét kihasználva – nem saját gyökéren, hanem az alanyra oltva termesztik.

Az oltás alkalmazásával csökken a kijuttatott növényvédő szerek, különösen a talajfertőtlenítő szerek mennyisége, ezáltal az oltott palánták használata hozzájárul a víz- és a talajszennyezettség mértékének csökkenéséhez és segíti a talajlakó organizmusok egyensúlyának fenntartását. Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 6. pontjában említett alapelv megvalósulásához.

Magyarországon a paradicsom, paprika, uborka, görögdinnye, sárgadinnye és padlizsán estén alkalmazzák az oltást a fent említett fajok által okozott károk megelőzésére.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

Oltott palánták használata a termesztésben.

Támogatható költségek:

Az oltott palánták használatának többletköltségei független, képesített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

- a) az oltással és az oltott palánták használatával kapcsolatos oktatás, képzés,
- b) az oltással és az oltott palánták használatával kapcsolatos szaktanácsadás.

Az intézkedés nem kombinálható az azonos környezeti hatás elérését célzó 3.5.6. Rezisztens és toleráns fajták alkalmazása c. intézkedéssel.

3.5.5. Alternatív gyomirtási eljárások használata

Az intézkedés leírása és indoklása:

Magyarországon a növényvédőszeres gyomirtás az alacsonyabb élőkommunikáció-igényének és hatékonyságának köszönhetően széles körben elterjedt. A gyomirtószeres ökológiai szempontból kockázatot jelentenek, különösen a talaj és a vizek minőségére, valamint a biodiverzitásra.

Az alternatív gyomirtási eljárások, úgymint a mechanikai gyomirtás, a termikus gyomirtás és a gyomok elleni biológiai védekezés alkalmazásának ösztönzésével csökkenthetők e környezeti kockázatok. A mechanikai gyomirtás emellett a talajfelszín megmunkálása révén javítja a talaj vízmegtartó-képességét és növeli a talajéletet. Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 4. pontjában említett alapelvek megvalósulásához.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

Alternatív gyomirtási eljárások alkalmazása.

A támogatható költségek:

A beruházás költsége számla alapján.

Az intézkedés nem kombinálható a Vidékfejlesztési program azonos kötelezettségvállalást támogató agrár-környezetgazdálkodási kifizetéseivel és ökológiai gazdálkodásával!

3.5.6. Rezisztens és toleráns fajták alkalmazása

Az intézkedés leírása és indoklása:

Az intenzív termesztés következtében a kórokozók és a kártevők állandó nyomása folyamatos kihívást jelent a növényvédelem számára, ezért a rezisztens fajták a növényvédő szerek okozta környezeti terhelés mértékének csökkentésében egyre nagyobb szerephez jutnak.

A kórokozók, kártevőkkel szemben ellenálló fajták alkalmazásával egyrészt elősegíthetjük az ökológiai és integrált termesztést, amelyeknek célja a környezetkímélő termesztéstechnológia megvalósítása. Másrészt e fajták alkalmazása a konvencionális termesztésben is jelentős mértékben csökkenti a növényvédőszer-felhasználást. Így a napjainkban előtérbe került alternatív és biológiai védekezési módszerek mellett a növényvédelem környezetkímélő lehetőségét a rezisztens fajták alkalmazása jelenti, amely hozzájárul az egészség- és környezetvédelmi szempontokkal összefüggésben támasztott elvárások teljesítéséhez. Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 1.2. pontjában említett alapelvek megvalósulásához.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

Rezisztens és/vagy toleráns fajták használata.

A támogatható költségek:

A rezisztens és/vagy toleráns fajták vetőmagjának és palántáinak többletköltségei független, képezített szakértők által készített és a minisztérium által elfogadott, a termelői szervezet által az operatív programmal együtt benyújtott tanulmány alapján.

Az intézkedés nem kombinálható az azonos környezeti hatás elérését célzó 3.5.4. A kertészeti oltás alkalmazása a növényvédő szerek használatának csökkentése érdekében c. intézkedéssel.

3.5.7. Integrált gazdálkodás

Az intézkedés leírása és indoklása:

Az integrált növényvédelem „minden olyan gazdaságilag, ökológiailag és toxikológiailag igazolható módszer, amely a károsító szervezeteket a gazdasági károsítás szintje alatt tartja, a természetes szabályozó faktorok tudatos kihasználásának hangsúlyozása mellett” (IOBC – FAO, 1977). Az integrált gazdálkodás pedig olyan gazdálkodási forma, amelyben a termőhely és a fajta megválasztása, az ápolási munkák, de főként a növényvédelem végrehajtása úgy történik, hogy a lehető legkisebb mennyiségű kémiai anyag kerüljön felhasználásra, és az is környezetkímélő módon. Az integrált termesztésben olyan termesztéstechnológiát alkalmazunk, amely egyenlő prioritást biztosít a környezet-, természet-, élelmiszer- és egészségvédelem, valamint az ökonómiai szempontok számára. Az integrált termesztés alkalmazásával csökkenthető a víz és talaj szennyezése, így hosszabb távon fenntarthatóbb mezőgazdasághoz és a természetes erőforrások védelméhez vezet. Emellett az integrált termesztésben alkalmazott biológiai védekezési módok közvetlenül is kedvező hatást gyakorolnak a biodiverzitásra (ld. természetes ellenségek felhasználása a növényvédelemben, az ökoszisztéma egyensúlya szempontjából veszélyes kockázatok csökkentése). Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 1-8. pontjában említett alapelvek megvalósulásához.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) Az integrált gazdálkodás szabályainak megfelelő gazdálkodási gyakorlat, amely az agrár-környezetgazdálkodási kifizetésekben a horizontális szántó, ill. horizontális ültetvény földhasználati kategóriára előírt kötelezettségvállalások teljesítését jelenti.
- b) Az integrált gazdálkodással kapcsolatos nyilvántartás vezetése.

Támogatható költségek:

- Az agrár-környezetvédelmi kifizetésekben a horizontális szántó, ill. horizontális ültetvény földhasználati kategóriára előírt kötelezettségvállalások az ott meghatározott átalányköltségek alapján. Az operatív programokban az átalány formájában adott támogatás pontosan megegyezik a Vidékfejlesztési program keretében alkalmazott átalánytámogatással, mivel a kötelezettségvállalások is azonosak.
- A nyilvántartáshoz szükséges szoftverek beszerzése számla alapján.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

- a) az integrált gazdálkodással kapcsolatos oktatás, képzés,
- b) az integrált gazdálkodással kapcsolatos szaktanácsadás.

Az intézkedés nem kombinálható az azonos kötelezettségvállalást tartalmazó agrár-környezetgazdálkodási-éghajlati kifizetésekkel és ökológiai gazdálkodással!

3.5.8. Ökológiai gazdálkodás

Az intézkedés az európai közösség által szabályozott ökológiai eljárásoknak, a 834/2007/EK tanácsi rendeletben meghatározott tápanyag-utánpótlási és növényvédelmi előírásoknak megfelelő, környezetbarát termelési

módszerek és eljárások széleskörű elterjesztését célozza a tápanyag-gazdálkodás és a növényvédelem területén. A friss fogyasztás, valamint a konzervipar számára biztonságos, egészséges gyümölcs és zöldség előállítását a teljes ökológiai rendszer védelme mellett valósítja meg. Az intézkedés hozzájárul a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 8. melléklet 1-8. pontjában említett alapelvek megvalósulásához.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) A 834/2007/EK tanácsi rendeletben meghatározott ökológiai gazdálkodás szabályainak megfelelő gazdálkodási gyakorlat előírásai (tápanyag-utánpótlás és növényvédelem).
- b) Az ökológiai gazdálkodással kapcsolatos nyilvántartás vezetése.

Támogatható költségek:

- A Vidékfejlesztési program Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása c. projektjében (a továbbiakban: ökológiai gazdálkodás) foglalt kötelezettségvállalások az ott meghatározott átalányköltségek alapján. Az operatív programokban az átalány formájában adott támogatás pontosan megegyezik a Vidékfejlesztési program keretében alkalmazott átalánytámogatással, mivel a kötelezettségvállalások is azonosak.
- A nyilvántartáshoz szükséges szoftverek beszerzése számla alapján.

Kapcsolódó horizontális kötelezettségvállalások:

- a) az ökológiai gazdálkodással kapcsolatos képzések,
- b) az ökológiai gazdálkodással kapcsolatos szaktanácsadás.

Az intézkedés nem kombinálható a Vidékfejlesztési program agrár-környezetgazdálkodási-éghajlati kifizetéseivel és ökológiai gazdálkodásával!

3.6. A TERMÉSZETES ÉLŐHELYEK ÉS A BIODIVERZITÁS FENNTARTÁSÁRA IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK

A biológiai sokféleség a földi élet, az élővilág változatosságát jelenti. Magyarország európai összehasonlításban is kiemelkedő értéket képviselő természeti értékekkel rendelkezik, változatos ökológiai adottságaink kedveznek a biológiai sokféleségnek. Sajnos azonban hazánkban is jellemzőek az élővilág változatosságával kapcsolatos, kedvezőtlen, európai tendenciák, azaz a biológiai sokféleség csökkenése és az ökológiai szolgáltatások hanyatlása, jóllehet a biológiai sokféleség fennmaradása alapvető jelentőségű az emberi élet feltételeinek, illetve a jól-létünk biztosításában. A biológiai sokféleség az emberi élethez elengedhetetlen ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújt, pl. biztosítja az egészséges élelmiszer, a tiszta édesvíz és a tiszta levegő ökológiai alapjait, élőhelyet és gyógyszer-alapanyagot biztosít számunkra, szerepet játszik a katasztrófák, a járványok, betegségek elkerülésében, hatásainak enyhítésében és az éghajlat szabályozásában.

Az ebben a fejezetben szereplő intézkedésen kívül a 3.5. fejezet valamennyi intézkedése is hozzájárul a biológiai sokféleség fenntartásához az integrált növényvédelmi módszerek elterjedésének elősegítése révén.

3.6.1. Méhekkel, poszméhekkel történő beporzást alkalmazó termesztéstechnológiák elterjedésének elősegítése

Az intézkedés leírása és indoklása:

A zöldség-, gyümölcskultúrák megporzásában számos rovarfaj játszhat szerepet. Virágzásakor pl. több mint 40 rovarfaj van jelen a gyümölcsösökben. A leghatékonyabb pollenszállítók azonban a méhek és a poszméhek. A többi rovar jelentősége a megporzásban lényegesen kisebb.

Az ún. megporzási krízis következtében, amely elsősorban a méhek faj- és egyedszámának folyamatos csökkenésével függ össze, hosszú távon nem csak a kultúrnövények, hanem a természetes élőhelyek növényeinek megporzása is veszélybe kerülhet.

Az intézkedés célja tehát az, hogy ösztönözze azoknak a technológiáknak az alkalmazását, amelyekben a megporzás elősegítésére a legaktívabb és leghatékonyabb beporzó rovarokat, a méheket és poszméheket alkalmazzák. A kaptárok telepítésével, a méhek és a poszméhek egyedszámának növelésével az intézkedés hozzájárul a biológiai sokféleség megőrzéséhez, illetve növeléséhez a zöldség- és gyümölcsstermesztéssel hasznosított területeken és az azok közelében elhelyezkedő természetes élőhelyeken.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

Olyan technológiák alkalmazása, ahol méheket és poszméheket használnak beporzásra, és/vagy a szegélyterületeken élőhelyek, folyamatos méhlegelők kialakítása.

Támogatható költségek:

- A méh- és poszméh-kaptárak tényleges ára vagy bérleti díja.
- A méhlegelő vetőmagkeverék ára számla alapján.

A támogatható költségből a mézből származó jövedelmet le kell vonni, amennyiben a mézet a termelői szervezet vagy annak tagja értékesíti.

3.7. HORIZONTÁLIS INTÉZKEDÉSEK

A horizontális intézkedéseknek, – ha önmagukban alkalmazzuk azokat –, nincs közvetlen környezetvédelmi hatása, ezért önmagukban nem választhatók az operatív program keretében végrehajtandó intézkedésként. Egyes környezetvédelmi intézkedések végrehajtásához, hatékonyságának növeléséhez azonban szükség lehet horizontális intézkedések elvégzésére is. Az operatív programba tehát a horizontális intézkedéseket mindig a közvetlen környezeti hatással rendelkező környezetvédelmi intézkedéshez kapcsolódva, azok megvalósításának elősegítése és hatékonyságának biztosítása érdekében lehet belefoglalni.

3.7.1. Víz-, talaj- és növényanalízis

Az intézkedés leírása és indoklása:

Egyes környezetvédelmi intézkedések kötelezettségvállalásai végrehajtásának alapvető feltétele, hogy a víz, a talaj bizonyos tulajdonságairól, vagy a levelek tápelem-tartalmáról pontos információkkal rendelkezünk. PI. szakszerű, hatékony tápanyagellátás nem lehetséges talajvizsgálat nélkül, vagy pl. a tápanyag-ellátottság egyensúlyának megítélése diagnosztikailag csak a növényi részek analízisével lehetséges. Hasonlóképpen az intézkedések környezetre gyakorolt hatásának, eredményességének méréséhez, ellenőrzéséhez szükség van a fent említett elemzések elvégzésére.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

A tápanyag-gazdálkodási terv készítéséhez szükséges, valamint a végrehajtás ellenőrzése érdekében végzett talajvizsgálat és/vagy levélanalízis.

A támogatható költségek:

A mintavétel és a talajvizsgálat, illetve levélanalízis költsége számla alapján vagy a Vidékfejlesztési programban meghatározott átalányérték alapján.

3.7.2. Oktatás, képzés

Az intézkedés leírása és indoklása:

A környezetvédelmi intézkedések akkor hajthatók végre kellő hatékonysággal, ha az intézkedéssel érintett termelő, vagy a termelői szervezet alkalmazottja rendelkezik a hatékony végrehajtáshoz szükséges ismeretekkel. Bizonyos esetekben az intézkedés végrehajtásának alapvető feltétele – jogszabályi előírás alapján – a szükséges végzettség megléte. Az intézkedés keretében a termelői szervezetek beiskolázhathatják alkalmazottaikat a megfelelő szakképesítés megszerzése érdekében, valamint termelő tagjaik részére biztosíthatják/megszervezhetik a szükséges képzéseket, oktatásokat. Az oktatást, képzést annak témájától és céljától függően végezhetik külső szolgáltatók igénybevételevel, és/vagy a termelői szervezet megfelelő szakképesítéssel és szakmai tapasztalattal rendelkező alkalmazottainak bevonásával.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) eróziót és deflációt megakadályozó módszerekre irányuló oktatás, képzés;
- b) az alternatív/megújuló energiaforrást (beleértve a növénymaradványokat is) használó fűtésrendszer működtetését végző (fűtő/karbantartó) személy képzése,
- c) a kapcsolt energiatermelést megvalósító rendszerrel kapcsolatos képzés, oktatás,

- d) a komposztálás technológiájára vonatkozó képzés, oktatás,
- e) energiatakarékosabb termelési eszközökkel és módszerekkel alkalmazásával kapcsolatos képzés, oktatás,
- f) a biogáz-üzem üzemeltetésével kapcsolatos oktatás, képzés,
- g) az oltással, az oltott palánták használatával kapcsolatos oktatás, képzés,
- h) az integrált növényvédelemmel, valamint a biológiai növényvédelmi eljárásokkal kapcsolatos képzés, oktatás,
- i) az integrált gazdálkodással kapcsolatos képzés, oktatás,
- j) az ökológiai gazdálkodással kapcsolatos képzés, oktatás.

A képzésnek/oktatásnak meg kell felelnie az alábbi feltételeknek annak érdekében, hogy a környezetvédelmi intézkedések nemzeti kerete alapján támogatható legyen:

- a) Olyan valós környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódik, amely közvetlenül hatást gyakorol a környezetre, és amelyet emiatt foglaltak bele az operatív programba és kifejezetten ezek hatásának erősítését szolgálja.
- b) Megvalósításával képesítéssel rendelkező, külön (külső vagy belső) szakembert bíznak meg. Az operatív programban egyértelműen jelezni kell azt a speciális feladatot, amelyet a képesítéssel rendelkező, külön szakembernek el kell végeznie.
- c) A Nemzeti Stratégiában szereplő, más képzési/oktatási és egyéb intézkedések köre, amelyek szaktanácsadási szolgáltatáshoz való hozzáférést segítenek elő, egyértelműen zárják ki a hasonló célokat.

A támogatható költségek:

- A képzés/oktatás költsége számla alapján.
- A termelői szervezet által a termelő tagok részére szervezett és a termelői szervezet alkalmazottja által tartott oktatás esetén az alkalmazott munkabére munkaidő-nyilvántartás alapján.

A költségek abban az esetben számolhatók el, amennyiben az oktatáson, képzésen elhangzottak igazoltan alkalmazásra is kerültek.

3.7.3. Szaktanácsadás

Az intézkedés leírása és indoklása:

A környezetvédelmi intézkedések akkor hajthatók végre kellő hatékonysággal, ha az intézkedéssel érintett termelő, vagy a termelői szervezet alkalmazottja rendelkezik a hatékony végrehajtáshoz szükséges ismeretekkel. Bizonyos esetekben ezek az ismeretek – különösen a speciális technológiákhoz, műszaki berendezésekhez kötődő ismeretek – oktatás és képzés keretében nem szerezhetők meg. A szaktanácsadás tehát szakmai és technológiai ismeretek bővítését elősegítő olyan tevékenység, amely támogatja a gazdálkodókat a termelési folyamatok fejlesztésében.

A környezetvédelmi intézkedések esetén a szaktanácsadásnak az új ismeretek átadása révén kell segítenie a termelői szervezeteket vagy azok termelő tagjait az intézkedéshez kötődő technológia megvalósításában, a szükséges gépek, berendezések működtetésében, az eszközök használatában, illetve az ezekkel kapcsolatban felmerült problémák megoldásában (a probléma okának megállapítása, ajánlás megfogalmazása, az alkalmazott megoldás nyomkövetése). A szaktanácsadást annak témájától függően végezheti külső szaktanácsadó, és/vagy a termelői szervezet megfelelő szakképesítéssel és szakmai tapasztalattal rendelkező alkalmazottja.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) a tápanyag-gazdálkodási terv végrehajtását segítő szaktanácsadás,
- b) eróziót és deflációt megakadályozó módszerekre irányuló szaktanácsadás;
- c) a meglévő öntözési rendszer fejlesztésével vagy cseréjével kapcsolatos, és az új öntözési rendszer működtetését segítő szaktanácsadás,

- d) a megújuló energiaforrást (beleértve a növénymaradványokat is) használó fűtésrendszer üzemeltetésével kapcsolatos szaktanácsadás,
- e) a kapcsolt energiatermelést megvalósító rendszerrel kapcsolatos szaktanácsadás,
- f) a komposztálás technológiájára, a jogszabályi kötelezettségekre vonatkozó szaktanácsadás,
- g) a biogáz-üzem üzemeltetésével kapcsolatos szaktanácsadás,
- h) energiatakarékosabb termelési eszközökkel és módszerekkel kapcsolatos szaktanácsadás,
- i) az oltással, az oltott palánták használatával kapcsolatos szaktanácsadás,
- j) az integrált növényvédelemmel, valamint a biológiai növényvédelmi eljárásokkal kapcsolatos szaktanácsadás,
- k) az integrált gazdálkodással kapcsolatos szaktanácsadás,
- l) az ökológiai gazdálkodással kapcsolatos szaktanácsadás.

A szaktanácsadási intézkedésnek meg kell felelnie az alábbi feltételeknek annak érdekében, hogy a környezetvédelmi intézkedések nemzeti kerete alapján támogatható legyen:

- a) Olyan valós környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódik, amely közvetlenül hatást gyakorol a környezetre, és amelyet emiatt foglaltak bele az operatív programba, vagy a Vidékfejlesztési programban szereplő agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetésekhez, valamint az ökológiai gazdálkodáshoz kapcsolódik, és kifejezetten ezek hatásának erősítését szolgálja.
- b) Megvalósításával képesítéssel rendelkező, külön (külső vagy belső) szakembert bíznak meg. Az operatív programban egyértelműen jelezni kell azt a speciális feladatot, amelyet a képesítéssel rendelkező, külön szakembernek el kell végeznie.
- c) A Nemzeti Stratégiában szereplő, más képzési/oktatási és egyéb intézkedések köre, amelyek szaktanácsadási szolgáltatáshoz való hozzáférést segítenek elő, egyértelműen zárják ki a hasonló célokat.

A támogatható költségek:

- Szolgáltatásként igénybe vett szaktanácsadás számla alapján.
- A termelői szervezet alkalmazottja által végzett szaktanácsadás esetén az alkalmazott munkabére munkaidő-nyilvántartás alapján.

A költségek abban az esetben számolhatók el, amennyiben a szaktanácsadás során elhangzottak igazoltan alkalmazásra is kerültek.

3.7.4. Tervezés, költség- és energetikai számítások készítése

Az intézkedés leírása és indoklása:

Bizonyos esetekben a tervezés és a különböző számítások készítése (pl. költségkalkulációk, energetikai számítások készítése) alapvető feltétele az operatív programban szereplő környezetvédelmi intézkedések megvalósításának. Önmagában alkalmazva a tervezésnek és a számítások készítésének nincs közvetlen környezetvédelmi hatása, ezért nem is választható az operatív programban önállóan végrehajtandó környezetvédelmi intézkedésként.

Az intézkedéshez kapcsolódó kötelezettségvállalások:

- a) Az erózió és defláció elleni védelemhez kapcsolódó tervezés.
- b) Olyan fűtésrendszer tervezése, amely egy vagy több éves (lágú vagy fás szárú) energianövények és/vagy növénymaradványok energetikai célú hasznosítására szolgál, és a szükséges költség- és energetikai számítások elkészítése.
- c) Geotermikus energiát hasznosító új fűtésrendszer tervezése, a szükséges költség- és energetikai számítások elkészítése.
- d) A kapcsolt energiatermelést megvalósító rendszer tervezése, a szükséges költség és energetikai számítások elkészítése.

- e) Biogáz-előállító üzem tervezése, a szükséges költség- és energetikai számítások elkészítése.
- f) A komposztáláshoz kapcsolódó infrastruktúra és épületek tervezése és a szükséges költségszámítások elkészítése.
- g) Energiatakarékosabb termelési eszközök és módszerek alkalmazásával kapcsolatos tervezés, költség- és energetikai számítások.

A támogatható költségek:

- Tervezési szolgáltatás igénybevétele számla alapján.
- Költségkalkulációk, energetikai és egyéb számítások készítésének költsége számla alapján.

5. melléklet az 50/2017. (X. 10.) FM rendelethez

OPERATÍV PROGRAM

A program hét részből áll, úgymint:

1. Általános adatok
2. Általános Kiindulási Mutatók
3. A program célkitűzései összhangban a nemzeti stratégiával
4. A működési alap tervezett alakulása
5. Intézkedések
6. A program pénzügyi áttekintése
7. Nyilatkozatok és cégszerű aláírás

Kötelező mellékletek:

1. Értéklánc menedzsment modell
2. Könyvvizsgálati bizonyítvány
3. A működési alap létrehozásának igazolása, működési alap finanszírozási eljárása
4. A termelői szervezet írásos kötelezettségvállalása arra vonatkozóan, hogy eleget tesz az 1308/2013/EU rendelet, az (EU) 2017/891 felhatalmazáson alapuló rendelet és e rendelet előírásainak
5. A termelői szervezet írásos kötelezettségvállalása arra vonatkozóan, hogy a gyümölcs- és zöldségágazatban az 1308/2013/EU rendelet értelmében támogatásra jogosult tevékenységek tekintetében sem közvetlenül, sem közvetve nem részesült és nem fog részesülni más uniós vagy nemzeti finanszírozásban
6. Az intézkedésekhez kapcsolódó dokumentáció

1. ÁLTALÁNOS ADATOK

1. táblázat

	A	B
1	Termelői Szervezet neve	
2	Székhely címe	
3	Központi ügyintézés helyének címe	
4	Levelezési címe	
5	Adószám	
6	Regisztrációs szám	
7	Cégjegyzék szám	
8	Statisztikai számjel	
9	Alapítás dátuma	
10	A működési alap számlaszáma/könyvelésen belüli nyilvántartási száma	
11	Tagok száma (a működési program készítését/módosítását megelőző december 31-i állapot szerint:	
12	Alkalmazottak száma (a beadást megelőző december 31-én érvényes létszám)	
13	Az operatív programra vonatkozó referencia időszak meghatározása	
14	A operatív program végrehajtásának kezdete	
15	Módosított operatív program végrehajtásának kezdete	
16	Operatív Program időszaka	ÉV: 20...-20...
17	Vezető	
18	Neve, funkciója	
19	Mobiltelefon	
20	e-mail	
21	Kapcsolattartó	
22	Neve, funkciója	
23	Mobiltelefon	
24	e-mail	

2. ÁLTALÁNOS KIINDULÁSI MUTATÓK

Megjegyzés: A kiindulási mutatók a programidőszak kezdetén fennálló állapot elemzése miatt szükségesek. Egyes általános kiindulási mutatók csak a termelői szervezet szintjén megvalósuló egyedi operatív programok esetében relevánsak (például a TSZ/TSZT által realizált átlagár 80%-ánál alacsonyabb áron forgalmazott termékek összmenyisége). Más általános kiindulási mutatók tagállami szinten a nemzeti stratégiák tekintetében is relevánsak (például a forgalmazott termékek összértéke).

A kiindulási mutatókat az általános szabály szerint hároméves átlagként kell számítani. Adatok hiányában számíthatók legalább egy év adatai alapján is.

A kiindulási mutatókat a program időtartama alatt csak akkor kell módosítani, ha új tevékenység felvétele miatt addig a táblázatban nem szereplő, új kiindulás mutató megadása válik szükségessé.

2. táblázat

	A	B	C	D
1	Célkitűzések	A célkitűzésekkel kapcsolatos kiindulási mutatók		
2		Megnevezés	Meghatározás (és mérés)	Érték
3	Általános célkitűzések			
4	A versenyképesség növelése	A forgalmazott termékek összértéke	A TSZ/TSZT által forgalmazott termékek összértéke (ezer Ft)	
5	A termelői szervezetekben való tagság vonzerejének növelése	Az érintett TSZ-ben/TSZT-ben aktív tagsággal rendelkező gyümölcs- és zöldségtermelők száma	A TSZ-ben/TSZT-ben aktív tagsággal ⁽¹⁾ rendelkező gyümölcs- és zöldségtermelők száma	
6		Az érintett TSZ/TSZT tagjai által megművelt teljes gyümölcs- és zöldségtermelő terület	A TSZ/TSZT tagjai által megművelt teljes gyümölcs- és zöldségtermelő terület (ha)	
7	Konkrét célkitűzések			
8	A kínálati koncentráció ösztönzése	A forgalmazott termékek összmenyisége	A TSZ/TSZT által forgalmazott termékek összmenyisége (tonna)	
9	A tagok által megtermelt termékek forgalomba hozatalának ösztönzése			
10	A termelésnek a kereslethez való igazítása minőség és mennyiség tekintetében			
11	A termékek kereskedelmi értékének növelése	A forgalomba hozott termékek egységnyi átlagértéke	A forgalmazott termékek összértéke/a forgalmazott termékek összmenyisége (EUR/kg) ⁽³⁾	
12	Az ismeretszerzés támogatása és a humán erőforrás javítása	Képzési tevékenységekben résztvevők száma	Az operatív program benyújtását megelőző utolsó három év átlagában képzési tevékenységet/programot elvégző résztvevők száma (szám)	
13		A tanácsadói szolgáltatásokat igénybe vevő üzemek száma	Az operatív program benyújtását megelőző utolsó három év átlagában tanácsadói szolgáltatásokat igénybe vevő üzemek, TSZ- és TSZT-tagok száma (szám)	
14	Környezetvédelmi egyedi célkitűzések			
15	Hozzájárulás a talajvédelemhez	Talajeróziós kockázatnak kitett területek, ahol antieróziós intézkedést hajtanak végre	Talajeróziós kockázatnak kitett ⁽⁴⁾ gyümölcs- és zöldségtermelő terület, ahol antieróziós intézkedéseket hajtanak végre (ha)	
16	Hozzájárulás a vízminőség fenntartásához és javításához	Csökkentett műtrágyahasználattal/hatékonyabb műtrágya-gazdálkodással jellemezhető területek	Csökkentett műtrágyahasználattal vagy hatékonyabb műtrágya-gazdálkodással jellemezhető gyümölcs- és zöldségtermelő területek (ha)	
17	Hozzájárulás a fenntartható vízkészlet-felhasználáshoz	Víztakarékossági intézkedéseket alkalmazó területek	Víztakarékossági intézkedéseket alkalmazó gyümölcs- és zöldségtermelő területek (ha)	

18	Hozzájárulás az élőhelyek és a biodiverzitás védelméhez és a tájkép megőrzéséhez	Ökológiai termelés Integrált termelés Az élőhelyek és a biodiverzitás védelméhez és a tájkép megőrzéséhez hozzájáruló egyéb tevékenységek	Ökológiai gyümölcs- és/vagy zöldségtermelő terület (ha)	
			Integrált gyümölcs- és/vagy zöldségtermelő terület (ha)	
			Az élőhelyek és a biodiverzitás védelméhez és a tájkép megőrzéséhez hozzájáruló egyéb tevékenységekkel érintett területek (ha)	
19	Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez	Az üvegházak fűtése – energiahatékonyság	Üvegházfűtésre fordított becsült éves energiafogyasztás energiaforrás-típusokra lebontva (tonna/liter/m ³ /kWh/a forgalmazott termékek tonnája(fft))	t/fft
				l/fft
				m ³ /fft
				kWh/fft
20	A keletkező hulladékmennyiség csökkentése	A hulladék mennyisége vagy térfogata	Tonna/liter/m ³	

(1) Az aktív tagok olyan tagok, amelyek termékeket szállítanak a TSZ-nek/TSZT-nek.

(2) A „minőségbiztosítási” követelmények célja itt az, hogy a termelési módok vonatkozásában részletesen meghatározzák azon kötelezettségeket, a) amelyek betartására független ellenőrzéssel ügyelnek, és b) amelyek végeredménye egy olyan termék, amelynek minősége i. a közegészségügyi, növény-egészségügyi és környezetvédelmi előírások tekintetében jelentősen meghaladja a szokványos kereskedelmi előírásokat, és ii. megfelel a piac jelenlegi és előre látható kihívásainak. A „minőségbiztosítási rendszerek” fő típusai a következőkre terjednek ki: a) igazolt ökológiai termelés; b) oltalom alatt álló földrajzi jelzések és eredetmegjelölések; c) igazolt integrált termelés; d) magán termékminőség-biztosítási rendszerek.

(3) 11. sor = 4. sor / 8. sor / 1000

(4) „Talajeróziós kockázatnak kitett” terület: bármely lejtős terület, amelynek dőlésszöge 10%-nál nagyobb, függetlenül attól, hogy történtek-e erózió elleni intézkedések (például talajtakaró, vetésforgó stb.). Ha rendelkezésre áll a szükséges információ, a tagállam e helyett a következő meghatározást is használhatja: „Talajeróziós kockázatnak kitett” terület: bármely terület, amelynek előre jelzett talajvesztése meghaladja a természetes talajképződés mértékét, függetlenül attól, hogy történtek-e erózió elleni intézkedések (például talajtakaró vagy vetésforgó).

3. A PROGRAM CÉLKITŰZÉSEI ÖSSZHANGBAN A NEMZETI STRATÉGIÁVAL

3. táblázat

1	Nemzeti stratégia célkitűzései	Célkitűzések a 1308/2013/EU rendelet 33. cikk (1) bekezdése és a 152. cikk (1) bekezdés c) pontja szerint	Az operatív programba foglalt intézkedések a 891/2017/EU rendelet 2. cikk f) pontja szerint	Tevékenység megnevezése
2	Minőségi áralapok megteremtése			
3	Az ágazat szakmai hátterének fejlesztése			
4	Megfelelő szakember ellátottság biztosítása	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját		
5		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,	1. int. [2. cikk (f) pont i. alpont], - 5. int. [2. cikk (f) pont v. alpont], 4. int. [2. cikk (f) pont iv. alpont], 2. int. [2. cikk (f) pont ii. alpont]	
6		kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban	4. int	
7	Korszerű szaktanácsadási rendszer létrehozása	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját,		
8		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,	1. int., 5. int., 4. int., 2. int.	
9		kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban	4. int	
10	Az ágazati kutatás rendszerének megújítása	kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban	4. int	
11	Fenntartható, innovatív technikai és technológiai feltételek biztosítása			
12	A szabadföldi zöldség- és a gyümölcsstermesztés technológia- és eszköz fejlesztése	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját,		
13		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása	1. int., 5. int., 4. int., 2. int.	
14		a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében	1. int.	
15	Az öntözött területek fenntartható növelése	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját		
16		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása	1. int., 5. int., 4. int., 2. int.	
17		környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve,		
18		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez	7. int. [2. cikk (f) pont vii. alpont]	
19	Növény- és gombaházak építése és korszerűsítése	a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját		
20		a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében	1. int.	

21		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása	1. int., 5. int., 4. int., 2. int.	
22		a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját		
23		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása	1. int., 5. int., 4. int., 2. int.	
24		környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve,		
25	Az energiahatékonyság fokozása, alternatív energiák széleskörű alkalmazása	a környezetkímélő termelési gyakorlatok és termelési technikák, illetve megfelelő állattóléti gyakorlatok és technikák használatának előmozdítása, valamint technikai segítségnyújtás az ilyen gyakorlatok és technikák alkalmazásához,	7. int.	
26		a környezetvédelmi és állattóléti előírások teljesítése céljából végrehajtott beruházások megtérülésének optimalizálása	7. int.	
27		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez	7. int.	
28	A piaci kihívásoknak való megfelelés			
29	A piaci kihívásoknak való megfelelés Az ágazat piaci erejének növelése			
30		a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját		
31		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,	1. int., 5. int., 4. int., 2. int.	
32	Az értéklánc menedzsment fejlesztése	a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében	1. int.	
33		a friss vagy feldolgozott termékek promóciója		
34		kezdemenyezések kidolgozása a promóció és a forgalmazás terén	3. int. [2. cikk (f) pont iii. alpont]	
35		a termelés tervezése, ideértve a termelés és a fogyasztás előrejelzését és monitoringját		
36		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása,	1. int., 5. int., 4. int., 2. int.	
37		a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében	1. int.	
38	Kockázatok csökkentése és kezelése	válságmegelőzés és -kezelés		
39		a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása	6. int. [2. cikk (f) pont vi. alpont]	
40		az e rendelet 33. cikke (3) bekezdésének d) pontjában említett, a gyümölcs- és zöldségágazatban működő operatív programok keretében és az 1305/2013/EU rendelet 36. cikkében említett kölcsönös kockázatkezelési alapok kezelése	6. int.	
41	A fogyasztói igények megteremtése és hatékony kiszolgálása			
42		környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve		
43		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez	7. int.	
44	Az ökológiai gazdálkodás előmozdítása	a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével	2. int.	

		ellátott termékek fejlesztése		
45		a friss vagy feldolgozott termékek promóciója		
46		kezdemenyezések kidolgozása a promóció és a forgalmazás terén	3. int.	
47		a termékek minőségének javítása a friss és a feldolgozott termékek esetében is		
48	Az ágazati marketingtevékenység ösztönzése	a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése	2. int., 3. int.	
49		a termékek minőségének javítása a friss és a feldolgozott termékek esetében is		
50	Egységes minőségügyi rendszer létrehozása	a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése	2. int., 3. int.	
51		a termékek kereskedelmi értékének növelése		
52		kínálati oldal koncentrációja és a tagok által előállított termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén	3. int.	
53		kutatások folytatása és kezdeményezések kidolgozása a fenntartható termelési módszerekkel, innovatív gyakorlatokkal, a gazdasági versenyképességgel és a piac alakulásával kapcsolatban	4. int., 5. int.	
54	A termékek hozzáadott értékének növelése	a termelési szabványok használatának előmozdítása és az ehhez biztosított technikai segítségnyújtás, a termékminőség javítása, valamint oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel vagy nemzeti minőségigazoló címkével ellátott termékek fejlesztése	2. int.	
55		környezetvédelmi intézkedések – különösen a vízre vonatkozóan – és környezetkímélő termelési módszerek, a biogazdálkodást is beleértve		
56		hozzájárulás a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez	7. int.	

4. MŰKÖDÉSI ALAP

4. táblázat

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Év	Forgalmazott termék tervezett értéke (FTÉ)	Tagok és a termelői szervezet által befizetett hozzájárulás	A tagok által befizetett hozzájárulás	A termelői szervezet által befizetett hozzájárulás	Nemzeti támogatás	Referencia időszaki FTÉ	Uniós támogatás	Működési alap összesen	Általános költség	Válságkezelés
2	20...										
3	20...										
4	20...										
5	20...										
6	20...										
7	összesen										

5. INTÉZKEDÉSEK

5.1. táblázat

1	INTÉZKEDÉS NEVE:		1. A TERMELÉS TERVEZÉSÉRE IRÁNYULÓ TEVÉKENYSÉGEK			
2	Adja meg, hogyan kíván hozzájárulni a nemzeti stratégiához, és miért áll összhangban a nemzeti stratégia célkitűzéseivel ez az intézkedés:					
3						
4	Célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás mérhető céljai a 892/2017/EU rendelet II. mellékletének 3. és 4. fejezete alapján					
5	Sor-szám	Mutató megnevezése,	Mérték-egysége	Kiindulási érték	Eredmény érték	
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13	Az intézkedés-terv rövid összefoglalása:					
14						
15	Tevékenységek bemutatása					
16	Tevékenység-szám:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység által érintett feladatok és termékek	Összes költség az operatív program teljes időtartama alatt (Ft)	Árajánlatot, egyéb dokumentációt tartalmazó melléklet azonosítószáma	Megvalósulás helye (TÉSZ, TSZT, Leányvállalat/Tag)
17		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
18						
19						
20		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
21						
22						
23		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
24						
25						
26		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				
27						
28						
29		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
30						
31						
32		Termék promóció				
33						
34						
35	Költségvetés évenkénti bontásban:					
36	Tevékenység-szám:	Tevékenység megnevezése:	20..	20..	20..	20..
37		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
38						
39						
40		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
41						
42						
43		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
44						
45						
46		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				

47						
48						
49		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
50						
51						
52		Termék promóció				
53						
54						
55	Az előző operatív programban megkezdett tevékenységek					
56	Te- vé- keny- ség- szá- ma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység megnevezése ez előző operatív programban:		Megjegyzés:	
57						
58						
59						
60	Megjegyzés:					

INTÉZKEDÉSEK

5.2. táblázat

1	INTÉZKEDÉS NEVE:		2. A TERMÉKMINŐSÉG JAVÍTÁSÁRA VAGY FENNTARTÁSÁRA IRÁNYULÓ TEVÉKENYSÉGEK			
2	Adja meg, hogyan kíván hozzájárulni a nemzeti stratégiához, és miért áll összhangban a nemzeti stratégia célkitűzéseivel ez az intézkedés:					
3						
4	Célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás mérhető céljai a 892/2017/EU rendelet II. mellékletének 3. és 4. fejezete alapján					
5	Sor-szám	Mutató megnevezése,	Mérték-egysége	Kiindulási érték	Eredmény érték	
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13	Az intézkedés-terv rövid összefoglalása:					
14						
15	Tevékenységek bemutatása					
16	Tevékenység-szám:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység által érintett feladatok és termékek	Összes költség az operatív program teljes időtartama alatt (Ft)	Árajánlatot, egyéb dokumentációt tartalmazó melléklet azonosítószáma	Megvalósulás helye (TÉSZ, TSZT, Leányvállalat/Tag)
17		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
18						
19						
20		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
21						
22						
23		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
24						
25						
26		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				
27						
28						
29		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
30						
31						
32		Termék promóció				
33						
34						
35	Költségvetés évenkénti bontásban:					
36	Tevékenység-szám:	Tevékenység megnevezése:	20..	20..	20..	20..
37		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
38						
39						
40		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
41						
42						
43		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
44						
45						
46		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				
47						

48						
49		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
50						
51						
52		Termék promóció				
53						
54						
55	Az előző operatív programban megkezdett tevékenységek					
56	Tevékenység-száma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység megnevezése ez előző operatív programban:	Megjegyzés:		
57						
58						
59						
60	Megjegyzés:					

INTÉZKEDÉSEK

5.3. táblázat

1	INTÉZKEDÉS NEVE:		3. A TERMÉKEK KERESKEDELMI ÉRTÉKÉNEK NÖVELÉSÉRE, ILLETVE A FORGALMAZÁS JAVÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ, VALAMINT PROMÓCIÓS ÉS KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉGEK			
2	Adja meg, hogyan kíván hozzájárulni a nemzeti stratégiához, és miért áll összhangban a nemzeti stratégia célkitűzéseivel ez az intézkedés:					
3						
4	Célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás mérhető céljai a 892/2017/EU rendelet II. mellékletének 3. és 4. fejezete alapján					
5	Sor-szám	Mutató megnevezése,	Mérték-egysége	Kiindulási érték	Eredmény érték	
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13	Az intézkedés-terv rövid összefoglalása:					
14						
15	Tevékenységek bemutatása					
16	Tevékenység-szám:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység által érintett feladatok és termékek	Összes költség az operatív program teljes időtartama alatt (Ft)	Árajánlatot, egyéb dokumentációt tartalmazó melléklet azonosítószáma	Megvalósulás helye (TESZ, TSZT, Leányvállalat/Tag)
17		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
18						
19						
20		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
21						
22						
23		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
24						
25						
26		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				
27						
28						
29		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
30						
31						
32		Termék promóció				
33						
34						
35	Költségvetés évenkénti bontásban:					
36	Tevékenység-szám:	Tevékenység megnevezése:	20..	20..	20..	20..
37		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
38						
39						
40		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
41						
42						
43		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
44						
45						
46		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				

47						
48						
49		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
50						
51						
52		Termék promóció				
53						
54						
55	Az előző operatív programban megkezdett tevékenységek					
56	Tevékenység-szám:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység megnevezése ez előző operatív programban:	Megjegyzés:		
57						
58						
59						
60	Megjegyzés:					

INTÉZKEDÉSEK

5.4. táblázat

1	INTÉZKEDÉS NEVE:		4. KUTATÁSI ÉS KÍSÉRLETI TERMELÉSI TEVÉKENYSÉGEK			
2	Adja meg, hogyan kíván hozzájárulni a nemzeti stratégiához, és miért áll összhangban a nemzeti stratégia célkitűzéseivel ez az intézkedés:					
3						
4	Célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás mérhető céljai a 892/2017/EU rendelet II. mellékletének 3. és 4. fejezete alapján					
5	Sor-szám	Mutató megnevezése,	Mérték-egysége	Kiindulási érték	Eredmény érték	
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13	Az intézkedés-terv rövid összefoglalása:					
14						
15	Tevékenységek bemutatása					
16	Tevékenység-szám:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység által érintett feladatok és termékek	Összes költség az operatív program teljes időtartama alatt (Ft)	Árajánlatot, egyéb dokumentációt tartalmazó melléklet azonosítószáma	Megvalósulás helye (TESZ, TSZT, Leányvállalat/Tag)
17		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
18						
19						
20		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
21						
22						
23		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
24						
25						
26		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				
27						
28						
29		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
30						
31						
32		Termék promóció				
33						
34						
35	Költségvetés évenkénti bontásban:					
36	Tevékenység-szám:	Tevékenység megnevezése:	20..	20..	20..	20..
37		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
38						
39						
40		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
41						
42						
43		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
44						
45						
46		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				
47						

48						
49	Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek					
50						
51						
52	Termék promóció					
53						
54						
55	Az előző operatív programban megkezdett tevékenységek					
56	Tevékenység-száma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység megnevezése ez előző operatív programban:	Megjegyzés:		
57						
58						
59						
60	Megjegyzés:					

INTÉZKEDÉSEK

5.5. táblázat

1	INTÉZKEDÉS NEVE:		5. KÉPZÉSI ÉS A BEVÁLT MÓDSZEREK MEGOSZTÁSÁRA IRÁNYULÓ TEVÉKENYSÉGEK, VALAMINT A TANÁCSADÓ ÉS TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSI SZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ			
2	Adja meg, hogyan kíván hozzájárulni a nemzeti stratégiához, és miért áll összhangban a nemzeti stratégia célkitűzéseivel ez az intézkedés:					
3						
4	Célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás mérhető céljai a 892/2017/EU rendelet II. mellékletének 3. és 4. fejezete alapján					
5	Sor-szám	Mutató megnevezése,	Mérték-egysége	Kiindulási érték	Eredmény érték	
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13	Az intézkedés-terv rövid összefoglalása:					
14						
15	Tevékenységek bemutatása					
16	Tevékenység-szám:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység által érintett feladatok és termékek	Összes költség az operatív program teljes időtartama alatt (Ft)	Árajánlatot, egyéb dokumentációt tartalmazó melléklet azonosítószáma	Megvalósulás helye (TÉSZ, TSZT, Leányvállalat/Tag)
17		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
18						
19						
20		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
21						
22						
23		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
24						
25						
26		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				
27						
28						
29		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
30						
31						
32		Termék promóció				
33						
34						
35	Költségvetés évenkénti bontásban:					
36	Tevékenység-szám:	Tevékenység megnevezése:	20..	20..	20..	20..
37		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek				
38						
39						
40		Kutatás, vizsgálat, elemzés				
41						
42						
43		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás				
44						
45						
46		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása				

47						
48						
49	Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek					
50						
51						
52	Termék promóció					
53						
54						
55	Az előző operatív programban megkezdett tevékenységek					
56	Te- vé- keny- ség- szá- ma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység megnevezése ez előző operatív programban:		Megjegyzés:	
57						
58						
59						
60	Megjegyzés:					

INTÉZKEDÉSEK

5.6. táblázat

6. Intézkedés neve: Válságmegelőzési és -kezelési intézkedések	
6.1 Promóció és kommunikáció	
1	Tervezett promóciós és kommunikációs intézkedés időtartama (nap)
2	A termékek kereskedelmi értékének növelésére, illetve a forgalmazás javítására irányuló, valamint promóciós és kommunikációs tevékenységek intézkedés keretében alkalmazott promóciós és kommunikációs tevékenységek időtartama (nap)
3	Tervezett promóciós és kommunikációs intézkedés végrehajtásának időszaka (naptári hét)
4	Intézkedések megnevezése
5	
6	
7	
8	alkalmazásának célja
9	
10	részletes leírása
11	
12	felmerülő költségtípusok
13	
14	
15	
16	
17	egységköltségek
18	
19	
20	
21	közvetíteni kívánt főbb üzenettípusok
22	várható eredmények
23	A 2009. évi XCV. törvény 3. § (5) bekezdése szerinti tervezett szolgáltatások felsorolása
24	
25	
26	
27	A 2009. évi XCV. törvény 3. § (5) bekezdése szerinti szolgáltatások igénybevételét igazoló dokumentumok felsorolása
28	
29	
30	

6.2 Árukivonás			
1	Az elismerés alá tartozó a termelői szervezet által értékesített termékek mennyisége	20...	20...
2	az elmúlt három évben (tonna)		20...
3	Kivonásra tervezett termékek		
4			
5	Forgalmazási előírások szerinti főbb jellemzői		
6			
7	Tervezett rendeletetés		
8			
9	Becsült mennyiség (tonna)		
10	Termék	Mennyiség	
11			
12			
13			
14	Tervezett támogatási összeg (Ft)		
15		Termék	
16		Összeg	
17			
18			
19	A kivonás helye és a rendeltetési hely közötti távolság (km)		
20	Szállítás módja		
21	25 kg-nál kisebb csomagokba csomagolt termékek mennyisége (tonna)		normál hűtött
22	Tervezett támogatási összeg összesen (Ft)		Összeg
23	Kivonás		
24	Szállítás		
25	Csomagolás		

6.3 Be nem takarítás			
	A	B	C
1	Érintett termékek	tervezett terület (ha)	tervezett támogatás (Ft)
2			
3			
4			

6.4 Betakarítási biztosítás		
	A	B
1	Biztosított terület nagysága (ha)	
2	Érintett termelők száma (db)	
3	Biztosítás díjának az operatív programból tervezett támogatásának aránya (%)	
4	Tervezett támogatási összeg (Ft)	

6.5 Kölcsönös kockázatkezelési alapok		
	A	B
1	Az alap létrehozásának éve	
2	Tervezett hozzájárulások mértéke	
3	Számítási mód	
4	Hozzájárulások összege (Ft)	
5	Támogatás tervezett összege (Ft)	

INTÉZKEDÉSEK

5.7. táblázat

1	INTÉZKEDÉS NEVE:		7. KÖRNYEZETVÉDELMI TEVÉKENYSÉGEK				
2	Adja meg, hogyan kíván hozzájárulni a nemzeti stratégiához, és miért áll összhangban a nemzeti stratégia célkitűzéseivel ez az intézkedés:						
3							
4	Célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás mérhető céljai a 892/2017/EU rendelet II. mellékletének 3. és 4. fejezete alapján						
5	Sor- szám	Mutató megnevezése,	Mérték-egysége	Kiindulási érték	Eredmény érték		
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13	Az intézkedés-terv rövid összefoglalása:						
14							
15	Tevékenységek bemutatása						
16	Tevé- keny- ség- szá- ma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység által érintett feladatok és termékek	Összes költség az operatív program teljes időtartama alatt (Ft)	Árajánlatot, egyéb dokumentációt tartalmazó melléklet azonosítószáma	Megvalósulás helye (TÉSZ, TSZT, Leányvállal- at/Tag)	
17		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek					
18							
19							
20		Kutatás, vizsgálat, elemzés					
21							
22							
23		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás					
24							
25							
26		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása					
27							
28							
29		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek					
30							
31							
32		Termék promóció					
33							
34							
35	Költségvetés évenkénti bontásban:						
36	Tevé- keny- ség- szá- ma:	Tevékenység megnevezése:	20..	20..	20..	20..	20..
37		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek					
38							
39							
40		Kutatás, vizsgálat, elemzés					
41							
42							
43		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás					
44							
45							
46		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása					
47							

48						
49		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
50						
51						
52		Termék promóció				
53						
54						
55	Az előző operatív programban megkezdett tevékenységek					
56	Tevékenységszáma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység megnevezése ez előző operatív programban:	Megjegyzés:		
57						
58						
59						
60	Megjegyzés:					

INTÉZKEDÉSEK

5.8. táblázat

1	INTÉZKEDÉS NEVE:		8. EGYÉB TEVÉKENYSÉGEK				
2	Adja meg, hogyan kíván hozzájárulni a nemzeti stratégiához, és miért áll összhangban a nemzeti stratégia célkitűzéseivel ez az intézkedés:						
3							
4	Célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás mérhető céljai a 892/2017/EU rendelet II. mellékletének 3. és 4. fejezete alapján						
5	Sor-szám	Mutató megnevezése,			Mérték-egysége	Kiindulási érték	Eredmény érték
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13	Az intézkedés-terv rövid összefoglalása:						
14							
15	Tevékenységek bemutatása						
16	Tevékenység száma:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység által érintett feladatok és termékek		Összes költség az operatív program teljes időtartama alatt (Ft)	Árajánlatot, egyéb dokumentációt tartalmazó melléklet azonosítószáma	Megvalósulás helye (TÉSZ, TSZT, Leányvállalat/Tag)
17		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek					
18							
19							
20		Kutatás, vizsgálat, elemzés					
21							
22							
23		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás					
24							
25							
26		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása					
27							
28							
29		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek					
30							
31							
32		Termék promóció					
33							
34							
35	Költségvetés évenkénti bontásban:						
36	Tevékenység száma:	Tevékenység megnevezése:	20..	20..	20..	20..	20..
37		Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek					
38							
39							
40		Kutatás, vizsgálat, elemzés					
41							
42							
43		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás					
44							
45							
46		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása					
47							

48						
49		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek				
50						
51						
52		Termék promóció				
53						
54						
55	Az előző operatív programban megkezdett tevékenységek					
56	Tevékenység-szám-a:	Tevékenység megnevezése:	Tevékenység megnevezése ez előző operatív programban:	Megjegyzés:		
57						
58						
59						
60	Megjegyzés:					

6. A TELJES PROGRAM PÉNZÜGYI ÁTTEKINTÉSE ÉVEKRE ÉS INTÉZKEDÉSEKRE BONTVA

6. táblázat

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Intézkedés	Tevékenység csoport/év	20..	20..	20..	20..	20..	Összesen kiadás adott intézkedésre vonatkozóan (e Ft)
2	A termelés tervezésére irányuló tevékenységek	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
3		Kutatás, vizsgálat, elemzés						
4		Képzés, szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
5		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						
6		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
7		Termék promóció						
8		Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)						
9								
10	A termékminőség javítására vagy fenntartására irányuló tevékenységek	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
11		Kutatás, vizsgálat, elemzés						
12		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
13		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						
14		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
15		Termék promóció						
16		Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)						
17	A termékek kereskedelmi értékének növelésére, illetve a forgalmazás javítására irányuló, valamint promóciós és kommunikációs tevékenységek	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
18		Kutatás, vizsgálat, elemzés						
19		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
20		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						
21		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
22		Termék promóció						
23		Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)						
24	Kutatási és kísérleti termelési tevékenységek	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
25		Kutatás, vizsgálat, elemzés						
26		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
27		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						
28		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
29		Termék promóció						
30		Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)						
31	Képzési és a bevált módszerek megosztására irányuló tevékenységek, valamint a tanácsadó és technikai segítségnyújtási szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítésére	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
32		Kutatás, vizsgálat, elemzés						
33		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
34		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						
35		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
36		Termék promóció						
37		Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)						
38	Válságmegelőzési és -kezelési intézkedések	Promóció és kommunikáció						
39		Árukivonás						
40		Be nem takarítás						
41		Betakarítási biztosítás						
42		Kölcsönös kockázatkezelési alapok						
43		Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)						
44	Környezetvédelmi tevékenységek	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
45		Kutatás, vizsgálat, elemzés						
46		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
47		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						
48		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
49		Termék promóció						
50		Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)						
51	Egyéb tevékenységek	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
52		Kutatás, vizsgálat, elemzés						
53		Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
		Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						

54		Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
55		Termék promóció						
56		Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (e Ft)						
57		Általános Költség						
58		Összesen kiadás adott évre vonatkozóan (eFt)						
59		Működési Alap adott évre vonatkozóan (eFt)						

6.1. táblázat

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Egyes tevékenység típusokra fordított összegek aránya a teljes működési alaphoz viszonyítva %							
2	Felső határ	Tevékenység csoport	20..	20..	20..	20..	20..	Összesen
3	80	Beruházás, bérlet, lízing típusú tevékenységek						
4	40	Kutatás, vizsgálat, elemzés						
5	40	Képzés, Szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmény átadás						
6	60	Minőségtanúsító rendszerek létrehozása és fenntartása						
7	60	Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek						
8	60	Termék promóció						
9	30	Válságmegelőzés és kezelés						
10	100	Összesen						

Nemzeti támogatás tervezett felhasználása a 20.. évben

6.2. táblázat

	A	B	C	D	E	F
1		Tervezett költség (E Ft) A tevékenység teljes költségét kell feltüntetni forrástól függetlenül				
2	Intézkedés/ tevékenység	3. § (2) bekezdésben előírt tevékenysé- gekre fordított összeg (E Ft)	3. § (3) bekezdés a) pontban előírt tevékenysé- gekre fordított összeg (E Ft)	3. § (3) bekezdés b) pontban előírt tevékenysé- gekre fordított összeg (E Ft)	a 3. § (2) és (3) bekezdésben említettéktől eltérő tevékenysé- gekre fordított összeg (E Ft)	Keretösszeg összesen (E Ft)
3	Termelésstervezésre irányuló tevékenység összesen					
4	1. tevékenység megnevezése					
5	2. tevékenység megnevezése					
6	...					
7	Termékminőség javítására, fenntartására irányuló tevékenység összesen					
8	1. tevékenység megnevezése					
9	2. tevékenység megnevezése					
10	...					
11	A forgalmazás tökéletesítésére irányuló tevékenység, valamint a promóciós és kommunikációs tevékenység összesen					
12	1. tevékenység megnevezése					
13	2. tevékenység megnevezése					
14	...					
15	Kutatási és kísérleti termelés összesen					
16	1. tevékenység megnevezése					
17	2. tevékenység megnevezése					
18	...					
19	Képzési tevékenység típusok összesen					
20	1. tevékenység megnevezése					
21	2. tevékenység megnevezése					
22	...					
23	Válságmegelőzési és - kezelési intézkedések összesen					
24	1. tevékenység megnevezése					
25	2. tevékenység megnevezése					
26	...					
27	Környezetvédelmi tevékenységtípusok összesen					

28	1. tevékenység megnevezése					
29	2. tevékenység megnevezése					
30	...					
31	Egyéb tevékenységtípusok összesen					
32	1. tevékenység megnevezése					
33	2. tevékenység megnevezése					
34	...					
35	Mindösszesen:					

Kimutatás az egyes tevékenységek keretében elszámolt munkabékekről

6.3. táblázat

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Intézkedés száma	Tevékenységek	Munkatársak (csak szakképzettek)	Szerződés szerinti munkabár elszámolt aránya	Összes elszámolt munkabér	Összes közteher	Összes költség	
			Száma	A funkció neve a hatáskör alapján				
2								
3								
4								
5								
6								

7. NYILATKOZATOK ÉS CÉGSZERŰ ALÁÍRÁS

Alulírott, a termelői szervezet nevében kijelenti az alábbiakat:

- A termelői szervezet létesítő okiratában meghatározott, a tagok képviselőjében eljáró testület döntött a benyújtott terv elfogadásáról.
- A termelői szervezet vállalja, hogy eleget tesz az 1308/2013/EU rendelet, az (EU) 2017/891 felhatalmazáson alapuló rendelet és a 892/2016/EU végrehajtási rendelet előírásainak;
- A termelői szervezet vállalja, hogy a gyümölcs- és zöldségágazatban az 1308/2013/EU rendelet értelmében támogatásra jogosult tevékenységek tekintetében sem közvetlenül, sem közvetve nem részesült és nem fog részesülni más uniós vagy nemzeti finanszírozásban.
- A termelői szervezet vállalja, hogy kötelezi magát alávetni minden, a támogatások törvényes felhasználásával kapcsolatos tagállami és uniós ellenőrzésnek.
- A nyomtatványt a valóságnak megfelelően töltötte ki.

Törvényes képviselő neve és aláírása:

.....
Hely és dátum:

P. H.

Függelék az 5. melléklethez**Intézkedésekhez kapcsolódó dokumentáció****Beruházás**

- A beszerzendő eszköz segítségével elvégzendő feladatok, illetve annak bemutatása, hogy azok mely termékek érdekében kerülnek hasznosításra.
- A tervezett beruházás műszaki leírása, amely bizonyítja adott esetben, hogy a beruházás megfelel a Vidékfejlesztési program keretében kiírt pályázat beruházás műszaki paramétereire vonatkozó minimumfeltételeknek.
- Szokásos piaci árak való megfelelést alátámasztó egymástól és a termelői szervezettől független árajánlatok.
- Az ajánlattevők függetlenségének igazolása.
- A Tag gazdaságában történő beruházás esetén – az egyhangú döntéshozatal esetét kivéve – annak igazolása, hogy az érintett tag a működési alap felhasználásáról szóló döntés során az érintett beruházás tekintetében a döntésben sem közvetlenül, sem közvetve nem vett részt.
- A Tag gazdaságában történő beruházás esetén annak bemutatása, hogy a végrehajtott beruházások esetében hogyan teljesüljenek az EUMSZ 191. cikkében³ és a hetedik uniós környezetvédelmi cselekvési programban meghatározott célkitűzések⁴

Környezetvédelmi intézkedések

- Projektleírások, vagy egyéb technikai dokumentumok a várható csökkenések és – adott esetben – a várható további környezetvédelmi előnyök bemutatásáról, amelyek tartalmazzák azokat a technikai dokumentumok vagy független szakértő által igazolt eredményeket, amelyeket a beruházás végrehajtásával el lehetne érni;
- Azon beruházások esetén, amelyeknek a talaj védelméhez, a víz- és energiatakarékossághoz, a vízminőség javításához vagy fenntartásához, az élőhelyek és a biológiai sokféleség védelméhez, az éghajlatváltozás mérsékléséhez, valamint a hulladékképződés csökkentéséhez vagy a hulladékkezelés javításához való hozzájárulásuk hatása nem számszerűsíthető, annak az érintett környezetvédelmi területeken képesített független szakértő által igazolással ellátott projektleírás formájában történő bizonyítása, hogy az intézkedés várhatóan pozitív módon járul hozzá egy vagy több környezetvédelmi célkitűzéshez.

Használt eszköz

- Alátámasztó számítások annak bizonyítására, hogy új eszköz beszerzése vagy lízing igénybevétele nem indokolt;
- Annak igazolása, hogy az eszköz független értékbecslő igénybevételel megállapított értékbecslés alapján, vagy a 2006. évi LXXXI. törvényben foglalt értékcsökkenési leírás mértékek alkalmazásával értéke nem éri el a hasonló rendeltetésű, azzal azonos vagy közel azonos műszaki paraméterekkel rendelkező új eszköz piaci értékét;

Használt ingatlan

- A termőföldnek nem minősülő ingatlanok hitelbiztosítéki értékének meghatározására vonatkozó módszertani elvekről szóló 25/1997. (VIII. 1.) PM rendelet alapján elkészített független árszakértői vagy értékbecslői szakvélemény;
- Annak igazolása, hogy az értékbecslő rendelkezik ingatlanvagyon-értékelő szakképesítéssel és az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság által vezetett vagyonértékelői névjegyzékben szerepel.
- Annak igazolása, hogy az ingatlan nem terheli semmilyen olyan pénzügyi követelés, vagy harmadik fél részére bejegyzett jog, amely akadályozza az operatív programban megfogalmazott feladat végrehajtását,

Bérlet

- Indokolás, hogy gazdasági szempontból a bérlet a vásárlás megfelelő alternatívája
- Az elszámolható bérleti díj számítása

³ EUMSZ 191. cikk (1) Az Unió környezetpolitikája hozzájárul a következő célkitűzések eléréséhez: a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása; az emberi egészség védelme; a természeti erőforrások körültekintő és ésszerű hasznosítása; a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére, és különösen az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló intézkedések ösztönzése nemzetközi szinten.

⁴ EU EAP:1. az Unió természeti tőkájének védelme, megőrzése és növelése; 2. az Unió erőforrás-hatékony, zöld és versenyképes, alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdasággá történő átalakítása; 3. az uniós polgárok megóvása a környezettel kapcsolatos terhelésektől, valamint az egészségüket és jóllétüket fenyegető kockázatoktól; 4. a környezetre vonatkozó uniós szabályozás előnyeinek maximalizálása a végrehajtás javításával; 5. az uniós környezetpolitika ismeret- és tudományos alapjának bővítése; 6. a környezet- és éghajlat-politikával összefüggő beruházások feltételeinek javítása és a környezeti externáliák kezelése; 7. a környezetvédelem integrációjának és a szakpolitikák koherenciájának növelése; 8. az uniós városok fenntarthatóságának javítása; 9. a nemzetközi környezettel és éghajlattal kapcsolatos kihívások hatékonyabb uniós kezelése.

Hatékony vízhasználatot biztosító beruházások

- A beruházást megelőző évekre vonatkozó üzemeltetési vízjogi engedéllyel összhangban levő, átlagos tényleges vízhasználat összevetése a tervezett technológia gyártói műszaki paramétereiből és a tervezett üzemi öntözési tervből adódó vízhasználattal.

Megújuló energiaforrás használatára épülő beruházás

- Annak számításokkal alátámasztott igazolása, hogy a megtermelt energia mennyisége nem haladja meg a beruházás előnyeit élvező termelői szervezet, termelői szervezetek társulása, leányvállalat vagy a termelői szervezet tagjai által zöldségekkel és gyümölcsökkel összefüggésben végrehajtott tevékenységek céljaira – előzetes számítások szerint – éves szinten felhasználható energia mennyiségét.

Kutatás, vizsgálat, elemzés

- A kutatási, kísérleti terv a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatása
- Az elérendő eredmények hasznosításának terve a célkitűzések megvalósulására figyelemmel
- Kereskedelmi és értékesítési terv rendszerleírása
- A szokásos piaci árak való megfelelés igazolása a termelői szervezettől és annak tagjaitól független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján
- A kísérleti termesztés specifikus költségei számításának módszertana, a számított specifikus költségek, valamint a számítás alapjául figyelembe vett költségek szokásos piaci árak való megfelelését igazoló dokumentumok
- Annak részletes bemutatása, hogy az adott tanulmányút miként kapcsolódik a kiküldött személy operatív programban megfogalmazott célok eléréséhez kapcsolódó tevékenységéhez
- A tevékenység végrehajtását igazoló dokumentáció tervezett formáját és tartalmát bemutató minta.

Képzés, szaktanácsadás, tanácsadás, tudományos eredmények átadása

- A képzési, szaktanácsadási terv, a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatása
- A képzés, szaktanácsadás tartalmának összefoglalója, a tevékenység operatív program célkitűzéseire való hozzájárulásának indoklása
- A képzésen, szaktanácsadáson résztvevők száma, alkalmak száma, alkalmak időtartama
- A szokásos piaci árak való megfelelés igazolása független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján. (A költségtervnel résztvevőre, időegységre és alkalomra vetített egységköltséget kell számítani, a tevékenység tervezett összköltsége pedig ezen egységköltségek várható felmerülésének számával egyenlő. Az elszámolás az egységköltségek igazolt felmerülésének mennyisége alapján történik.)
- Saját alkalmazott részvételével történő végrehajtás esetén a képzést, szaktanácsadást végző alkalmazott munkaszerződése és munkaköri leírása, és a szakmai felkészültségét igazoló dokumentumok.
- Annak részletes bemutatása, hogy az adott utazás, tanulmányút miként kapcsolódik a kiküldött személy operatív programban megfogalmazott célok eléréséhez kapcsolódó tevékenységéhez
- A tevékenység végrehajtását igazoló dokumentáció tervezett formáját és tartalmát bemutató minta.

Minőségtanúsító rendszerek létrehozása

- Az érintett rendszerhez kapcsolódó feladatok, rendszertervek, illetve annak bemutatása, hogy azok mely termékek, folyamatok, vonatkozásában kerülnek alkalmazásra.
- A szokásos piaci árak való megfelelés igazolása független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján
- Az érintett telephelyek, termelők, termékek felsorolása
- Saját alkalmazott részvételével történő végrehajtás esetén a minőségtanúsító rendszerek létrehozásában és fenntartásában részt vevő alkalmazott munkaszerződése és munkaköri leírása, valamint a szakmai felkészültségét igazoló dokumentumok
- A tevékenység végrehajtását igazoló dokumentáció tervezett formáját és tartalmát bemutató minta.

Az időben és hatékonyság szempontjából megfelelő működést szolgáló rendszerek, munkafolyamatok

- A szokásos piaci árak való megfelelés igazolása független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján
- Az érintett rendszerhez kapcsolódó feladatok, rendszertervek, illetve annak bemutatása, hogy azok mely termékek, folyamatok, vonatkozásában kerülnek alkalmazásra.
- A tevékenység végrehajtását igazoló dokumentáció tervezett formáját és tartalmát bemutató minta.

Termék promóció

- A szokásos piaci árak való megfelelés igazolása független piacelemzésekre, tanulmányokra alapított egységnyi szolgáltatásra/szolgáltatáselemre vetített számítások alapján
- Az érintett tevékenységekhez kapcsolódó feladatok, akciótervek, illetve annak bemutatása, hogy azok mely termékek, folyamatok, piacok, piaci szegmensek, célcsoportok vonatkozásában kerülnek alkalmazásra.
- Annak bemutatása, hogy az adott tevékenység alkalmas az operatív programban megfogalmazott feladat elvégzésére, és a választott célkitűzés elérése érdekében szükséges, figyelemmel a termelői szervezet tagjaitól vagy más termelői szervezet, illetve termelői szervezetek társulásának termelő tagjaitól származó termékek piacaira, piaci kilátásaira.
- Annak részletes bemutatása, hogy az adott utazás, tanulmányút miként kapcsolódik a kiküldött személy operatív programban megfogalmazott célok eléréséhez kapcsolódó tevékenységéhez
- A tevékenység végrehajtását igazoló dokumentáció tervezett formáját és tartalmát bemutató minta.

Válságkezelés

- A betakarítási biztosítási szerződés másolati példánya
- A promóciós és kommunikációs intézkedések akcióterve
- A promóciós és kommunikációs intézkedés kiegészítő jellegét megalapozó számítások
- A 2009. évi XCV. törvény 3. § (5) bekezdésében meghatározott üzletszabályzatban nyilvánosságra hozott, szolgáltatások igénybevételét igazoló dokumentumok bemutatása
- A kölcsönös kockázatkezelési alap létrehozását és működését bemutató dokumentáció.

6. melléklet az 50/2017. (X. 10.) FM rendelethez

A válságmegelőzés és -kezelés érdekében végzett be nem takarítási intézkedés az alábbi termékek vonatkozásában alkalmazható

1. Alma
2. Bab
3. Bimbóskel
4. Cukkini
5. Csemegeszőlő
6. Cseresznye és meggy
7. Dió
8. Dinnye
9. Saláta
10. Fokhagyma
11. Görögdinnye
12. Kajszi
13. Káposzta
14. Karalábé
15. Karfiol
16. Körte
17. Mandula
18. Mogyoró
19. Őszibarack és nektarin
20. Paradicsom
21. Póréhagyma
22. Retek
23. Sárgadinnye
24. Sárgarépa, fehérrépa, gumós zeller
25. Spárga
26. Spenót
27. Szamóca
28. Szilva
29. Tojásgyümölcs
30. Uborka
31. Vöröshagyma
32. Zeller
33. Zöldborsó
34. Zöldpaprika
35. Fűszerpaprika

7. melléklet az 50/2017. (X. 10.) FM rendelethez

A termelői szervezetben nem tag termelők által végzett piacról történő kivonás és a be nem takarítás során figyelembe vehető terméshozamok és a be nem takarítás és a zöldszüret esetén az uniós hozzájárulást és a termelői szervezet vagy termelő hozzájárulását is tartalmazó kompenzáció összege

	A	B	C	D
1	Termék	KN-kód	Az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 5. cikk (3) bekezdése, valamint a 6. cikk (2) bekezdése alkalmazásában figyelembe veendő terméshozamok (kg/ha)	A 22. § (4) bekezdés, valamint az 1165/2017/EU bizottsági rendelet 7. cikk (1) bekezdése alkalmazásában megállapított kompenzáció összege (EUR/ha)
2	Paradicsom	0702 00 00	63 280	10 422,22
3	Sárgarépa	0706 10 00	27 723	2 108,36
4	Káposzta	0704 90 10	24 750	864,27
5	Édes paprika	0709 60 10	34 696	9 368,01
6	Karfiol és brokkoli	0704 10 00	11 333	1 073,04
7	Uborka és apró uborka	0707 00 05 0707 00 90	27 730	3 993,12
8	Agaricus nemhez tartozó ehető gomba	0709 51 00	814 478	214 997,83
9	Alma	0808 10	16 023	1 906,39
10	Körte	0808 30	8 140	1 164,87
11	Szilva	0809 40 05	6 670	1 224,61
12	Bogyós gyümölcs	0810 20 0810 30 0810 40	3 232	247,25
13	Friss csemegeszőlő	0806 10 10	5 300	1 245,45
14	Hajtatott paradicsom*	0702 00 00	308 819	50 862,52
15	Hajtatott édes paprika*	0709 60 10	79 983	21 595,40
16	Hajtatott uborka*	0707 00 05	103 269	14 870,80
17	Őszibarack	0809 30 90	8 387	2 030,41
18	Nektarin	0809 30 10	5 407	1 308,95
19	Cseresznye	0809 29 00	3 860	1114,81

* fűtött termesztő berendezésben